

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

БІТВА
ЗА ДНЕПР

7

ЯК ВЫБРАЦЬ
ПУХАВІК

13

ЗВЯЗДА

2

СНЕЖНЯ 2023 г.

СУБОТА

№ 234 (30114)

Фота: БелТА

ператварае прыродныя рэсурсы ў асабісты капітал і абкрадае будучыя пакаленні. Гэта спробы прыбраць са свайго шляху краіны, якія перашкаджаюць падпарадкаваць увесь свет, і разбурыць, выцганушы з зямлі ўсе сокі. І робіцца ўсё часам нібыта ў мэтах устойлівага развіцця (ёсць такая праграма ў ААН).

Беларусь паводле Парыжскага пагаднення ў поўнай меры выконвае ўзятая на сябе абавязальствы і нават перавыконвае іх. Мы аказваем бясплатныя эксістэмныя паслугі нашаму кантыненту, захоўваючы ўнікальную крыніцу кіслароду — натуральныя балоты, лясы, лёгкія Еўропы. Развіваем зялёную і атамную энергетыку, мінімізуючы рызыкі змены клімату.

Парадаксальна, але ў адказ атрымліваем новыя эканамічныя санкцыі, бар'еры ў міжнародным гандлі, абмежаванне доступу да тэхналогій. І не толькі мы.

Час прызнаць: зялёны парадак дня бессэнсоўны ва умовах канфрантацыі. Ён патрабуе вагаў да суверенітэту краін і безумоўнай справядлівасці.

Нельга ціснуць палітычных апанентаў санкцыямі і ў той жа час патрабаваць затратных для нацыянальных эканомік рашэнняў. Рашэнняў, ад якіх залежыць чысціня ўсёй атмасферы, усіх грунтавых вод і сусветнага акіяна. І яшчэ: як можна чакаць дарагіх эфектыўных мер па захаванні клімату ад краін і народаў, якія да гэтага часу не акрыялі ад каланіяльнага прыгнёту?

Выходзячы з гэтага, Беларусь заклікае ўсіх, хто абавязаны ўзяць на сябе цяжар гістарычнай адказнасці: першае — уносіць суразмерны ўклад у вырашэнне пытанняў кліматычнай бяспекі за ўсе стагоддзі бяздумнага стаўлення да прыроды; па-другое, узмацніць падтрымку краін, якія сталі на шлях развіцця, і дзяржаў з пераходнай эканомікай; трэцяе — перастаць выказваць «заклапочанасць» і пачаць дзейнічаць у імня захавання жыцця на Зямлі.

Напэўна, чарговы раз мы тут сабраліся і чарговы раз выкажам сваю заклапочанасць, па жаль. Праз тыдзень усё забудзецца.

СТАР. 2

«У НАС НЯМА МАРАЛЬНАГА ПРАВА ЖЫЦЬ ТОЛЬКІ ДЛЯ СЯБЕ»

Гэтым словам Лукашэнка і апладзіравалі стоячы. Поўная размова Прэзідэнта на кліматычным саміце ў Дубаі

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 1 снежня выступіў на пленарным пасяджэнні Сусветнага саміту па барацьбе са змяненнем клімату. У час сваёй прамовы кіраўнік дзяржавы, відаць, адышоў ад запланаваных тэзісаў і дадаў рэзкасці свайму выступленню. У выніку словам беларускага лідара заапладзіравалі ў зале (магчыма, за выключэннем першых выступоўцаў — пра іх Аляксандр Лукашэнка выкажацца пазней). І гэта былі ўжо не радавныя апладысменты, якія гукаць у падзяку кожнаму выступоўцу, — кіраўніку нашай дзяржавы апладзіравалі стоячы. Прыводзім выступленне Прэзідэнта Беларусі цалкам.

Спадар старшыня! Паважаныя ўдзельнікі нашага форуму! Перш за ўсё традыцыйна хачу падзякаваць кіраўніцтву Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў за гасціннасць і высокі ўзровень арганізацыі гэтай канферэнцыі. Няпростай канферэнцыі, на якую прыбыло толькі кіраўнікоў дзяржаў і ўрадаў больш, чым прыедзе на сесію Генеральнай Асамблеі ААН.

Сёння мы, лідары дзяржаў свету, гаворым аб будучыні планеты Зямля — нашага агульнага дома. Іншага дома ў нас не было і не будзе. Гаворым аб будучыні сваіх дзяцей і унукаў. Аб будучыні ўсіх, хто прыйдзе ў гэты свет пасля нас.

Мы прадстаўляем розныя культуры, розныя сістэмы каштоўнасцяў, розныя цыві-

лізацыі. Але мы адзіныя перад абліччам глабальнага выкліку, які кінула нам сама прырода.

Клімат мяняецца. Навукоўцы робяць самыя змрочныя прагнозы. Тое, што мы чуем іх і рэагуем, вельмі прагрэсіўна. Але каб эфектыўна супрацьстаяць пагрозе, неабходна шчыра і адкрыта назваць яе першарычыны.

Перш за ўсё гэта адсутнасць пануцця меры ў імкненні да геапалітычнай, у тым ліку ваеннай (я сказаў бы, перш за ўсё ваеннай), перавагі тых, хто правакуе і распальвае ачагі войн у розных кутках планеты. А войны з'яўляюцца галоўнай крыніцай брудна на нашым кантыненте. Гэта прага нажывы, якая

КОРАТКА

- Амаль 62 тысячы грамадзян Украіны заехалі ў Беларусь з пачатку 2023 года.
- «АМКАДОР» пашырыць супрацоўніцтва з Рэспублікай Марый Эл.
- Домік Дзедэ Мароза адкрыеца ў Мінскім запарку 23 снежня.
- У РНПЦ дзіцячай хірургіі правялі чатыры аперацыі дзецям з рэдкім прыроджаным парокам сэрца.
- Праз БУТБ пачаліся пастаўкі пілматырыляў у Рэспубліку Карэя.
- Беларусь плануе ў 2024 годзе нарасціць экспарт у краіны Афрыкі не менш як у 2,5 раза.

3 нагоды

ТАМ, ДЗЕ ЧУЮЦЬ БЕЗ СЛОЎ

Трэцяга снежня ў Беларусі адзначаюць Дзень інвалідаў, але такія людзі, як правіла, вельмі не любяць гэта азначэнне і ўсе жыццё імкнуча даказаць грамадству, што яны такія ж, як і ўсе. У гісторыі ёсць нямала прыкладаў, калі людзі з абмежаванымі магчымасцямі дасягалі высокіх творчых, навуковых і спартыўных вяршынь, выкарыстоўваючы развітыя яшчэ ў дзяцінстве здольнасці. Такія імёны беларускай і сусветнай велічыні ёсць і ў летапісе Віцебскай спецыяльнай школы-інтэрната, якая амаль паўстагоддзя выпускае ў дарослае жыццё моцных і сацыялізаваных дзяцей з парушэннямі слыху.

Пяцікласнікі Аліса ВАСЬКОВІЧ і Святаслаў ДУБКОУ на карэкцыйных занятках.

Кожны дзень тут, як і ў звычайнай школе, праходзіць па раскладзе: урокі ў першай палове дня, спартыўныя спаборніцтвы, тупат на школьным калідоры... Адзінае, што адрознівае ўстанову ад іншых — цішыня, адзіночныя школьныя парты і карэкцыйныя заняткі. А яшчэ тое, што кожны настаўнік і выхавальца на тыдні (а для кагосьці — і на доўгія гады) становіцца другой мамай.

СТАР. 4

Дзяржаўны інтарэс

КАКАВАВЭЛА І ВІНАГРАДНЫЯ ЖАМЕРЫНЫ

Беражлівае стаўленне да прадуктаў харчавання — трэнд будучыні

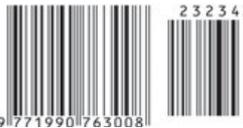
У 1970—1980-х паняцце «ежа будучыні» асаціравалася выключна з упакоўкай, ну і з пюрэпадобнай кансістэнцыяй: смажаную бульбу, суп або каўбасу пісьменнікі-фантасты проста «упакоўвалі» ў цюбікі, каб зручна было спажываць гэтыя стравы ў бязважкіх падчас касмічных пералётаў.

У XX стагоддзі паняцце «будучыня» ў свядомасці людзей было наогул неаддзельным ад космаса — ад міжгалактычных падарожжаў і каланізацыі іншых планет...

СТАР. 5

ISSN 1990 — 763X

2 3 2 3 4

9 771990 763008

У НОВЫ ГОД - СА СТАРЫМ СЯБРАМ!
Ідзе падпіска на I паўгоддзе 2024 года.

Усім, хто падпісаўся на I квартал або I паўгоддзе 2024 года, у падарунак чатыры календары: насценны, рэлігійны, народны і месяцавы.

«У НАС НЯМА МАРАЛЬНАГА ПРАВА ЖЫЦЬ ТОЛЬКІ ДЛЯ СЯБЕ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У нас няма маральнага права жыць толькі для сябе. Мы павінны зазіраць за гарызонт, паважаць законы прыроды і ствараць аснову для працягу чалавечага роду тут і цяпер на нашай планеце. Іншага дома ў нас няма і не будзе.

І напрыканцы. Усе прамоўцы, асабліва прамоўцы з выступоўцаў, якія выступалі першымі, заклапаціліся: а дзе ўзяць грошы? Ды кінце вы. Нават журналіст, які сядзіць тут, вам скажа, дзе ўзяць грошы. Каб адказаць на гэтае пытанне, трэба зазірнуць у нядаўнюю гісторыю. Прыклад. Каб знішчыць Ірак і Афганістан і прыўнесці ў гэтыя краіны «добра» для народаў, патрачана, паводле ацэнкі, ад паўтара да двух трыльёнаў долараў. Ірак і Афганістан абшліся аграсару каля двух трыльёнаў долараў. А палічыце, колькі грошай пайшоў на тое, каб абараніць гэтыя краіны? А колькі людзей загінула? Гэта ў доларах не ацэнніш. Сёння ідзе вайна ва Украіне. Гэта ўжо не паўтара-два трыльёны долараў. Гэта ўжо абдыдзеца ў пяць трыльёнаў долараў, калі ўдасца дамовіцца найбольшым часам аб міры.

Чаму сёння няма міру ў гэтай частцы планеты? Таму што тыя прамоўцы, якія выступалі ў першых шэрагах, гавораць і аб міры, гавораць аб тым, каб планета была чыстай, заклапаціліся аб унуках, а ў той жа час развязалі і вядуць самую страшную вайну на планеце.

А на Блізкім Усходзе колькі будзе каштаваць бойня? А калі ўспыхне ў Ціхім акіяне? Гэта трыльёны, трыльёны долараў. Дык давайце іх накіруем на чысціню планеты. І не трэба будзе шукаць, як у нас кашуць, «па завулоллі» гэтыя грошы.

Мы тут сабраліся дзеля таго, каб чарговы раз выказаць заклапочанасць. А тыя, што тут выступалі ў першых шэрагах, «заклапочаныя за унукаў», яны ж вядуць гэтыя войны. А войны — гэта страшнае забруджванне планеты. Давайце гэта спынім. Таму самае галоўнае — нам трэба навучыцца казаць менш слоў, а больш рабіць.

Я разумею: калі мы прызем нейкую дэкларацыю ці мемарандум, як у нас заўсёды бывае, мы наўрад ці нечага даб'ёмся. Як тут казалі, ізноў жа, у пачатку выступоўцы, 80 % броду на планеце — гэта ад 20 вядучых дзяржаў. Давайце ў сваю дэкларацыю, спадар старшыня, запішам не заклапочанасць, а запатрабуем ад іх скараціць хоць бы напалову выкіды ў атмасферу. Мы гэтага не зробім. Дык чаго сабраліся? Вось яны грошы, жывыя грошы. 10 трыльёнаў долараў, якія мы можам, спыніўшы войны, накіраваць на ачышчэнне нашай планеты.

І давайце дзейнічаць. Не пачнём дзейнічаць — прырода прымусяць нас жыць па яе законах.

Дзякуй вам.

«ГАЛОЎНАЕ — НЕ СПЫНЯЦА»

У кулуарах Сусветнага саміту па барацьбе са змяненнем клімату Аляксандр Лукашэнка правёў шэраг сустрэч са сваімі калегамі. У прыватнасці, з лідарамі Азербайджана, Сербіі, Кубы, Зімбабвэ, Экватарыяльнай Гвінеі, Конга, Тога і лідарам Каморскіх Астравоў, які з'яўляецца старшынёй Афрыканскага саюза. Таксама Прэзідэнт сустраўся з кіраўнікамі Мазамбіка, Руанды і Батсваны.

Падчас перагавораў з Прэзідэнтам Зімбабвэ Эмерсанам Мнангагавай кіраўнік дзяржавы адзначыў, што напярэдадні саміту двум лідарам удалося грунтоўна перагаварыць і абмеркаваць галоўныя пытанні. Аляксандр Лукашэнка павіншаваў свайго калегу з пераганай перамогай на прэзідэнцкіх выбарах і сказаў, што Эмерсан Мнангагава чакаюць у Беларусі.

Гаворачы аб двухбаковых адносінах, беларускі лідар падкрэсліў, што самае галоўнае цяпер для Беларусі і Зімбабвэ — не спыняцца. «Так, мы маем пэўныя вынікі нашага супрацоўніцтва, як вы ўжо гаварылі, але ў нас яшчэ шмат работы ў вашай краіне, — заўважыў Аляксандр Лукашэнка. — Мы гатовы разлічваць той план, які мы намяцілі ў час майго візіту ў Зімбабвэ».

Прэзідэнт Беларусі адзначыў таксама паспехі Зімбабвэ ў развіцці аграпрамысловага комплексу. Гэта стала магчымым у тым ліку дзякуючы супрацоўніцтву з Беларуссю, пастаўкам сучаснай сельгас-тэхнікі. «І збожжа вы пачалі экспартаваць, і гэтак далей», — удакладніў ён.

«Калі лепш прыехаць: зімой ці летам?» — пацікавіўся ў свайго калегі Эмерсан Мнангава.

«Вядома, зімой!» — адказаў Аляксандр Лукашэнка.

«Зіма для мяне крыху цяжкая... — прызнаўся Прэзідэнт Зімбабвэ. — Падумаю, у які час прыехаць. Але мой дарагі сябар, Прэзідэнт Беларусі, можа прыезджаць у Зімбабвэ са студзеня да снежня!»

«Дамовіліся!» — рэзюмаваў беларускі лідар.

На перагаворах з Прэзідэнтам Кеніі Уільямам Руту Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што разам са сваім калегам яны ўжо абмяняліся некалькімі фразамі і меркаваннямі. «Для таго каб нам грунтоўна і перагаварыць, і наладзіць нашы адносіны (у імя чаго мы размаўляць будзем), я думаю, вы маглі б прыехаць да нас, я мог бы прыехаць у зручны час да вас, — прапанаваў беларускі лідар. — У выніку гэтых візітаў

нашы спецыялісты папрацавалі б (сапраўды так, як з Зімбабвэ і Экватарыяльнай Гвінеяй), і мы змаглі б выбудаваць нейкі план нашага супрацоўніцтва, разумеючы, што трэба вам ад нас. І мы б паглядзелі на вашу краіну і вызначыліся з нашымі патрэбамі».

У лістападзе кіраўнік беларускай дзяржавы накіроўваў Прэзідэнта Кеніі віншаванне з 30-годдзем устанавлення дыпламатычных адносін паміж краінамі. У сваім пасланні Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што дыялог паміж Мінскам і Найробі мае паслядоўны і наступальны характар, вызначаны прырытэтнымі кірункамі для сумеснай работы, сярэд якіх механізацыя сельскай гаспадаркі Кеніі, пастаўка беларускіх прадуктаў харчавання, развіццё бізнес-кантактаў.

«Перакананы, што настаў час канвертаваць назпашаны за трыццаць гадоў патэнцыял у канкрэтныя вынікі, — падкрэсліў падчас перагавораў Аляксандр Лукашэнка. — Прапаную прадметна абмеркаваць усе магчымыя сферы агульнай з'вязнасці ў час вашага візіту ў Мінск, які перавадззе наша ўзаемадзеянне на якасна новы ўзровень».

Паводле БелТА.

ПРАВА Ў ТРЭНДЗЕ І СВЕЦЕ

Што абмяркоўвалі на форуме Саюза юрыстаў

Пытанні лічбавізацыі ўсіх сфер эканомікі; абарона нацыянальнай бяспекі; рэалізацыя канцэпцыі прававой палітыкі, прынятай два дні таму; ахова персанальных даных (у тым ліку ў кіберпрасторы); стварэнне прыватна-дзяржаўнага партнёрства ў юрыдычнай сферы. Гэтыя і шмат якія іншыя кірункі развіцця права цягам двух дзён абмяркоўвалі спецыялісты ў рамках 22 тэматычных секцый і пленарнага пасяджэння падчас правядзення форуму Саюза юрыстаў «Права ў сучасным свеце».

ДЗЯРЖАЎНА-ПРЫВАТНАЕ ПАРТНЁРСТВА

Права — не проста рэгуляртар грамадскіх адносін, але і адзін з найважнейшых фактараў забеспячэння нацыянальнай бяспекі, дзяржаўнага будаўніцтва, сацыяльна-эканамічнага развіцця і кансалідацыі грамадства вакол базавых каштоўнасцяў, якія замацаваны ў Канстытуцыі, адзначалі ўдзельнікі форуму.

Форум праходзіць у незвычайны час, які трансфармуецца. Мянсяцца міжнародны парадок дня, эканамічныя адносіны, адпаведна, права павінна адлюстроўваць актуальны і чуйна рэагаваць як на ўнутрырэспубліканскія змены, так і на міжнародныя адносіны, адзначыла **Вольга ЧУПРЫС, намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта:**

— Саюз юрыстаў імкнецца быць у трэндзе, таму сёлета ён правёў алгрэйд свайго пляцоўкі і адлюстраванне на форуме ўсе найбольш актуальныя пытанні: захаванне гістарычнай памяці і праўды аб Вялікай Айчыннай вайне, суверенітэце Беларусі, прымяненне блакчэйн-тэхналогій, лічбавізацыя, эканамічныя праваадносіны, звязаныя з прымяненнем медыяцыі і новых форм гаспадарчага працэсу. Было разгледжана шмат пытанняў, якія датычацца маладзёжнай тэмы.

Юрысты працуюць у многіх сферах, забяспечваючы інтарэсы як прыватнага бізнесу, так і дзяржавы. І вельмі важна сумясціць гэтыя інтарэсы. Пляцоўка Саюза юрыстаў мусіць стаць месцам, дзе будзе дасягнута дзяржаўна-прыватнае партнёрства, удакладніла спікер:

— Усе прапановы павінны быць не рэвалюцыйнымі, а забеспячваюць паступовае

трансфармаванне грамадскіх адносін, інакш настане хаос. На ўсе змены, якія нам падкідае жыццё, трэба тэрмінова рэагаваць, практычна без аглядакі на інтарэсы іншых дзяржаў прымаць тыя рашэнні, якія важныя для нас.

Лічбавізацыя адміністрацыйных працэдур адбываецца для таго, каб паставіць тэхналогіі на службу грамадзян. Сёння ў закон «Аб асновах адміністрацыйных працэдур» прыняты чарговыя змены, якія ў найбліжэйшы час будуць падпісаны, выказала надзею **Вольга Чупрыс.**

НАТАРЫЯТ У ЛІЧБЕ

Мяркуюцца, што да 2030 года практычна ўсе натарыяльныя дзеянні (для тых грамадзян, якія захоўваюць атрымліваць іх з каналі) могуць быць пераведзены ў лічбавы фармат. А вось дзевяць натарыяльных дзеянняў, якія можна будзе здзяйсняць аддалена, з'яўляцца ў найбліжэйшыя паўгода ў рамках адкарэктываванага Закона «Аб натарыяце і натарыяльнай дзейнасці», які рыхтуецца парламентам да другога чытання. Натарыят убудоваецца ў сістэму лічбавізацыі ўсіх сфер грамадскіх адносін і ў пэўным сэнсе выступае драйверам фарміравання лічбавога асяроддзя, таму што аўтаматызацыя працэсу ў рамках натарыяльнай дзейнасці і здзяйснення натарыяльных дзеянняў даўно распачата, адзначыла **Наталля БАРЫСЕНКА, старшыня Беларускай натарыяльнай палаты (БНП):**

— Гэта, у прыватнасці, прыняцце ў дэпартментах грашовых сродкаў і каштоўных папер, выдача дублікатаў натарыяльных дакументаў,

таў, пасведчанню аб праве на спадчыну, пасведчанню аб праве ўласнасці. Без наведвання натарыуса можна будзе таксама забяспечваць пісьмовыя доказы для вядзення спраў у судах, а таксама сведчыць дакладнасць перакладу дакумента з адной мовы на іншую.

Важна стварыць максімальна камфортныя ўмовы для тых, хто зацікаўлены ў атрымання натарыяльных дзеянняў і пры гэтым не згубіць у якасці. Варта, пэўна, нівеліраваць некаторыя моманты, якія могуць быць выкліканы так званай лічбавай няроўнасцю, бо мы працуем не толькі з моладдзю, але і з людзьмі паважанага ўзросту, якія не настолькі добра разумеюць, што такое лічба і гаджэт і, магчыма, не ведаюць, як можна націснуць на кнопку, каб пастукацца ў пэўны дзяржорган, каб вырашыць пэўнае пытанне, удакладніла старшыня БНП:

— Аўтаматызацыя — гэта добра, аднак важна, каб інфармацыйныя тэхналогіі не падмянілі сабой адносіны паміж спецыялістам і зацікаўленым бокам, падчас якіх павінны быць выяўлены сапраўдныя воля і намер боку па дасягненні пэўнага прававога выніку. А натарыус павінен мець магчымасць данесці да ўдзельніка натарыяльнага дзеяння тыя правыя наступствы адносна самога сябе, якія ён панясе ў выніку сваіх дзеянняў.

АБМЕРКАВАЦЬ, ВЫПРАЦАВАЦЬ, РЭАЛІЗАВАЦЬ...

Мяркуючы па коле ўдзельнікаў, шырыні тэм і пытанню, якія ўздымаліся, форум стаў пляцоўкай для прафесійнага абмеркавання юрыдычнай суполкай актуальных пытанняў удасканалення прававога рэгулявання, правальнальнай практыкі і актыўнага абмену вопытам, падвёў вынікі двухдзённай работы **Валерыі Міцкевіч, намеснік старшын Палаты прадстаўнікоў:**

У рамках работы секцыі «Суверенітэт і права», напрыклад, цэнтральнае месца заняла тэма народаўладдзя як найвышэйшай формы ўдзелу грамадзян у кіраванні справамі дзяржавы. Менавіта ўмацаванне ролі прадстаўнікоў дэмакратыі стала найважнейшым вынікам канстытуцыйнай рэформы ў краіне. Абмеркаваны практычныя аспекты

рэалізацыі зацверджанай кіраўніком дзяржавы Канцэпцыі прававой палітыкі, а таксама асновыных палажэнняў праекта Канцэпцыі нацыянальнай бяспекі, які будзе вынесены на разгляд першым складам Усебеларускага народнага сходу.

Секцыя «ПраваСУДзе і абарона правоў грамадзян» была прысвечана абмеркаванню актуальных пытанняў дзейнасці Канстытуцыйнага суда і судоў агульнай юрысдыкцыі па рэалізацыі канстытуцыйнага права грамадзян на судовую абарону. Абноўлена Канстытуцыя і прынятыя парламентам цягам 2022—2023 гг. законы выклікалі ўключэнне ў прававую сістэму краіны новы механізмы судовай абароны грамадзян.

Укараненне ва ўсе сферы дзейнасці лічбавых тэхналогій выводзіць на першы план пытанні лічбавізацыі дзяржаўнага ўпраўлення і фінансаў, абароны персанальных даных, супрацьдзеяння правапарушэнням у сферы высокіх тэхналогій, якія і сталі галоўным пытаннем на секцыі «Лічбавае права».

На секцыі «Прававыя механізмы абароны правоў і інтарэсаў дзяцей і моладзі» сумесна абмяркоўвалі натарыуса, адвакатаў, медыятары, пракуроры. Размова датычылася, напрыклад, таго, як дзяржава стварае механізмы па самаразвіцці ў частцы навучання, спорту, навуковай і творчай дзейнасці. У гутарцы закралі таксама пытанні забеспячэння абароны маёмасных правоў непаўналетніх, якія ўдзельнічаюць у грамадзянскім абароце. Іх інтарэсы павінны быць забяспечаны, адзначыла **Наталля Барысенка:**

— Нас як натарыусаў цікавіць, якія механізмы існуюць па замаўчэнні адсутнай недзяцельнасці непаўналетніх (да 18 гадоў яны не маюць поўнай дзяцельнасці). У прыватнасці, абмяркоўвалі функцыі органаў апекі і папчыцельства для забеспячэння інтарэсаў непаўналетніх. У рамках секцыі вырацавалі пытанні, якія будзе неабходна рэгуляваць у тым ліку і на ўзроўні заканадаўства.

Падсумоўваючы вынікі двухдзённай работы, удзельнікі форуму адзначылі, што падобныя вырацавалі сумесна прапануюць і далейшыя удасканаленне прававых стасункаў у краіне працягнуцца.

Ірына СІДАРОК, фота аўтара.

Выбары-2024

«НАЙВАЖНЕЙШАЯ ЗАДАЧА — ГАРАНТАВАЦЬ БЯСПЕКУ»

Старшыня Савета Рэспублікі Наталля КАЧАНАВА прыняла ўдзел у пасяджэнні калегіі МУС

Напярэдадні галоўнай грамадска-палітычнай падзеі нашай краіны — адзінага дня галасавання — абмеркавалі падрыхтоўку да правядзення выбарчай кампаніі 2024 года, а таксама дзейнасць аперацыйна-дзяжурных службаў у гэты адказны перыяд.

Фота: БелТА

«КАБ НА НАШАЙ ЗЯМЛІ БЫЛІ МІР, СТАБІЛЬНАСЦА, ПРАВАПАРАДАК»

Звяртаючыся да ўдзельнікаў калегіі Міністэрства ўнутраных спраў, Старшыня Савета Рэспублікі адзначыла, што рэфэрэндум 2022 года паказаў наяўнасць у органаў ўнутраных спраў дакладнага алгарытму правядзення такіх кампаній. «У мяне заўсёды была вялікая павага да сілавых структур, бо разам мы працуем над агульнымі задачамі па забеспячэнні спакою грамадзян і парадку на вуліцах, — удакладніла Наталля Качанова. — І ў цяперашні няпросты перыяд мы павінны, выявіўшы магчымыя вузкія месцы, свечасова іх пашырыць і вырашыць. Разам са стварэннем належных умоў для работы выбарчых участкаў і гатуюнасцю жорстка спыняць правакацыі найважнейшая задача — гарантаваць бяспеку прадстаўнікоў участкавых камісій. Упэўнена: прысутныя ў зале кіраўнікі, і калектывы робяць усё, каб на нашай зямлі былі мір, стабільнасць, правапарадак».

Спікер верхняй палаты парламента спынілася на рэалізацыі заканадаўчых навацый, неабходнасці актывізацыі работы з грамадзянамі, уважлівым стаўленні да кожнага звароту. Кажучы аб пытанніях выхавання падрастаючага пакалення, Наталля Качанова звярнула ўвагу на тое, што менавіта Міністэрства ўнутраных спраў першым ініцыявала стварэнне ваенна-патрыятычных клубаў, разумючы, што за іх выхаванцамі — будучыня нашай краіны.

Дарэчы, перад пачаткам пасяджэння калегіі Старшыня Савета Рэспублікі наведвала ваенна-патрыятычны клуб «Рысь», які ажыццяўляе сваю дзейнасць на базе воінскай часці 3214. Наталлі Качановай прадэманстравалі ўмовы, у якіх выхаванцы ваенна-патрыятычнага клуба праходзяць навучанне. Таксама спікер пагутарыла з будучымі абаронцамі Айчыны. «Рада, што вы

выбравілі такі занятак, — сказала дзецямі Наталля Качанова. — Тут вы атрымліваеце веды і навыкі, каб потым рэалізаваць іх на карысць Айчыны».

«ВАЖНА СЛУХАЦЬ І ЧУЦЬ ЛЮДЗЕЙ»

Звяртаючыся да ўдзельнікаў калегіі, **міністр ўнутраных спраў Іван КУБРАКОЎ** падкрэсліў, што перад міліцэйскім ведамствам стаяць значныя і адказныя задачы. «Неабходна ў межах кампетэнцыі прыняць непасрэдны ўдзел у падрыхтоўцы і правядзенні выбараў, — канкрэтызаваў ён. — Усім кіраўнікам трэба забяспечыць жорсткую выканальніцкую дысцыпліну, максімальную скаардынаванасць дзеянняў з іншымі праваахоўнымі органамі і іншымі зацікаўленымі».

Пры гэтым кіраўнік міліцэйскага ведамства заўважыў, што ў органах ўнутраных спраў назапашаны багаты досвед працы пры правядзенні розных электаральных кампаній. Аднак, па яго словах, разам з тым расслабляцца не давядзецца. «Мы павінны нарошчваць аперацыйныя пазіцыі, а таксама ўдзяляць належную ўвагу пытанням прафілактыкі правапарушэнняў, — сфармуляваў даручэнні міністр. — Асноўная задача — забеспячэнне аховы грамадскага парадку і бяспекі грамадзян».

Акрамя таго, Іван Кубракоў акцэнтаваў увагу на неабходнасці работы з насельніцтвам. «Важна слухаць і чуць людзей, максімальна аказаваць садзейнічанне ў вырашэнні іх праблем, — падкрэсліў міністр ўнутраных спраў. — Працуючы на апраўданне, тлумачыце, папярэджайце. Нельга дапусціць правакацыі і найменшай дэстабілізацыі абстаноўкі ў краіне. Мы павінны быць гатовы да дзеянняў у асаблівых умовах».

У гэтай сувязі размова ідзе не толькі аб правядзенні вучэнняў і трэніровак, але і аб забеспячэнні

неабходнай экіпіроўкай кожнага супрацоўніка, вайскоўца, а таксама якаснае абсталяванне падраздзяленняў.

СІСТЭМЫ ВІДЭАНАЗІРАННЯ І БАРАЦЬБА З ЭКСТРЭМІСТАМІ

Сакратар Цэнтральнай выбарчай камісіі **Алена БАЛДОУСКАЯ** расказала ўдзельнікам пасяджэння аб асаблівасцях будучай электаральнай кампаніі, а таксама новаўвядзенням, звязаным з працэдурай рэгістрацыі кандыдатаў у дэпутаты і агітаты.

Па словах **міністра міністраў ўнутраных спраў — начальніка міліцыі грамадскай бяспекі Юрыя НАЗАРАНКІ**, улічваючы тое, што выбары пройдуць па новых правілах, стануць маштабнай і далёка не лёгкай кампаніяй, падрыхтоўчыя мерапрыемствы Беларускай міліцыі пачала загадзя. «На працягу двух гадоў на базе Акадэміі МУС арганізаваліся вучэбна-метадычныя зборы з прадстаўнікамі дзяржорганаў і ГУУС-УУС, уключанымі ў склад аперацыйна-сітуацыйных штабоў, — удакладніў ён. — З супрацоўнікамі органаў ўнутраных спраў праведзены трэніроўкі па адпрацоўцы дзеянняў у асаблівых умовах, павышэнні ўзроўню гатуюнасці да рэагавання на магчымыя пагрозы. Рэалізаваны задачы па адпрацоўцы першачарговых мер супрацьдзеяння дыверсійна-разведвальным групам і незаконным узброеным фарміраванням. Нямаю зброі для матэрыяльна-тэхнічнага абсталявання падраздзяленняў, у тым ліку сродкамі абароны і актыўнай абароны, узброеннем».

Асаблівая ўвага — стварэнню бяспечных умоў на участках для галасавання. У прыватнасці, ідзе работа па абсталяванні гэтых аб'ектаў сістэмамі відэаназірання і ахоўнай

сігналізацыі. На участках прадугледжана арганізацыя кругласутачнага дзяжурства супрацоўнікаў міліцыі. Для падтрымання правапарадку на вуліцах у сталіцы, абласных і раённых цэнтрах будуць сфарміраваны дадатковыя патрульныя нарады і групы хуткага рэагавання.

Аб мерах супрацьдзеяння экстрэмізму, якія прымаюцца органамі ўнутраных спраў у электаральнай перыяд 2024 года, распавёў **намеснік міністра ўнутраных спраў — начальнік крымінальнай міліцыі Геннадзь КАЗАКЕВІЧ**. «Выбарчая кампанія 2024 года і спроба «каляровай» рэвалюцыі карэнным чынам змяніла нашы падыходы да аховы грамадскага парадку і барацьбы са злчынінасцю, — акцэнтаваў увагу ён. — Сітуацыя дынамічна мяняецца, з'яўляюцца новыя выклікі і пагрозы. Для выключэння спроб зрыву электаральнай кампаніі 2024 года прадугледжаны комплекс мерапрыемстваў. Яны накіраваны ў тым ліку на зніжэнне ўплыву экстрэмісцкіх інтэрнэт-рэсурсаў на грамадскую свядомасць, падтрымку і тлумачэнне ініцыятыў, якія праводзяцца дзяржорганами, з прыцягненнем папулярных СМІ, лідараў грамадскай думкі. Сярод важных задач — устанавленне і прыцягненне да адказнасці асоб, якія маюць дачыненне да экстрэмізму, перш за ўсё адміністратараў і актывістаў дэструктыўных сеткавых рэсурсаў, атрыманне інфармацыі, якая дазваляе прагназаваць развіццё абстаноўкі як унутры краіны, так і за яе межамі».

«УСЁ ПАВІННА ПРАЙСЦІ ЗЛАДЖАНА І АРГАНІЗАВАНА»

У размове з журналістамі Старшыня Савета Рэспублікі канстатавала, што выбарчая кампанія ў нашай краіне заўсёды праводзіцца масава. «Ствараецца вялікая колькасць участковых камісій, якія будуць працаваць у месцах правядзення выбараў, — удакладніла Наталля Качанова. — Таму усё павінна прайсці зладжана і арганізавана. Самае галоўнае, каб не было ніякіх эксцэсаў».

Каб забяспечыць арганізаванае правядзенне выбарчай кампаніі, па словах спікера верхняй палаты парламента, праваахоўныя органы павінны спрацаваць вельмі дакладна. «Самае галоўнае — забяспечыць бяспеку нашых грамадзян пры правядзенні гэтых важных палітычных мерапрыемстваў», — падкрэсліла яна.

Свой унёсак, па меркаванні Старшыні Савета Рэспублікі, павінны ўнесці і супрацоўнікі Дзяржаўнай аўтамабільнай інспекцыі. Яна звярнула ўвагу на тое, што з улікам зімовага перыяду правядзення выбарчай кампаніі неабходна расчысціць пад'езды, падыходы да месцаў правядзення галасавання. «Усё павінна быць арганізавана вельмі якасна, — паставіла задачу Наталля Качанова. — Не павінна быць ніякіх правакацыяў, эксцэсаў, на гэта будзе накіравана работа тых праваахоўных органаў, якія будуць працаваць на выбарчых участках. Традыцыйна прадстаўнікі праваахоўных органаў будуць забяспечваць парадак у месцах правядзення галасавання».

Адказваючы на пытанне прадстаўнікоў медыя аб гатуюнасці міліцэйскага ведамства да выбараў, Іван Кубракоў адзначыў, што ўсе мерапрыемствы па падрыхтоўцы да выбарчай кампаніі ў органах ўнутраных спраў пачалі праводзіць ужо даўно. «Гэта і зладжванне асабовага складу, і абследаванне выбарчых участкаў, якія будуць садзейнічаць, і ўстаноўка відэаназірання, — канкрэтызаваў ён. — Але самае галоўнае — гатуюнасць асабовага складу. Сёння я з упэўненасцю магу сказаць, што асабовы склад гатовы да забеспячэння аховы грамадскага парадку пры правядзенні выбарчай кампаніі».

Звяртаючыся да грамадзян, міністр ўнутраных спраў канстатаваў, што падчас правядзення электаральных кампаній актывізуецца асабліва тыя, хто знаходзіцца за мяжой, а таксама экстрэмісцкія фарміраванні, якія спрабуюць паўплываць на выбарчы працэс, уздзейнічаць на участковыя выбарчыя камісіі. «Адрозна хачу сказаць, што мы гатовы забяспечыць асабістую бяспеку як нашых выбаршчыкаў, так і членаў выбарчых камісій, — падкрэсліў кіраўнік ведамства. — Таму хвалюцца не трэба. Бяспека будзе гарантавана. Як ужо было сказана Прэзідэнтам нашай краіны, ніякіх несанкцыянаваных масавых мерапрыемстваў на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь не будзе. Мы не дзелілі ламаць інфраструктуру нашых гарадоў і ствараць беспарадкі на нашых вуліцах. Упэўнены, што усё пройдуць спакойна. Органы ўнутраных спраў гатовы забяспечыць бяспеку нашых грамадзян і бяспеку ў цэлым у Рэспубліцы Беларусь».

Вераніка КАНЮТА.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Рэйтынг прэм'ер-міністра Канады абваліўся да 19 працэнтаў

Асабісты рэйтынг Джасціна Труда, а таксама Ліберальнай партыі Канады, якую ён узначальвае, сур'ёзна абваліўся. Пра гэта паведаміла ТАСС са спасылкай на даныя сацыялагічнага апытання. На дадзены момант рэйтынг Труда складае ўсяго 19 працэнтаў. За апошні месяц ён упаў на 4,3 працэнтнага пункта. За гэты ж перыяд узрасла падтрымка кіраўніка апазіцыйнай Кансерватыўнай партыі Канады П'ера Пульеўра. Яго рэйтынг складае крыху больш за 34 працэнтны — рост на 2,6 працэнтнага пункта. За чатыры тыдні да 22 працэнтаў знізіўся рэйтынг Ліберальнай партыі Канады. Падзенне склала 3,4 працэнтнага пункта, а ўзровень папулярнасці Кансерватыўнай партыі падняўся на 3,3 працэнтнага пункта і складае 41 працэнт. Як мяркуюць спецыялісты, зніжэнне даверу да прадстаўнікоў Ліберальнай партыі звязана з пагаршэннем узроўню жыцця ў Канадзе, а таксама з цэнамі, якія працягваюць расці. Як адзначыў заснавальнік Nanos

Research Нік Нанос, у сітуацыях, калі людзі з цяжкасцю знаходзяць грошы для набыцця прадуктаў харчавання, аплату свайго жылля і выплат зносуаў па іпатэцы, губляць ім ужо няма чаго. Тады яны шукаюць спосабы пакараць урад і знайсці яму замену.

Парламент Эквадора прызнаў экс-прэзідэнта вінаватым у карупцыі

Парламент Эквадора прызнаў былога прэзідэнта Гільерма Ласа вінаватым у крадзяжы бюджэтных сродкаў і перадаў інфармацыю пракуратуры, паведаміла ТАСС. Заканадаўцы лічаць, што Ласа ўдзельнічаў у карупцыйнай схеме ў дзяржаўнай кампаніі FLOPEC, якая займаецца танкернымі перавозкамі нафты. Пры гэтым парламентарыі прызналі, што не могуць забараніць экс-кіраўніку дзяржавы займаць дзяржпасады, паколькі гэта не прадугледжана канстытуцыяй. 17 мая Ласа, тэрмін паўнамоцтваў якога павінен быў скончыцца ў 2025 годзе, падпісаў указ аб

роспуску Нацыянальнай асамблеі і правядзенні пазачарговых прэзідэнцкіх і парламенцкіх выбараў. 17 лістапада да работы прыступіў новы склад заканадаўчага органа, які вырашыў працягнуць разгляд пытання аб вінаватасці экс-прэзідэнта. 23 лістапада на пасяду прэзідэнта ўступіў Даніэль Набоа, абраны па выніках другога тура, які прайшоў 15 кастрычніка.

На ўсходзе Кітая знайшлі магільні ўзростам да 5,5 тысячы гадоў

Некалькі збудаванняў, 40 магільняў, і студні ўзростам ад 4,5 да 5,5 тысяч гадоў былі выяўлены падчас раскопак у горадзе Чанчжоу правінцы Цзянсу, што на ўсходзе Кітая, паведаміла «Сінхуа». Руіны з мноствам рэліквій, у тым ліку керамікай, нефрытавым посудам і керамагранітам, знойдзены на стаянцы Сідун у сучасным раёне Цян'янь у Чанчжоу. Даследчыкі з Нанкінскага музея праводзяць раскопкі ў гэтым рэгіёне з 2019 года. Эксперты мяркуюць, што дадзеная стаянка адкрывае новую перспектыву для вывучэння мадэлі развіцця рэгіянальнай цывілізацыі ў нізоўях ракі Янцзы ў старажытныя часы.

ТАМ, ДЗЕ ЧУЮЦЬ БЕЗ СЛОЎ

ЗВЫЧАЙНЫ РАСКЛАД НЕЗВЫЧАЙНЫХ ЛЮДЗЕЙ

Віцебская спецыяльная агульнаадукацыйная школа-інтэрнат для дзяцей са слабым слыхам і познааглухлых пачала свой шлях у 1977 годзе. З 2004 да 2012 года ў школе працавалі класы для дзяцей з парушэннем функцыі апорна-рухальнага апарата, тады заняткі праходзілі на партах-лежаках. А з верасня 2023 года па шматлікіх просьбах бацькоў тут пачалі навуцацца дзеці з парушэннямі аўтыстычнага спектру.

Цяпер у школе-інтэрнаце навуцаюцца 92 чалавекі ва ўзросце ад 3 да 19 гадоў. Адукацыйны працэс будзеца на трох ступенях: пачатковая школа (1—5 клас), базава (6—10 клас) і сярэдняя (11—12 клас) — з улікам індыўідуальных асаблівасцяў кожнага дзіцяці. Спецыяльная ўстанова з'яўляецца адзінай у паўночным рэгіёне, таму яе выхаванцы — жыхары не толькі горада Віцебска, але і іншых раёнаў вобласці. Трапіць у школу можна не толькі па накіраванні з Цэнтра карэкцыйнага навучання, і чарга з бацькоў, чым дзецям трэба таккая дапамога, даволі вялікая. Тут, дзякуючы багатаму вопыту педагогаў, напрацаваным метадыкам і сучаснаму карэкцыйнаму абсталяванню, запускаюць мову дзецям, якія не чуюць зусім. І гэта, лічыць дырэктар установы Алена Акімава, вышэйшы пілатаж кожнага члена вялікага калектыву.

Дзеці з горада штодзень пасля заняткаў вяртаюцца дадому, навуачныя з аддаленых раёнаў жывуць у інтэрнаце па некалькі тыдняў і прыязджаюць да бацькоў на выхадныя і канікулы, а для пяцярых хлопчыкаў і дзяўчынак, якіх засталіся без апекі бацькоў, інтэрнат стаў домам... Дзеці пражываюць у трохспальных пакоях, для ўсіх — карэкцыйныя заняткі, спартыўная і трэнажорная залы, бібліятэка, працоўныя майстэрні і гурткі па інтарэсах. Адным словам, створаны камфортныя ўмовы для таго, каб атрымліваць веды, развіваць здольнасці і ўваходзіць у самастойнае жыццё. Для гарадскіх навуачнаў арганізаваны падвоз, ён, як і харчаванне, пражыванне, падручнікі, бясплатны.

Але дапамога і падтрымка патрэбны не толькі дзецям з асаблівасцямі здароўя, але і іх бацькам. Часта ў сям'і, дзе нарадзілася дзіця з парушэннем слыху, дарослыя не ведаюць, як наладзіць з ім

зносіны. Асвоіць жэставую мову самастойна складана, да таго ж некаторыя затрымліваюцца ў стадыі непрыняцця сітуацыі. Акрамя вялікай псіхалагічнай работы, якую праводзіць педагогічны калектыв школы з бацькамі, на базе інтэрната працуюць бясплатныя курсы жэставай мовы для ўсіх ахвотных.

Алена Валер'еўна Акімава ўзначальвае інтэрнат пяты год. Дырэктар прызнаецца, што раней не працавала з асаблівымі дзецьмі і першы год быў самым складаным, але любячы цяжкасці загартоўваюць як дарослых, так і дзяцей. «За гэтыя гады мы змаглі ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу: у снежні 2022 года з дапамогай спонсараў былі адкрыты два новыя кабінеты інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій, абноўлена спартыўная база. Хочацца выказаць словы падзякі нашым спонсарам, кіраўнікам арганізацый, якія працягваюць рух дапамогі. Мы імкнёмся зрабіць усё магчымае, каб дзецям было камфортна вучыцца, і гэта дае пэўныя вынікі: нашы выхаванцы з парушэннямі слыху пасля заканчэння дашкольнага аддзялення паспяхова вучацца ў звычайнай школе. Мы дапамагаем кожнаму выпускніку, суправаджаем яго, і перамога нашага калектыву ў тым, што ўсе дзеці, якія выйшлі з гэтых сцен у самастойнае жыццё, сталі дастойнымі людзьмі», — адзначае Алена Валер'еўна.

АЎТАРЫТЭТ ПАЦВЕРДЖАНЫ ГАДАМІ

Канешне, установа спецыяльнай адукацыі не была б такой вядомай без напрацаванага за доўгія гады аўтарытэту. Для многіх педагогаў, якіх дзень за днём без рэшт аддаюць сваё сэрца дзецям, інтэрнат — адзіны запіс у працоўнай кніжцы. Настаўнік жэставай мовы і географіі Інэса Яўгенаўна Гічэўская за 24 гады выпусціла не адно пакаленне вучняў. Спачатку была выхаваннем, а пасля атрымала другую адукацыю па спецыяльнасці «Сурдапедагогіка» і стала вучыць малых мове іх зносінах. Яе перапашылі вучні — 40 чалавек з шостага па дванаццаты класы. Менавіта яна і вядзе курсы жэставай мовы для бацькоў, настаўнікаў і іншых школ і студэнтаў. Інэса Яўгенаўна разважае, што ніколі не думала змяніць прафесію.

Калі на карэкцыйных занятках у настаўніка-дэфектолага Вікторыі Віктараўны Агеевай гучна, то гэта значыць, што патрэбны эффект дасягнуты. Праз мікрафон, узмацняльнік гучу і навушнікі дзеці ву-

Настаўнік жэставай мовы і географіі Інэса ГІЧЭЎСКАЯ са сваімі вучнямі.

чацца развіваць вуснае маўленне і гучавае ўспрыманне. У пяцікласніцы Алісы Васьковіч, якая жыве ў інтэрнаце з маленства, значныя поспехі: нягледзячы на артыкуляцыйны настаўніцкі, дзяўчынка паўтарае сказы слова ў слова! І гэта Вікторыю Віктараўну не можа не радаваць, бо яна, як ніхто, за 25 працоўных гадоў ведае, што з такіх маленькіх перамог будзеца стварэнне чалавечай ідэнтычнасці кожнага вучня. Дэфектолаг са стажам з'яўляецца таксама кіраўніком рэсурснага цэнтра па метадычнаму забеспячэнню адукацыйнага працэсу, развіццю творчых здольнасцяў і сацыяльнай адаптацыі дзяцей з парушэннямі слыху, які працуе на базе інтэрната. Сваімі напрацоўкамі педагогі дзеляцца з настаўнікамі з іншых школ, праводзяць кансультацыі для бацькоў. Цесна інтэрнат супрацоўнічае з Віцебскім дзяржаўным педагогічным універсітэтам, Акадэміяй сувязі, паспяхова развівае міжведамасны ўзаемададносіны.

На працягу пятнаццаці гадоў ва ўстанове адукацыі выпускнікі акрамя пасведчання атрымліваюць працоўныя спецыяльнасці. Так, у рамках прадмета «Працоўнае навучанне» хлопцы і дзяўчаты 11-12 класаў могуць за два гады асвоіць спецыяльнасці сталяра і швачкі, прычым, як паказвае практыка, ахвотна асвойваюць швейнае майстэрства і хлопцы. Галоўнае — зацікавіць і натхніць дзяцей, так лічыць настаўнік Таццяна Уладзіміраўна Чарапок, якая больш за 20 гадоў адкрывае сваім выхаванцам дзверы ў швейны свет. Ужо ў 14 гадоў яе вучні ўмеюць ствараць на машыны простыя рэчы побыту, старэйшыя шуюць пасцельную бялізну, шторы. Ад Цэнтра занятасці і сацыяльнай абароны вучняў працаўладкоўваюць, заводзяць ім працоўныя кніжкі, і за год кожны адпрацоўвае па 10—20 дзён, напры-

канцы школы ў кожнага ёсць працоўны стаж і дадатковы заробак. Дзякуючы моцнай тэхнічнай базе, якая створана ў швейнай майстэрні, такую прафесію тут асвойваюць і вучні з іншых устаноў адукацыі горада. Асабліва ганарыцца дзеці і іх настаўніцы дасягненнямі школьнага тэатра мод, касцюмы для якога ствараюцца калектывна. Апошняя перамогай у скарбонцы ўстановы стаў дыплом спецыяльнага моднага паказу «Каліровыя сны», які праходзіў у Мінску. Ёсць у інтэрнаце і кулінарная майстэрня, каб выхаванцы вучыліся абслугоўваць сябе ў побыце, і ўтульная гасцёўня, дзе адной вялікай сям'ёй сустрэкаюць святы і дні нарадзіння.

У сталярнай майстэрні сярод безлічых станкоў і дрэваапрацоўчых прылад нас сустрэкае Іна Юр'еўна Панічэўская. Яна працуе ў інтэрнаце з 1995 года. Навучае дзяцей усім этапам дрэваапрацоўкі, стварае з імі творы мастацтва, якія не аднойчы становіліся прызёркамі абласных конкурсаў. «Нашы дзеці ўмеюць працаваць на любым станку, з любым электраінструментам. Некаторыя так захапляюцца сталярным рамяством, што звязваюць з гэтай галінай прафесію. Вучу выхаванцаў беражлівасці, заўсёды падкрэсліваю, што кожны з іх — мастак», — дзеляцца прынцыпамі работы Іна Юр'еўна.

Вялікае значэнне ў інтэрнаце надаюць спартыўнай падрыхтоўцы. Гэта, прызнаецца кіраўнік фізичнага выхавання Уладзімір Сяргеевіч Палчанінаў, не заўсёды проста: трэба пільна сачыць за напружамі ў залежнасці ад дыягназу дзяцей, накіроўваць звышактывнасць у карыснае рэчышча. На базе школы рэгулярна праводзяцца таварыскія матчы і спарторніцтвы з вучнямі 26-й школы, студэнтам ВДУ, часта выхаванцы вядзюць у іншыя ўстановы. «Гэта не толькі фізічная загартаванасць,

але і карысны абмен вопытам. Нашы вучні з асаблівасцямі здароўя камфортна адчуваюць сябе з аднагодкамі, кожны раз пацярджваючы, што яны такія ж, як і ўсе», — расказвае Уладзімір Сяргеевіч. За 18 гадоў работы з-пад яго трэнерскай рукі выйшлі вядомыя спартсмены: дэфалімпійская чэмпіёнка Каця Белая, лёгкаатлет, чэмпіён Еўропы Данііл Дзігалевіч і іншыя. Сёння ў інтэрнаце, акрамя спартыўнай, ёсць дзве трэнажорныя залы, мноства спартыўнага інвентару і вера ў тое, што пэўныя складанасці ў жыцці толкі загартоўваюць на шляху да вршынняў.

З улікам таго, што большасць дзяцей знаходзіцца ў інтэрнаце кругласутачна, на базе ўстановы створаны цэлы медыцынскі блок, дзе працуюць свае ўрачы: неўролаг, артапед, педыятр. У залежнасці ад захворвання навуачны наведваюць масаж, электра- і святлолачэнне, атрымліваюць прычэпкі і неабходную медыцынскую дапамогу нават ноччу.

Патрыятычнае выхаванне — яшчэ адна неад'емная частка адукацыйнага працэсу. У 1941 годзе падчас Вялікай Айчыннай вайны побач з будынкам школы-інтэрната размяшчаўся канцлагер для афіцэраў і палітработнікаў Чырвонай Арміі. Напамінам аб тых ваенных падзеях сёння з'яўляецца камень, які былі дырэктар установы перанёс з балочытай мясцовасці на тэрыторыю школы. Штогод навуачны ў День Перамогі ўскладаюць да яго кветкі і сустрэкаюцца з дачкой Бацькі Міная Зінаідай Шмыровай, якая даўно з'яўляецца інтэрнатом. Тым больш, што і вуліца, на якой размяшчаецца ўстанова адукацыі, носіць імя легендарнага камбрыга.

ТОЛЬКІ РАЗАМ

У школе-інтэрнаце створаны ўсе ўмовы, каб кожны з выхаванцаў адчуваў сябе як дома. Вясной адной вялікай сям'ёй дзеці пад кіраўніцтвам педагогаў апрацоўваюць невялікі гародчык, на якім летася вырасіць нават гарбузы. Разам радуюцца поспехам і змагаюцца з няўдачамі, разам адзначаюць святы, нават для пяці выхаванцаў-сірот, якіх у навагоднюю ноч застаюцца ў школе, педагогі ствараюць сапраўдную казку з ёлкай, падарункамі і прысмакамі. Таму што дзяцінства, у незалежнасці ад жыццёвых абставін, павінна быць шчаслівым у кожнага маленькага жыхара гэтай планеты. І дарослыя павінны зрабіць для гэтага усё магчымае.

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА,
фота аўтара.

Радзімазнаўства

НА ВІЦЕБШЧЫНЕ — НА АКАДЭМІЧНЫМ УЗРОЎНІ

Сярод іншых традыцый асветніцтва, выхаванчай працы ў грамадстве далёка не апошняю ролю іграе краязнаўства. Гэта цудоўна разумеюць і ў Віцебскай вобласці. Вось і напрыканцы года ў абласным цэнтры прайшла IX навукова-практычная канферэнцыя «Віцебскі край». Гэтым разам яна прысвечана 85-годдзю ўтварэння Віцебскай вобласці. Арганізатары канферэнцыі — Віцебская абласная бібліятэка імя У. І. Леніна, Інстытут гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, Віцебскі абласны краязнаўчы музей.

З прывітальнымі словамі да канферэнцыі звярнуліся старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў Уладзімір Цярэцінчыў, начальнік упраўлення культуры Віцебскага аблвыканкама Пётр Падгурскі, дырэктар Віцебскай абласной бібліятэкі Таццяна

Адамян, дырэктар Інстытута гісторыі НАНБ кандыдат гістарычных навук Вадзім Лакіза, старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі Алесь Карлюкевіч. На канферэнцыю было прадстаўлена 100 (!) дакладаў. Уражлівы абсяг працы, скіраванай на паглыбленае вывучэнне гісторыі ўсяго адной вобласці нашай краіны. Сярод аўтараў дакладаў — акадэмічныя гісторыкі, універсітэцкія выкладчыкі, музейныя работнікі, журналісты, кіраўнікі грамадскіх школьных музеяў...

— Мы вельмі ўважліва ставімся да традыцый правядзення канферэнцыі «Віцебскі край», — каментуе падзею дырэктар абласной бібліятэкі Таццяна Адамян. — Гэтая работа стала складнікам Дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў на 2021—2025 гады «Грамадства і гуманітарная беспяка беларускай дзяржавы». Мы вельмі ўдзячны за падтрымку Нацыянальнай акадэміі навук

Беларусі. Супрацоўнікі акадэмічнага Інстытута гісторыі на чале з дырэктарам Вадзімам Лакізам падрыхтавалі самыя грунтоўныя даклады, звярнуліся да няпростага тэм, звязаных з Віцебшчынай. У рамках канферэнцыі разгледжаны і тэмы, прапанаваныя расійскімі даследчыкамі. Як прыклад — «Помнікі Айчыннай вайны 1812 года на Віцебскай зямлі» Вадзіма Гаўрылава з Масквы, «Маёнтак Лужыцкі і яго апошні ўладальнік Пётр Косаў» Вадзіма Сядова... Прыемна, што знайшлося шмат рупліўцаў, якія аглядаюць блізкаю да нас гісторыю. Святазна Дзяўдзінка звярнулася да тэмы краязнаўчай экспедыцыі «Заходняя Дзвіна — 98», старшыня Віцебскага аблсавета Уладзімір Цярэцінчыў падтрымаў даклад «Рэалізацыя канцэпцыі шматнацыянальнага савецкага народа ў сферы культуры ў 1965—1985 гг. на прыкладзе Віцебскай вобласці». Алеся Багданава разгледзела пытанне між-

народнага турызму ў БССР у другой палове XX стагоддзя. Шмат увагі да тэмы падзей Вялікай Айчыннай вайны на Віцебшчыне. Прыемна, што сярод удзельнікаў канферэнцыі — і навуковае моладзь, студэнцтва.

Дзівяцца па ліку канферэнцыя гісторыкаў і краязнаўцаў, якім асабліва цікавая Віцебшчына, завяршылася. Наперадзе — падрыхтоўка да дзясятай, юбілейнай, на якой, несумненна, гадоўнай стане тэма ваеннай гісторыі Беларусі і Віцебскай вобласці. У 2024 годзе і вобласць, і ўся наша краіна адзначаюць 80-годдзе вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. І, канешне ж, многія даклады будуць прысвечаны самым розным аспектам ваеннай тэмы. Да вывучэння Вялікай Айчыннай вайны ў звязку з родным рэгіёнам і скіравана цяпер асноўная праца аддзела краязнаўства Віцебскай абласной бібліятэкі імя У. І. Леніна.

Мікола БЕРЛЕЖ.

КАКАВАВЭЛА І ВІНАГРАДНЫЯ ЖАМЕРЫНЫ

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар.)

Блендар сёння ёсць, напэўна, у кожным доме, ды і купіць «касмичнае харчаванне» ў цюбіках — не праблема, яно прадаецца ну хоць бы на OZON (каштуе ў сярэднім 20 рублёў за цюбік). Але гастронамічныя тэндэнцыі будучыні з ім ніяк не звязаны. Будучыня ўвогуле аказалася і прасцейшая, і складанейшая, чым уяўлялі фантасты, якімі мы зачыталіся ў савецкім дзяцінстве. Да далёкіх планет чалавечтва так і не далацела, засталася дома, і, з улікам росту працягласці жыцця і павелічэння насельніцтва Зямлі, воляй-няволяй прыйшлося задумацца аб канечнасці рэсурсаў гэтага самага дома. Даная Сусветнай харчовай праграмы ААН змяшчае такую лічбу: сёння ў свеце 795 000 000 тых, хто галадае. Пры гэтым, паводле прыведзеных там жа звестак, у цэлым у краінах, дзе з харчовай бяспекай усё ў парадку (а ў гэты лік уваходзіць і наша краіна), прыкладна трэць поўнасцю прыдатных да ўжывання харчовых рэсурсаў адпраўляецца ў смеццевыя бакі. Сёння паняцце «харчовае бяспекa» ва ўсіх на слыху. І адзін з яе важных аспектаў — барацьба з бяздунным расходам харчовых рэсурсаў і лішкамі харчовых адходаў. Паводле прагнозаў футуролагаў, адзін з галоўных тэндэнцаў будучыні — беражлівае стаўленне да прадуктаў харчавання. У тым ліку выкарыстанне для вытворчасці харчавання не толькі зыходнай сыравіны, але і прамежавых прадуктаў тэхналагічнага цыкла, якія сёння прынята лічыць адходамі вытворчасці.

Для спартсменаў і аматараў здоровага харчавання

«Адходы ў даходы» — у апошнія гады адзін з ключавых кірункаў даследаванняў НПЦ па харчаванні Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. І пэўныя вынікі ўжо можа ацаніць спажывец. «Першая ластаўкай» стала малочная сыроватка, якая да нядаўняга часу ўтылізавалася — па сутнасці, проста вылівалася, што наносіла, да таго ж, шкоду экалогіі. Між тым прадукт гэта ўнікальны: утрымлівае каля 200 карысных для нашага арганізма рэчываў. Сыроватка багатая на вітаміны: А, Е, С, групы В (у тым ліку рэдкай формы вітамінаў В₁ і В₂). Паляпшае работу мозгу і памяць, з'яўляецца крыніцай кальцыю (сутачную дозу кальцыю змяшчае літр малочнай сыроваткі) і калію, выводзіць таксіны, паляпшае работу надчырачнікаў і змяняе работу крэмнію гармонаў стрэсу.

— Сёння ў Беларусі перапрацоўваецца практычна 100 % сыроваткі (98,5 %, калі казаць дакладна), — адзначае генеральны дырэктар РУП «Навукова-практычны цэнтр НАН Беларусі па харчаванні» Аляксей МЕЛЯШЧЭНЯ. — Гэта адзін з найлепшых паказчыкаў у свеце.

— Працягвае расці сусветны рынак прадуктаў з сыроваткі па прычыне яе пажыўнай каштоўнасці і ўніверсальнасці ў выкарыстанні (у сумесях для дзіцячага харчавання, спартыўнага харчавання і г. д.), — распавядае намеснік дырэктара па навуковай рабоце Навукова-вытворчага прадпрыемства «Інстытут мяса-малочнай прамысловасці» Алена СЦЯПАНОВА. — У нашай

краіне сёння малочная сыроватка перапрацоўваецца па розных тэхналогіях на натуральна-малочныя, кісламалочныя, бялковыя, згущаныя і сухія прадукты. Падсырная сыроватка выкарыстоўваецца ў якасці асноўнай сыравіны для вытворчасці пастерызаваных напояў з дабаўленнем сокаў, сквашаных напояў з павышаным утрыманнем бялку, альбуміназмяшчальнага прадукту — сыру тыпу «Рыкота», згущаных прадуктаў на аснове малочнай сыроваткі гідралізаванай дэмінералізаванай.

Акрамя таго, усе віды сыроваткі перапрацоўваюцца на сухія прадукты, дадала спецыяліст.

Новыя кармы для жывёлагадоўлі

Будучыня харчовай сферы звязана са шматлікімі інавацыямі ў мяса-малочнай галіне, адзначаюць у сваіх прагнозах аналітыкі. Масвая вытворчасць «мяса з прабікі» — пакуль дастаткова далёкая перспектыва. Але вось кармы з другой сыравіны — ужо не заўтрашні, а практычна сённяшні дзень. Так, у нашай краіне ў найбліжэйшы час будзе рэалізаваны праект па перапрацоўцы спіртавой брагі ў каштоўныя кармавыя прадукты для буйной рагатай жывёлы, свіней, сельскагаспадарчай птушкі.

— Сумесна з ААТ «Мінск Крышталь» арганізуюем вытворчасць па перапрацоўцы брагі, — распавядае намеснік генеральнага дырэктара па навуковай і інавацыйнай рабоце РУП «НПЦ НАН па харчаванні» Дзмітрый ЗАЙЧАНКА. — Гэты прадукт сёння варты разглядаць не як адход, а як другасны рэсурс для вытворчасці каштоўных кармавых прадуктаў новага пакалення тыпу DDGS. Паводле тэхналогіі, пры вытворчасці спірту збожжа здрабняецца і апрацоўваецца высокаэфектыўнымі ферментамі так, каб крухмалістыя рэчывы ператварыліся ў прасцейшыя монацукрыды і дыцукрыды, якія можа засвойваць дражджавая клетка. Падрыхтаванае суспа адпраўляецца на дражджавое брадзэнне, у выніку якога мы атрымліваем напрыканцы спірт і брагу. У бразе няма спірту, затое ёсць каштоўны бялок, асацыяты рэчывы, карысныя буйной рагатай жывёле, іншай сельскагаспадарчай жывёле і птушцы. Тэхналогія, якую хоча ўкараніць «Мінск Крышталь», дазваляе выпрацоўваць сухія, багаты пажыўнымі рэчывамі, кармавы прадукт, прычым дастаткова дарагі і з экспертным патэнцыялам. І яшчэ адзін плюс — для экалогіі: ператвараючы адходы ў даходы, мы да таго ж не забруджваем навакольнае асяроддзе.

Аб перапрацоўцы прамежавых прадуктаў вытворчасці ў сферы

харчавання гаварылі даўно, але актыўна ўвасабляцца ў жыццё ідэя стала толькі ў апошнія гады.

— Удасканаліліся тэхналогіі. Акрамя таго, падзеі апошніх гадоў навучылі і людзей, і дзяржава вылічыць грошы, — гаворыць навуковец. — Людзі нарэшце сталі больш уважліва ставіцца да п'ятанай экалогіі. Калі казаць пра Беларусь, то мы — не такая ўжо вялікая краіна, пры гэтым аб'ёмы вытворчасці прадуктаў харчавання ў нас пастаянна нарошчваюцца: адзін з нашых экспертных патэнцыялаў — прадукты харчавання. І таму важна перапрацоўваць другасныя рэсурсы: мы атрымліваем з аднаго боку імпартазамышэнне, з другога — прадукты з высокім экспертным патэнцыялам (у прыватнасці кармавыя). Навошта выкарыстоўваць у якасці кармавой базы, напрыклад, зерне, калі неабходны карысныя для сельскагаспадарчых жывёл рэчывы можна атрымаць з прамежавых прадуктаў? Напрыклад, у бразе, пра якую мы гаварылі, дастаткова высокае ўтрыманне бялку (да 45 % у залежнасці ад віду перапрацоўкі) за кошт дражджавой біямасы. І гэта забяспечыць той высокі працэнт бялку ў малаці, які сёння патрабуецца ад вытворцы.

Новая вытворчасць на «Мінск Крышталь» павіна пачаць работу прыкладна праз два гады, адзначаюць суб'яднікі. Яшчэ адзін праект для жывёлагадоўлі — сумесны з ААТ «Белсолрад».

— Ён звязаны з вытворчасцю грануляваных камбікармоў з адходаў соладавай вытворчасці, — распавядае Дзмітрый Зайчанка. — Мы прыступілі да распрацоўкі тэхналогіі. Пакуль прадпрыемствы вырабляюць з гэтай другой сыравіны простыя кармавыя монапрадукты, але больш перспектыўна пачаць вытворчасць складаных кармавых прадуктаў, больш каштоўных і дарагіх.

Ідэі будучыні

Словазлучэнне «адходы вытворчасці» навукоўцы не ўжываюць.

— Мы аддаём перавагу тэрміну «другасны сыравіны рэсурс», — падкрэслівае Дзмітрый Зайчанка. — Ёсць ідэя — мы агучвалі яе на нядаўняй выставе «Прадзекпа» — па перапрацоўцы какава-вэлы. Гэта займае праект, якім мы будзем займацца ў найбліжэйшай перспектыве.

Какава-вэла — лабачны прадукт вытворчасці шакаладу: абалонка какава-бабоў, якая змяшчае мноства каштоўных рэчываў. Сёння з яе вырабляюць толькі бракеткі, якія выкарыстоўваюцца ў якасці паліва, расказваў вуноны, але пры правільнай апрацоўцы яна можа стаць каштоўным харчовым

рэсурсам, крыніцай мікраэлементнаў і карыснай для стрававання клятчаткі, а таксама натуральным ароматызатарам у кандытарскай прамысловасці. Але пакуль яе перапрацоўка патрабуе шэрагу тэхналагічных рашэнняў.

— Дастаткова ступень драбнення какава-вэлы прыводзіць да павышэння зносу абсталювання, плюс неабходна вырашыць пытанне мікробіялагічнай бяспекі прадукту, — распавядае Дзмітрый Зайчанка. — Але ў гэтай ідэі ёсць патэнцыял. На сусветным рынку сёння прадстаўлены разнастайныя прадукты для правільнага харчавання на аснове какава-вэлы, і яны карыстаюцца папулярнасцю. Для нашай харчовай прамысловасці гэта пакуль ідэя будучыні, але мы спадзяемся, найбліжэйшай.

Ідэя найбліжэйшай будучыні — і выкарыстанне другойнага прадукту вінаробства, вінаградных жамерыны.

— Распрацавана тэхналогія апрацоўкі жамерыны, якая дазваляе дадаткова экстрагаваць выкарыстоўваць гэты прамежавы прадукт у вінаробстве, — адзначае суразмоўца. — Ёсць і яшчэ адна ідэя, пакуль да стадыі прыкладных распрацовак яна не дайшла: выкарыстанне тых жа жамерыны, вінаградных і яблычнскіх, для прымянення ў кандытарскай сферы. Складанасць тут у тым, што прадукт гэты хутка псуецца, яго неабходна перапрацоўваць на працягу некалькіх гадзін. Але высушванне, як від кансервацыі, патрабуе ад прадпрыемства дадатковых затрат электраэнергіі — такім чынам, на сёння гэта не заўсёды выгадна. Пакуль гэтыя вылісканні проста адгружаюцца навакольным гаспадаркам на корм жывёле. Але наогул гэта каштоўны рэсурс — вітаміны, мікраэлементы, клятчатка. І сёння мы займаемся, пакуль у лабараторных умовах, распрацоўкай энергаэфектыўных тэхналогій для вытворчасці прадуктаў харчавання на яго аснове.

Цікаваць навукоўцаў звязана таксама з такім прамежавым прадуктам вытворчасці бульбянога крухмалу, як сухая мязга.

— У краіне выпускаюцца крухмалы высокай якасці, якія карыстаюцца попытам і за межамі Беларусі, таму што гэта натуральны прадукт: нашы прадпрыемствы не выкарыстоўваюць адбельвальныя кампаненты, дасягаючы белага колеру крухмалу за кошт класічных экалагічных тэхналогій. Адзін з лабачных прадуктаў такой вытворчасці — бульбяная мязга, то-бок цвёртая бульба без крухмалу. Дарэчы, пасля сушкі маса змяшчае да 50 % крухмалу ў сухім рэчыве. Гэта той крухмал, які ўжо немагчыма вылучыць з сыравіны,

і ён — каштоўны пажыўны вуглявод. Гэта добры напайнылык, напрыклад, а таксама натуральны ароматызатарам у кандытарскай прамысловасці. Але пакуль яе перапрацоўка патрабуе шэрагу тэхналагічных рашэнняў.

На перспектыву

Праект на больш далёкую перспектыву звязаны з другаснымі сыравінымі рэсурсамі пры вытворчасці цукру.

— Адпрацоўваючы тэхналогіі павышэння выхату цукру, мы таксама падыходзім цяпер да распрацоўкі тэхналогіі вытворчасці з меласы (адходу цукровай вытворчасці) такога кармавога прадукту, як бетайн. Гэта карысны элемент

для харчавання сельскагаспадарчых жывёл — паскарае рост, умацоўвае імунітэт, павышае сарвалянасць ежы, і сёння ён імпартаваецца з замежжы. Пакуль мы на стадыі даследавання, таму што гэта даволі дарагая тэхналогія. У цукровых бураках працэнт бетайну не вельмі высокі, але калі глядзець у цэлым па галіне, можна атрымаць даволі вялікія аб'ёмы і закрывць большую частку імпарту.

Не падкожны з праектаў навукоўцаў давядзецца будаваць новую вытворчую лінію (або нават новае прадпрыемства), падкрэслівае суразмоўца.

— Па асобных праектах мы імкнёмся распрацоўваць тэхналогіі на тых лініях, якія ёсць на прадпрыемствах. Але, сапраўды, як у выпадку з «Крыштальём», шэраг праектаў запатрабуе ад прадпрыемстваў дадатковага абсталювання. Калі казаць аб тых жа кармавых прадуктах (гэтыя распрацоўкі ў сувязі з хуткім развіццём жывёлагадоўлі зараз у прырытэце), то калі раней адходы харчовай вытворчасці наўпрост накіроўваліся на корм жывёлам, цяпер гэты другасны рэсурс трэба дадаткова апрацаваць, правесці шэраг тэхналагічных аперацый, каб атрымаць канчатковы прадукт. Але прадукт больш каштоўны і, што немалаважна, з вялікім тэрмінам прыдатнасці. А значыць, яго можна перавозіць на вялікія адлегласці і лёгка захоўваць. Такім чынам, і працэнт зацікаўленасці гаспадарак па ўсёй краіне (а не толькі ў радыусе некалькіх дзясяткаў кіламетраў ад прадпрыемства) будзе вышэйшы, і прадукт можна будзе рэалізоўваць за межы Беларусі. А значыць, учарашнія адходы ператворацца ў важны рэзерв імпартазамышэння і эксперту.

Аляксандра АНЦЭЛВІЧ.

Сінема

АД БАСАНОВЫ ДА ТРЫЛЛЕРА

У Мінску пасля дзесяцігадовага перапынку
праходзіць фестываль бразільскага кіно

Трэці фестываль бразільскага кіно праходзіць у Мінску. Паказы праводзяцца ў сталічным кінатэатры «Піанер».

— Пасля мінулага фестывалю прайшло дзесяць гадоў. Складаю было б выбраць лепшы момант для прадаўжэння цудоўнай традыцыі, паколькі апошнім часам у Беларусі павялічваюцца цікавасць да Бразіліі, — адзначыў падчас урачыстай цырымоніі адкрыцця фестывалю **Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Федэратыўнай Рэспублікі Бразілія ў Рэспубліцы Беларусь Бернард Жорж Леапольд дэ Гарсія Клінгль**. — Магцтва з'яўляецца магутным інструментам для паглыблення ў культуру краіны, а кінематограф — важным каталізатарам для разумення такой шматграннай краіны, як Бразілія.

Дырэктар кампаніі Linhas Produções Culturais Фернанду Буль'эс анансавала разнастайную праграму фестывалю бразільскага кіно.

— Апошнім часам бразільскі кінематограф быў адзначаны прызамі на такіх уплывовых пляцоўках, як Венецыянскі, Канскі і Берлінскі кінафестывалі, — заўважыла Фернанду Буль'эс. — У Мінску прадстаўлена падборка з пяці карцін, дзякуючы яким ёсць магчымасць не толькі пазнаёміцца з нашай культурай, але і дакрануцца да штодзённага жыцця бразільцаў, адчуць нашы эмоцыі. У гэтым вялікая моц і магія кіно. Кіно — гэта капсула часу, якая запячатвае рэчаіснасць.

Адкрыў кінафестываль дакументальны фільм «Эліс і Том — гэта павіна было здарыцца толькі з табой» (2023 год). Карціна апавядае аб супрацоўніцтве двух музычных геніяў XX стагоддзя: дыржора, кампазітара і аўтара сусветна вядомай песні «Дзёўчына з Іпанэмы» Тома Жобіма і вялікай бразільскай спявачкі Эліс Рэжыны. У кінастужцы расказваецца аб стварэнні аднаго з самых вядомых у свеце музычных альбомаў. Фільм дазваляе зазірнуць за кулісы запісу гэтага альбома ў лютым 1974 года ў Лос-Анджэлесе, які змяніў жыццё кампазітара

і спявачкі і стане знакам творам не толькі бразільскай, але і сусветнай музыкі.

— Я сапраўдны фанат басановы, — прызнаўся Бернард Жорж Леапольд дэ Гарсія Клінгль. — Гэта насамрэч тая музыка, глабальная культурная з'ява, якая адметна прадставіла Бразілію ўсяму свету. Як гэта ні дзіўна прагучыць, у карціны шмат сувязяў з вашай краінай. Беларусы — людзі з тонкай, адчувальнай душой. Таму я проста ўпаўнёны, што ў вас не толькі шмат прыхільнікаў басановы, а і тых, хто з радасцю да іх далучыцца.

І насамрэч нам вельмі цікава было апынуцца на творчай кухні, дзе амаль паўстагоддзя таму нараджаўся выдатны альбом «Elis&Tom», які па праве трапіў у скарбонку сусветнай класікі. Між тым музычная тэма будзе мець свой працяг. На бразільскім кінафестывалі таксама будзе паказаны біяграфічны фільм «Пішынгія». Карціна апавядае пра Алфрэда да Роша Віяна Філье, які лічыцца адным з самых любімых артыстаў Бразіліі мінулага стагоддзя. Біяграфічная стужка прыад-

крые малавядомыя старонкі яго жыцця і творчасці, непарыўна звязаныя з народнымі матывамі шора (жанр бразільскай народнай музыкі).

Яшчэ адзін фестывальны фільм — рамантычная камедыя «Эдуарда і Моніка» рэжысёра Рэнэ Сампаё. Гэта гісторыя хаханя паводле аднайменнай песні рок-гурта Legião Urbana, які заваяваў не адно пакаленне слухачоў. Фільм пад назвай «Пурэза» — біяграфічная драма, якая знята рэжысёрам Рэната Барбіеры. Кінастужка была ўдасцеона шматлікімі нацыянальнымі і міжнароднымі узнагародамі.

Трылер «Розная праўда» створаны Жазэ Эдуарда Белмэтра. Расследуючы замах у аддаленым рэгіёне на паўночным усходзе Бра-

зіліі, паліцэйскі Жазуэ сутыкаецца з няпростым выбарам. Чыёй версіі падзей паверыць — паказаным наёмнага забойцы, меркаванню таго, хто выжыў або аповеду яго нявесты? Тры гісторыі аднаго чалавечства. Якая з іх акажацца сапраўднай?..

Мінск становіцца кінамагратычнай сталіцай — пасля завяршэння «Лістапада» да нас завяў фэст бразільскага кіно. Пра культуру далёкай па адлегласці, але такой блізкай па духу заакеанскай краіны можна думаць расказваецца, аднак лепш усё пабачыць на ўласныя вочы. Яшчэ ёсць такая магчымасць. А на кантрасце з цяперашнімі заваямі дык і ўвогуле — шыкоўнае відэавышча.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

ОАО «Гомельоблрелкама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению открытого акционерного общества «Гомельоблсервис» (продавец) извещает о проведении 5 января 2024 года открытого аукциона по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, каб. 2.9

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20%), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20%), бел. руб.
1	Капитальное строение, инв. № 350/С-49004 общей площадью 363,6 кв. м (составные части и принадлежности: рама, крыльцо), наименование: склад, назначение: здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранения, расположенное по адресу: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Богдана Хмельницкого, 77Е1. Капитальное строение, инв. № 350/С-49006 общей площадью 1256,8 кв. м (составные части и принадлежности: склад, пристройка), наименование: склад, назначение: здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранения, расположенное по адресу: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Богдана Хмельницкого, 77Е. Информация о земельном участке: расположены на земельном участке с кадастровым номером 34010000006006426 площадью 0,3364 га	720 000,00	144 000,00

Продавец: ОАО «Гомельоблсервис», 246017, г. Гомель, ул. Катунина, 14.

Порядок ознакомления с имуществом для осмотра: главный инженер Тимошенко Андрей Иванович, +375 29 655 83 02, для заключения договора купли-продажи: главный бухгалтер Быковская Ольга Эдуардовна, +375 29 328 36 47.

Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона.

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет Продавца торгов ОАО «Гомельоблсервис»: р/с № BY81BLBB30120400071217001001 в ОАО «Белинвестбанк» г. Минск, БИК BLBBBY2X, УНП 400071217, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № 1 (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления).

2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с **02 декабря 2023 г.** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. 2.9 в рабочие дни с 09:00 до 13:00 и с 14:00 до 16:00.

Применяется порядок для участия в аукционе **заканчивается 03 января 2024 г. в 16:00 включительно (предварительно по контактному телефону Организатора торгов)**.

Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три календарных дня до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невяка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается **Продавцом** в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями

торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; произвести оплату за услуги (вознаграждение) по организации и проведению торгов в течение **5 (пяти) рабочих дней** с момента подписания протокола, а также возместить Продавцу затраты за публикацию в газете «Звезда» в течение **5 (пяти) рабочих дней** с момента подписания протокола; заключить договор купли-продажи в течение **5 (пяти) рабочих дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона.

Условия оплаты в рассрочку на три месяца:

- первый платеж – 50 % стоимости за вычетом задатка торгов не позднее 10 (десяти) рабочих дней со дня подписания договора купли-продажи;

- второй платеж – 25 % стоимости за вычетом задатка торгов не позднее 40 (сорока) рабочих дней со дня подписания договора купли-продажи;

- третий платеж – 25 % стоимости за вычетом задатка торгов не позднее 70 (семидесяти) рабочих дней со дня подписания договора купли-продажи.

Проводится аукцион в соответствии с Положением открытого акционерного общества «Гомельоблрелкама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части).

Извещение о проведении аукциона размещено на сайте: организатора аукциона – www.expert-usluga.by (раздел «Аукционы»); Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь www.gki.gov.by в разделе «Продажа/Аренда имущества», далее – «Продажа и аренда государственной недвижимости. Единая база».
Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документов, необходимых для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblrrelkoma.by, www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».

Дополнительная информация по контактному телефону Организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-56, 8 (044) 599-18-16.

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Могилевхимволокно»

Аукцион состоится 20.12.2023 в 14,00
по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352

Лот № 1 – капитальное строение с инв. 700/С-50159 – здание административного корпуса № 3 отдел кадров, пл. – 2496,0 кв. м, назначение: здание административно-хозяйственное, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 740100000001001312 (пл. 44,2606 га, право постоянного пользования, отдельный земельный участок для обслуживания здания не выделен), по адресу: Могилевская обл., г. Могилев, пр-т Шмидта.

Капитальное строение с инв. 700/С-50121 – здание проходной на ЗПП-2, пл. – 15,2 кв. м, назначение: здание специализированное иного назначения, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 740100000005001828 (пл. 221,2366 га, право постоянного пользования, отдельный земельный участок для обслуживания здания не выделен), по адресу: Могилевская обл., г. Могилев, пр-т Шмидта, 45.

Ограждение возле АБК-3 из металлических прутьев, р. 34,8*0,9 (инв. № по бух. учету 2030081900), локальная вычислительная сеть АИК-3 (инв. № по бух. учету 4800545100). Система охранной сигнализации в инженерно-административном корпусе № 3 (инв. № по бух. учету 4701454200). Участок ливневой канализации от магистрали до АБК-3 (инв. № по бух. учету 30101216000). Кабель телефонный ТПП 50*2*0,5 (возле ОК) (инв. № по бух. учету 3000093800). Кабель телефонный ТПП 100*2*0,5 (возле ОК) (инв. № по бух. учету 3000093900). Кабель телефонный ТПП 20*2*0,5 (возле ОК) (инв. № по бух. учету 3000094000). Кабель телефонный ТПП 10*2*0,5 (возле ОК) (инв. № по бух. учету 3000094100). Кабель ПРППМ-2 *1,2 (инв. № по бух. учету 3000013200).

Начальная цена продажи: 836 675,09 бел. руб. с учетом НДС. Сумма задатка: 83 667,51 бел. руб.

Р/с для перечисления задатка BY85 BARB 3012 7802 9001 0000 0000 в ОАО «Белгоспромбанк» г. Минск, БИК BARBY2X. Получатель платежа – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Код назначения платежа 40901. Срок подачи документов для участия в аукционе: по 19.12.2023 до 11.00.

Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона ino.by.

Информация о предыдущих аукционах была опубликована в номерах газеты «Звезда» от 27.05.2023, 22.09.2023.

Доп. информацию можно получить по тел. 8 029-624-26-25, Mogilev@ino.by

ЗАО «ПАТИО»

объявляет об отзыве 1 наименования товара, в связи с признанием их несоответствующими отдельным стандартам Технических регламентов Таможенного союза.

А именно: Миксер VITEK VT-1495.

Для возврата продукции, в зависимости от способа приобретения указанного выше наименования, Вы можете обратиться:
- В розничный магазин «5 элемент», в котором была совершена покупка. При себе необходимо иметь товар, чек, гарантийный талон.
- В интернет-магазин 5element.by по телефону 275 (единый мобильный номер) или (018) 359-59-59 (городской номер).

Прэм'ера рубрыкі

У перыяд вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў з верасня 1943 года да ліпеня 1944 года савецкімі войскамі на тэрыторыі рэспублікі былі праведзены наступныя аперацыі: бітва за Днепр (верасень — снежань 1943 г.), Гарадоцкая (13—31 снежня 1943 г.), Калининка-Мазырская (8 студзеня — 8 лютага 1944 г.), Рагачоўска-Жлобінская (21—26 лютага 1944 г.) і Беларуска наступальная аперацыя «Баграціён» (23 чэрвеня — 29 жніўня 1944 г.). Аб асаблівасцях гэтых баёў, у ходзе якіх была вызвалена наша краіна, прапануем даведацца ў цыкле публікацый, прысвечаных тагачасным падзеям. Раскажам і аб героях бітваў за Беларусь, імёны якіх ўпісаны не толькі ў айчынную, але і ў сусветную гісторыю. Некаторыя з легендарных асоб, якія ўнеслі асабісты ўклад у вызваленне БССР, з'яўляюцца незаслужана забытымі. Паспрабуем выправіць гэтую сітуацыю.

Пачатак вызваленню Беларусі ад нямецка-фашысцкіх акупантаў у верасні 1943 года паклала бітва за Днепр. Яе састаўной часткай была Гомельска-Рэчыцкая аперацыя, якая праводзілася з 10 да 30 лістапада.

Адпачыць і адсядзеца не атрымалася

Пацярпелы поўнае паражэнне ў Курскай бітве, страціўшы летам 1943 года мноства танкаў і самалятаў, гітлераўскае камандаванне ратавала свае войскі адступленнем за Днепр. Не пусціць савецкіх ваеннаслужачых за гэтую раку — такую клятву падпісалі нямецкі салдаты. Так Гітлер і яго генералы спадзяваліся перадынуць, каб набрацца сіл і спыніць Чырвоную Армію.

Помнік воінам-вызваліцелям у Камарыне.

11 жніўня 1943 года Гітлер аддаў загад аб неадкладным будаўніцтве «Усходняга вала» — стратэгічнага абарончага рубяжа на рацэ Нарва, каля Пскова, Віцебска і Оршы, на рацэ Сож, сярэднім цячэнні Дняпра і рацэ Малочнай. Галоўнай часткай гэтага вала з'яўляліся абарончыя збудаванні па Дняпры. Днепр, шырокі і глыбокі, а яшчэ з яго высокім правым берагам, уяўляў сур'ёзную перашкоду для войскаў, што наступалі. Па меркаванні нямецкага камандавання, ён павінен быў стаць непераадольным бар'ерам для Чырвонай Арміі. «Хутчэй Днепр пацячэ назад, чым рускія пераадолеюць яго», — выхваляючыся, заяўляў Гітлер на адной з нарад у Берліне. Высокі ды яшчэ абрывісты правы бераг ворага нядрэнна ўмацавалі. Для большай устойлівасці былі створаны ўмацаванні і на левым, супрацьлеглым, беразе.

Акупанты цешылі сябе надзеяй, што змогуць адпачыць, адсядзеца за «Усходнім валам». Аб гэтым адкрыта казаў камандант 47-га танкавага корпусу вермахта генерал Форман. «Мы спадзяваліся на абарону і бяслеку за Дняпром, — казаў ён. — Адзіны сэнс ва ўсіх цяжкіх баях, якія мы вялі ў апошні месяц, быў адзін — пераправіцца праз Днепр і там, нарэшце, знайсці спакой». Нямецкае камандаванне лічыла, што для падрыхтоўкі да фарсіравання Дняпра рускім спатрэбіцца, як мінімум, месяц. Генералам вермахта і ў галаву не магло прыйсці, што савецкія войскі пасля грандыёзнай Курскай бітвы, якая патрабавала ад іх каласаль-

нага напружання, а затым новага цяжкага наступлення, выйшаўшы да Дняпра, кінуцца з ходу фарсіраваць такую сур'ёзную перашкоду. Прычым на спадручных сродках: бярэнах, невялікіх плытах і рыбачкіх лодках.

Першым раённым цэнтрам Беларусі, вызваленым ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, стаў раённы цэнтр Камарын (цяпер гарадскі пасёлак, знаходзіцца ў Брагінскім раёне Гомельскай вобласці). У ноч з 22 на 23 верасня 1943 года першымі на беларускую зямлю ступілі войскі 13-й арміі Цэнтральнага фронту. Штаб гэтай арміі ўзначальваў генерал Аляксандр Петрушэўскі. Да канца дня 23 верасня 13-я армія захапіла плацдарм у 25 кіламетраў па фронце, ад двух да дзесяці кіламетраў углыб, і выйшла на рубяж Мнева — Верхнія Жары — вусцэ

Прыпяці. Гэта быў першы — так званы Камарынскі плацдарм — на беларускім Палессі.

Загінулі героямі

Вялікую ролю ў паспяховым фарсіраванні Дняпра адыграла дырэктыва Стаўкі Вярхоўнага Галоўнакамандуючага ад 9 верасня 1943 года. Асабліва ўвага ў ёй звярталася на фарсіраванне буйных водных перашкод з ходу. Тых, хто найбольш вызначыўся, прадпісвалася прадстаўляць да звання Героя Савецкага Саюза.

За подзвігі, здзейсненыя пры вызваленні Камарына і Камарынскага раёна, 33 воіны 74-й стралковай дывізіі былі ўдасцеены звання Героя Савецкага Саюза. Сярод іх — і беларус, камандзір стралковай роты старшы лейтэнант Ігнат Мацкевіч. Яго рота 22 верасня захапіла плацдарм, адбіла пяць контратак праціўніка, пры гэтым камандзір роты асабіста падпаўлі два танкі і знішчыў каля паўсотні гітлераўцаў. 26 верасня 1943 года наш зямляк загінуў у баі.

У брацкай магіле ў Камарыне вечным сном спяць 627 воінаў 15-га стралковага корпуса, якія загінулі пры фарсіраванні Дняпра, вызваленні Камарына і найбліжэйшых вёсак. Шасцарым з іх было прысвоена найвышэйшае званне, у прыватнасці ўраджэнец Іркуцкай вобласці Івану Анціпуну. Удзельнік бітвы пад Арлом, ён зноў і абяшкодзіў 400 мін. Асабліва вызначыўся пры фарсіраванні Дняпра на Камарыншчыне. У ноч на 27 верасня пад моцным агнём праціўніка Анціпун кіраваў пера-

Баі за Беларусь

БІТВА ЗА ДНЕПР

Брацкая магіла ў Камарыне, дзе вечным сном спяць 957 ваеннаслужачых, якія вызвалілі Камарынскі раён.

правай батальёна. Загінуў у баі 6 кастрычніка 1943 года на тэрыторыі Брагінскага раёна.

Пры фарсіраванні Дняпра вызначыўся ў ураджэнец Якуціі, будучы Герой Савецкага Саюза Фёдар Папоў. 2 кастрычніка пад моцным агнём немцаў у ліку першых ён пераправіўся праз раку, уварваўся ў траншэі ворага, захапіў ручны кулямёт і знішчыў 23 гітлераўцы. На другі дзень з трафейнай зброяй прабраўся ў фланг абароны роты і адбіў контратаку, забіўшы пры гэтым каля 50 варажых салдат. Загінуў у баі 10 кастрычніка 1943 года.

У брацкай магіле пахаваны і наш зямляк, ураджэнец Рагачова Віталь Калеснікаў. Падчас бою ён узначаліў роту, пад агнём праціўніка арганізаваў яе пераправу праз раку, на правым беразе павёў байцоў у штыкавую атаку. Рота прасунулася наперад на шэсць кіламетраў і вызваліла вёску Вялле. Каля вёскі Галкі адбіла некалькі атак праціўніка, сілы якіх пераўзыходзілі ў некалькі разоў. У тых баях Калеснікаў асабіста забіў некалькі дзясяткаў немцаў. Быў узнагароджаны ордэнамі Леніна, Чырвонага Сцяга, Чырвонай Зоркі, Аляксандра Неўскага, Айчыннай вайны I ступені, медалямі. Пасля вайны служыў у савецкай арміі, у адстаўку выйшаў у званні палкоўніка. Пайшоў з жыцця ў лістападзе 1964 года. У гонар вызваліцеля ў Рагачове ўстаноўлены абеліск, яго імя носіць адна з гарадскіх вуліц.

Унёсак партызан

Значную дапамогу ў баях за фарсіраванне Дняпра войскам аказалі савецкія партызаны. Яны выбілі ворага з участку, найбольш зручных для фарсіравання ракі, збіралі сродкі, якія падыходзілі для пераправы, прымалі ўдзел у баях, дапамагалі перапраўляць праз Днепр людзей, баявую тэхніку і боепрыпасы. Ацэньваючы дапамогу савецкіх патрыотаў у баях за Днепр, камандуючы 13-й арміяй генерал Мікалай Пухаў пісаў, што «не было тады ні аднаго чалавека з мясцовага насельніцтва, які не дапамагаў бы нам».

Складаная задача выпала на долю 65-й і 48-й армій, якія, пераправіўшыся праз Дзясно, вялі баі на гомельскім напрамку. Выкарыстоўваючы вялікія лясныя масівы, забалочаныя прасторы і сучальныя балоты, праціўнік арга-

нізаваў сур'ёзнае супраціўленне. Каб хутчэй пераадолець гэтую палосу, даводзілася напружваць усе намаганні. Гэта войскам удалося толькі да канца верасня, калі яны, гераічна змятаючы гітлераўцаў, амаль адначасова выйшлі да ракі Сож каля Гомеля. У кастрычніку 1943 года, аднавіўшы наступленне, 65-я армія ва ўзаемадзейні з 61-й арміяй фарсіравала Днепр і захапіла плацдарм на правым беразе ў раёне Лоева. Такім чынам, задача, пастаўленая Стаўкай войскам Цэнтральнага фронту, была выканана. Замацаваўшыся на захопленых плацдармах, на рэках Днепр, Прыпяць і Сож, савецкія салдаты мужна працягвалі барацьбу за іх пашырэнне.

Ключ да Гомеля

10 кастрычніка 1943 года воіны 73-й стралковай дывізіі, якой камандаваў генерал-маёр Дзмітрый Смірноў, 48-й арміі Цэнтральнага фронту вызвалілі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў Добруш і неўзабаве выйшлі да ракі Сож. 15 кастрычніка 1943 года пасля магутнай артылерыйскай падрыхтоўкі і ўдараў авіяцыйнай 65-й арміі (камандуючы — генерал-лейтэнант Павел Батаў) Цэнтральнага фронту пачалі фарсіраванне Дняпра на 20-кіламетровым участку на поўдзень ад гарадскога пасёлка Лоеў Гомельскай вобласці. Практычна за месяц з часу выхаду савецкіх войскаў да Дняпра гітлераўцы паспелі тут грунтоўна ўмацавацца. Яны ўсведамлялі, што Лоеў, размешчаны пры зліцці Дняпра і Сожа, — гэта, па вялікім рахунку, ключ да Гомеля. Ад Лоева савецкія войскі маглі развіць наступленне непасрэдна ў тыл праціўніка.

У баях на Лоеўскім плацдарме асабліва вызначыліся войскі 65-й і 61-й армій, якімі адпаведна каман-

іраісці да трывалай абароны на дасягнутых рубяжах.

У баях за Лоеў загінула 8 тысяч 547 воінаў. Пахаваны яны на тэрыторыі Лоеўшчыны. Сярод іх — 39 (па іншых звестках 43) Герояў Савецкага Саюза. Найвышэйшага звання былі ўдасцеены і беларусы. У прыватнасці, ураджэнец Шуміліншчыны Пётр Акуціёнак. Пры фарсіраванні Дняпра каля Лоева ўзвод пад яго камандаваннем першым пераадолеў раку і захапіў плацдарм. Выконваючы задачу пашырыць захоплены плацдарм і працаца ўглыб абароны ворага, байцы ўзвода выбілі праціўніка з траншэі. На захопленай вышыні Пётр Акуціёнак узяў чырвоны сцяг. Аднажны баец загінуў у баі 15 кастрычніка 1943 года. Імем Героя названы вуліцы ў Лоеве і Шуміліне, на шумілінскай школе № 1, дзе ён вучыўся, устаноўлена мемарыяльная дошка.

Баі каля Лоева — адна з яркіх старонак гераічнага летапісу бітвы за Беларусь. Тут пры фарсіраванні Дняпра, захопе і ўтрыманні плацдарма савецкія воіны паказалі высокі маральна-баявы якасці: смеласць і небывалую адвагу, вынаходлівасць і высокае баявое майстэрства, упартасць і настойлівасць пры выкананні пастаўленай задачы, мужнасць і гераізм, салдацкае сяброўства і ўзаемавыручку.

Часткай бітвы за Днепр з'яўлялася Гомельска-Рэчыцкая аперацыя, якая праводзілася Беларускай (да кастрычніка 1943 года — Цэнтральнай) фронтам пад камандаваннем Канстанціна Ракасоўскага з 10 да 30 лістапада 1943 года. Задача аперацыі заключалася ў разгроме Гомельска-Рэчыцкай групой праціўніка, вызваленні Гомеля і ўсяго міжрочча Сожа і Дняпра. Акрамя таго, планавалася заняць зручныя пазіцыі для далейшых наступальных аперацый у Беларусі. Утрымаўшы і пашырыўшы Лоеўскі плацдарм на правым беразе Дняпра, камандаванне Беларускага фронту засяродзіла тут моцную групоўку для нанясення галоўнага ўдару ў напрамку Гомеля і Рэчыцы.

Пачаліся кровапралітныя баі. У пасляваенныя гады за дня-

Мемарыяльны комплекс «Бітва за Днепр» у Лоеве, дзе ўвекавечаны 365 воінаў, уганараваных званнем Героя Савецкага Саюза за баі на лоеўскім плацдарме і вызваленне раёна.

давалі Павел Батаў і Павел Бялоў. За пяць дзён упартых наступальных баёў яны прарвалі абарону праціўніка і завалодалі плацдармам у 20 кіламетраў у глыбіню і 13 кіламетраў па фронце. Нагледзіліся на супраціўленне ворага, воіны фарсіравалі Днепр, авалодалі моцным апарным пунктам гітлераўцаў — Лоевам — і рушылі наперад. 17 кастрычніка 1943 года гарадскі пасёлак быў вызвалены. 20 кастрычніка камандуючы войскамі Беларускага фронту генерал арміі Канстанцін Ракасоўскі загадаў спыніць наступальныя дзеянні

роўскім берагам каля Лоева замацавалася назва Бераг Герояў. За подзвігі, здзейсненыя пры вызваленні Лоеўскага раёна, звання Героя Савецкага Саюза былі ўдасцеены 365 воінаў. Усяго за фарсіраванне Дняпра восенню 1943 года найвышэйшага звання былі ўганараваны звыш 600 чалавек. Амаль кожны чацвёрты — палемаротна.

Вераніка КАНЮТА,
Барыс ДАЎГАТОВІЧ,
кандыдат гістарычных навук.
Фота Лізаветы ГОЛАД
і з адкрытых крыніц.

ФАЛЬКЛОРНЫЯ ПЕСНІ Ў СТЫЛІ ДЖАЗА

Кіраўнік Магілёўскіх гарадскіх аркестраў Аляксандр Гарадкоў пра тое, чым на працягу 10 гадоў здзіўляе глядачоў

а потым і глядачы. Праект, пад які мы атрымалі грант, задумваўся з мэтай прадставіць нашу беларускую культуру ў больш сучасным гучанні. У аркестра дзякуючы яму з'явілася каля 25 новых аранжыровак.

Ведаюць у Хабараўску

Міжнародная дзейнасць асобая фішка Магілёўскіх гарадскіх аркестраў. За 10 гадоў музыканты тройчы былі ў Туле на міжнародным фестывалі «Фанфары Тульскага Крамля», удзельнічалі ў Міжнародным фестывалі духавых аркестраў імя Агакіна і Шатрова ў Тамбове, ва Усерасійскім фестывалі духавых аркестраў «На сопках Маньчжур'і» ў Самары, выступалі ў Санкт-Пецярбургу, Екацярынбургу, Ніжнім Тагіле, у Хабараўску на фестывалі «Амурскія хвалі».

У Хабараўску прадстаўнікі Магілёўскіх гарадскіх аркестраў ездзілі ў складзе дэлегацыі, прысутнічалі пры падпісанні дакументаў аб пабрацімстве. Было шмат выступленняў, адно з якіх на Лядовай арэне.

— Нас там вельмі цёпла прымалі, — кажа Аляксандр Гарадкоў. — Калі малы склад іграе беларускую музыку з рэпертуару «Песняроў» — «Беларусія», «Алеса», а сем тысіч хорам падпявае, гэта дарагога варта. На наступны дзень мы выступалі ў зборным канцэрце на галоўнай плошчы горада, дзе сабра-

ты проста музыку іграеш, а другая — калі яшчэ і танцеш. Мы скакалі як сайгакі, прычым з лёгкасцю. Тады я быў студэнтам, у мяне яшчэ хапала на гэта сіл. Паездка ў Карэю была для мяне выйгрышным білетам. Прайшоў каштынг, і адзін з нямногіх трапіў у склад. Тое, што я рабіў у Карэі, называецца за мяжой шоу, у Расіі гэта носіць назву — аркестравае дэфіле.

Папярэдні вопыт спатрэбіўся максімальна. Работа з вядомымі дырыжорамі, музыкантамі, падбор рэпертуару — усё гэта спраціла жыццё. З'явілася шмат знаёмстваў, якія працягваюцца дагэтуль. Акрамя аўтэнтычнай гасцэльнай дзейнасці і канцэртаў у Беларусі, Магілёўскія гарадскія аркестры ўдзельнікі тэлепраекта «Я магу», «Х-Фактар», «Гумар на вайне, або Смех праз слёзы».

На YouTube ёсць ролік з запісам тэлепраекта «Я магу», дзе Генадзь Хазануў, які задзейнічаны там у якасці эксперта, гаворыць пра магілёўскіх музыкантаў: «Мне спадабалася ваша рэжысура нумара, як вы рухаліся, танцавалі. Гэта незвычайна. Малайцы».

Музыканты аркестраў пастаянныя госці тэлепраграм на «Беларусь 4 Магілёў», віцебскім тэлебачанні. Восем гадоў запар яны ўдзельнікі «Славянскага базару».

— Музыка не толькі перадае нотнага матэрыялу, мастацкай задумкі. З дапамогай музыкі прасцей мець стасункі з людзьмі — яна перадае эмоцыі. Жэст, усмешка дырыжора, высіялыя вочы артыста — гэта і ёсць сувязь з глядачом, — лічыць суразмоўнік. — У гэтых элементах рэчач шмат сэнсу. У залежнасці ад мерапрыемства робім падбор музыкі. Самы складаны пасаж музыкант павінен паказаць з лёгкасцю. У гэтым і ёсць прафесіяналізм.

«Дзеці на нашых канцэртах могуць рабіць усё што заўгодна»

— Аднойчы на нашым канцэрце завуч адной са школ зрабіла заўвагу дзецям, каб яны не шумелі і адключылі тэлефоны, — кажа Аляксандр Гарадкоў. — Гэта была самая галоўная і непрадуманая правакацыя для дзяцей. Яны ж маюць звучку рабіць усё наадварот. Таму я набраўся нахабства і дазволіў ім працягнуць эмоцыі так, як яны таго жадаюць. Пад канец дзеці прытанцоўвалі пад нашы мелодыі.

Ёсць нават спецыяльны патрыятычны праект для дзяцей. І каб сур'ёзная тэма лягчэй даходзіла да іх, стасункі адбываюцца ў інтэрактыўнай форме. Пад кіраўніцтвам вядучай хлопчыкі і дзяўчыны адбываюць такт рукамі, нагамі спаткаюцца разам, потым па чарзе адна палова зала і другая. Атрымліваецца цікавая музычная гульня. Пад канец дзеці бягуць на сцэну, каб сфатаграфаваліся з музыкантамі. У іх радасны настрой, вочы блішчаць.

Магілёўскія аркестры шмат працуюць і з дзецьмі з абмежаванымі магчымасцямі. Малы склад духавога аркестра ездзіў у Ніжні Ноўгарад на фестываль інклюзіўнай культуры. У Магілёўскай вобласці музыканты наведваюць сацыяльныя ўстановы, выступалі, напрыклад, у Бялыніцкай школе-інтэрнаце, дзе выхоўваюцца дзеці з інваліднасцю, раскавалі ім пра інструменты. І гэтыя кантакты таксама вельмі важныя, бо прыносяць радасць і музыкантам, і іх юным слухачам.

Нэлі ЗІГУЛЯ.
Фота аўтара
і з архіва Магілёўскіх гарадскіх аркестраў.

Гарадскія рытмы

Восенню ў Магілёве праходзіў першы міжнародны кааперацыйны форум па імпартазамішчэнні, дзе сабралася шырокае бізнес-прадстаўніцтва з Беларусі і Расіі. Дзелавыя людзі, здаецца, не схільныя здзіўляцца. Яны вельмі сур'ёзныя, цалкам засяроджаны на сваіх справах. Але першыя гукі аркестра прагучалі так інтрыгуюча, што бізнесмены пацягнуліся бліжэй да музыкантаў. На тварах з'явіліся усмешкі, нехта стаў прытанцоўваць. Падумалася, што пасля таго праёму, напэўна, і перагаворы пойдучы больш плённа.

Пад адной назвай «Магілёўскія гарадскія аркестры» існуюць два ўнікальныя калектывы — гарадскі духавы аркестр і аркестр народных інструментаў. У адным калектыве 36 чалавек з улікам галоўнага дырыжора, у другім — 10. Музыканты дзялілі пляцоўку з Уладзімірам Пранскавым, Евай Польшай, летась працавалі на разарэве гурта «На-на» ў Ніжнім Тагіле.

— На канцэрт у Ніжнім Тагіле было прададзена 30 білетаў, мы пайгралі паўгадзіны, а на наступны дзень была поўная зала, людзі сталі стаяць у праходах, — з гонарам расказвае дырэктар ДУК «Магілёўскія гарадскія аркестры» Аляксандр ГАРАДКОЎ.

З гарадскім духавым аркестрам звязана прыгожая традыцыя. Кожны сезон па нядзелях ён іграе на фан-

танах (у скверы 40-годдзя Перамогі), дзе збіраюцца людзі паважанага ўзросту і танцуюць. Такое ёсць толькі ў Магілёве. Пачынаецца сезон у маі і заканчваецца апошнім нядзельным верасня. За лета адбываецца 18—20 канцэртаў. У рэпертуары шмат любімых народаў мелодый, але дзве прысутнічаюць заўсёды. Бо, калі яны не прагучаць, нехта абавязкова падыдзе і папракне: чаму сёння нашых любімых падспяня і кравакяка не было?

Грант ад Прэзідэнта

У іх шмат цікавых праектаў. Некалькі гадоў таму яны атрымалі грант Прэзідэнта пад праект «На гэтай зямлі жыць табе і мне».

— Мы зыходзілі з нашых нацыянальных традыцый, — расказвае Аляксандр Гарадкоў. — Шукалі фальклорныя народныя песні і рабілі пад іх джазавыя аранжыроўкі. Адну з іх пачуў у іншым гучанні ад свайго сябра Сяргея Валчукова, які выйграў у праекце «Голас-2». Ён спяваў не так, як гэта робяць у застоллі. І я падумаў, што, можа, ён прыёдзе ў Магілёў, і мы выканаем яе разам з аркестрам. Зрабілі аранжыроўку, сталі выканаць — не гучыць. Дзесяць разоў перарабілі, але дайшлі да гучання, якое ўсіх задаволіла. Гэта вельмі скрупулёзная праца. Мелодыя круціцца, ты спрабуеш яе як паліто прывераць на калектывы, і калі ўсё атрымаецца, гэтым вірусам заражаецца ўсе навокалі: і музыканты, і аранжыроўшчык,

АПОШНЯЯ ВУЧАНЦА РЭРЫХА

У БДАМЛіМ прайшоў круглы стол

Па-рознаму складваецца шлях мастака да славы. Хтосьці ўражае сваім дэбютам і яшчэ ў маладзёцы смелымі крокамі ўдзямаецца да самай вяршыні. Хтосьці даказвае сваё права на месца ў гісторыі мастацтва ў сталасці. А хтосьці ўсё жыццё працуе, не імкнучыся прыцягнуць увагу, застаючыся на маргіналях, але па сваім таленце мае не меншае значэнне, чым тыя, хто ў цэнтры віра. Зінаіда Астаповіч-Бачарова — мастачка менавіта такога тыпу. Апошняя вучанца Рэрыха і Білібіна на Беларусі, яна пражыла доўгае жыццё, дзевяноста пяць гадоў, і толькі пад канец шляху яе адкрылі мастацтвазнаўцы. Цяпер яе залічваюць да пантэону найлепшых мастакоў Беларусі, гэтак жа, як

яе брата, графіка Аркадзя Астаповіча, які загінуў на фронце Вялікай Айчыннай.

29 снежня ў Беларускай дзяржаўным архіве-музеі літаратуры і мастацтва адбыўся круглы стол і вечар памяці «Закаханая ў творчасць», прысвечаныя 125-годдзю з дня нараджэння Зінаіды Антонаўны Астаповіч-Бачаровай. Адкрылася выстава твораў мастачкі, была прэзентавана прысвечаная ёй кніга, якая выйшла ў рамках сумеснага праекта Нацыянальнага мастацкага музея і выдавецтва «Беларусь», серыя паштовак з яе працамі, паказаны дакументальны фільм «Мне — 91 год» (1989), у якім мастачка расказвае пра сваё жыццё.

Дырэктар Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва Алена Макаранка звярнула ўвагу прысутных на

непаўторную манеру малюнкаў, прадстаўленых на выставе, многія з якіх прысвечаныя сямі і напоўненыя цёплай стасункаў.

Унучка Зінаіды Астаповіч-Бачаровай, кандыдат гістарычных навук, дацэнт БДУ **Алена СМІРНОВА**, пацвердзіла, якая непаўторная сямейная атмосфера стваралася дзякуючы яе бабці. Яна была заўсёды ў атакенні кніг, карцін, старых фотаздымкаў. Зінаіда, як і яе брат Аркадзь, нарадзілася ў Мінску. Вучылася ў Гродзенскай гімназіі, потым, у 1914 м, скончыла Марыінскую гімназію ў Петраградзе. Алена Смірнова паказала ўнікальныя фотаздымкі бабці гімназічнага перыяду, сярод іх — адна з так званых «жывых карцін», якія ўвасаблялі гімназісткі. Паказала і фотаздымкі брата Зінаіды Аркадзя Астаповіча таго часу, калі яны з сястрой выкладалі ў Навасёлкаўскай школе — Аркадзь тады хадзіў у шортах, паштытыя маці, чым вельмі здзіўляў вясцоўцаў, бо такой моды на Беларусі яшчэ не было. Апошнія трыццаць гадоў Зінаі-

да Астаповіч-Бачарова жыла ў Віцебску, у сям'і дачкі.

— Вядома, бабуля на мяне вельмі паўплывала. Напрыклад, убачыўшы кніжку Чукоўскага, магла сказаць: «А я яго ведаю». І распавесці пра сустрэчы з ім у якім-небудзь дваццаці пятым годзе ў выдавецтве. «Ён быў настолькі высокі, што сядзеў не на крэсле, а звычайна на стале». Ці раптам кажа: «Я ведала і Маршак, мы сустраліся ў выдавецтвах, ён мяне праводзіў». Падобна, Маршак спрабаваў залаяцца да бабці, але яна была вельмі сціплым чалавекам, і яе адпалохала самаўпэўненасць маладога паэта: «Вы ведаеце, хто я? Я Маршак!». Бабуля заўсёды сачыла за навікамі літаратуры. Любіла хадзіць у берэтах, звычайна шыла і сама. Летам — у саламяным капялюшыку. Была вельмі далікатнай, але заўсёды рабіла толькі тое, што лічыла патрэбным. Па-сапраўднаму інтэлігентная, выхаваная, ніколі не павышала голасу. Вельмі спакойная і мудра ўспрыма-

Хараство мазаікі рукамі маладых твораў

Ці часта вы глядзіце на будынк, калі ідзеце па горадзе? Хутчэй за ўсё, калі бачыце адметную архітэктуру, упрыгожванне ці малюнак. А ёсць месцы, дзе ўсё гэта можа сыходзіцца і радаваць не толькі вока, але і душу. Напрыклад, гістарычны цэнтр сталіцы — і для шапчыру, і для роздому. А неўзабаве там з'явіцца яшчэ адна нагода і для першага, і для другога. На адным з будынкаў у цэнтры Мінска студэнты і выкладчыкі Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў выконвалі работы па стварэнні мазаікі, якую нам хутка прадставяць.

Канешне, гэта факт адметны. Яшчэ за савецкім часам мазаіку часта выкарыстоўвалі дзеля ўпрыгожвання фасадаў будынкаў, а беларускія мастакі-класікі стваралі мазаікі вельмі актыўна. Але потым усё змянілася, здавалася, што гэта мастацтва сыходзіць. Дык не павінна!..

Эскізі мазаікі ў прывязцы да архітэктуры на мясцовасці і кардонны (творы) ў натуральную велічыню былі зацверджаны на манументальным савецкім прапановаў, якія ўлічвалі стваральнікі, праект атрымаў усабленне. Над ім працавалі Настасся Касавец, Ксенія Мазурава, Наталля Марчанка, Настасся Ліхачэўская пад кіраўніцтвам свайго выкладчыка, супрацоўніка кафедры манументальна-дэкаратыўнага мастацтва Беларускай акадэміі мастацтваў Аляксандра Томчыка, які патлумачыў, чаму такую адказную працу даверылі студэнтам:

— Апошнім часам мазаіка ў нас была прадстаўлена ўзорами царкоўнага мастацтва — гэта выкананне абразоў, ікананічных кампазіцый. І краўз у студэнтаў гэтага курса была папярэдняй праца: арнаментальнае пано для храма Іаана Прадцечы ў аграгарадку Буйнічы Магілёўскага раёна. Чатыры студэнткі пад мам кіраўніцтвам выконвалі тры арнаментальныя нішы. А за два семестры цягам аднаго году папярэдняй курс выканаў дзве часткі адной вялікай мазаікі Збаўцы — кампазіцыя «Уваскрэсненне Хрыстова». На галоўным фасадзе рабілі мазаічны абраз Іаана Хрысціцеля. Я працаваў у эскізі, была рэалізаваная лікавая частка — рукі і твар. Астатняе выконвалі студэнты ў рамках задання на семестр. Мы рабілі гэтыя мазаікі пры супрацоўніцтве з Беларускай праваслаўнай царквой, а такая праца не застаецца незаўважанай: на яе звярнулі ўвагу адказныя асобы горада Мінска. І вось у кіраўніцтва горада таксама ўзнікла ідэя супрацоўніцтва з акадэміяй. Да нас звярнулася «Мінская спадчына» з прапановай стварыць мазаікі, якія б маглі ўпрыгожваць сталіцу. Разглядаліся некалькі месцаў для магчымага размяшчэння мазаік у музычных дварыках у Верхнім горадзе ёсць нішы, з якімі можна было б працаваць, але там патрабаваліся большыя па памеры работы, каб яны добра выгледзілі ў архітэктурным асяродку. Для нашых студэнтаў гэта была б складаная задача — чыста фізічная. Атрымліваецца, што толькі гэты курс цяпер праходзіць такое заданне. Курс нешматлікі, а вучэбны час не бясконцы. Трэба было ўкладзіцца ва ўсе ўмовы, гэта было звязана з навучным працэсам і магчымымі падрыхтоўкі студэнтаў. Насамрэч нам пашчасціла, што гэты курс ужо паспрабаваў свае сілы на пано ў нішы храма на Магілёўшчыне падчас летняй практыкі. І з добрым ускладненнем задач у рамках вучэбнага працэсу яны цяпер выканалі кампазіцыю для Мінска. Самі распрацавалі эскізы. Найлепшыя выбіралі калегіяльна, на конкурснай аснове. Аўтарам эскіза, які перамог, стала Настасся Касавец. З выхавачаўка пункта гледжання, гэта добра, што студэнты адразу прывучаюцца да прафесійнага бачання работ. Яны

пастаўлены ў такія конкурсныя ўмовы, з якімі мы пастаянна сутыкаемся ў жыцці: альбо перамагаеш ты, альбо перамагаюць цябе...

Адметнасць працы яшчэ і ў тым, што студэнты рабілі ўсе самі, у рамках навучнага працэсу. А яны навукаюцца такім важным рэчам, як сінтэз архітэктуры і мастацтва, вучацца разумна, як правільна ўваходзіць у архітэктурную, не разбураючы яе, як дапаўняць архітэктурныя элементы, што маюцца. Потым узгоднены эскізы паляпшаецца і маштабавецца ў натуральную велічыню праз кардон. І гэта ўсё таксама рабілі студэнты. Як і прысутнічалі на нарадах, выслухоўвалі заўвагі і прапановы ад сяброў камісіі, напрыклад, як можна паспрыяць таму, каб колеравая танальнасць, уласцівая Беларусі, ці ташчынныя ліній не спрачаліся з архітэктурнымі элементамі...

Вынік мы неўзабаве пабачым у раёне Траецкай набярэжнай на фасадзе аднаго з будынкаў. Будынак мае гісторыка-культурную каштоўнасць, таму да яго такая ўвага. Дазвол на работу быў узгоднены з адпаведнымі органамі і камісіямі, у тым ліку з Міністэрствам культуры Беларусі. Падрабязнасцяў пакуль раскрываць не будзем — няхай чакае сюрпрыз падчас урачыстага адкрыцця, якое рыхтуецца. Аднак варта адзначыць, што будынак выбіраў не проста так, а каб можна было ўпісаць у яго мазаікі і каб бачна было яго і з набярэжнай, і з Верхняга горада.

— Мы не мелі права зрабіць кепска, — кажа Аляксандр Томчык. — Таму ў нашай працы ёсць сувязь з культурнымі традыцыямі, пераасэнсаванне і папулярныя беларускія народныя рамёствы. І атрымаўся даволі цікавы вынік, які, спадзяюся, задаволіць усіх. А студэнты ўжо задаволены. Адна справа ў рамках вучэбнага працэсу выконваць работы, якія ніхто не ўбачыць, акрамя настаўніка і калег, а зусім іншае — калі ў іх ёсць магчымасць для шырокай рэалізацыі сваіх задум. Гэта павышае інтарэс да справы, якой яны навукаюцца. А калі рэалізаваная замова ўжо ў студэнцкай гады, то гэта дае надзею, што пасля выпуску з акадэміі спецыялісты не будуць прадстаўлены самі сабе. У нас штогод выпускаецца шмат мастакоў з розных наву-

чальных устаноў, але не ўсе могуць знайсці рэалізацыю, прымяняць свой творчы патэнцыял. Дзякуючы такім замовам студэнты разумеюць, што калі валодаеш рамёствам, калі ўзяў веды і досвед у сценах акадэміі, то ўсё будзе добра.

І крыху пра рамёства... Мазаіка — складанае мастацтва. З дапамогай дробных каляровых шкляных кавалачкаў можна выкладзіць складаныя і прыгожыя малюнк. У Візантыі, напрыклад, калісьці дасягнулі такіх вышынь у гэтым, што да нашага часу дыханне спыняецца, калі бачыш абразы святых, якія вылучаюць святло, — у майстроў была адпаведная задача. Але ж мазаіка неабавязкова павінна зіхацець, усё залежыць ад мэты, ад задачы, якую ставяць майстры. У нашым выпадку — крыніца натхнення для мастакоў, што працавалі над мазаікай для будынка ў Мінску, сталі такія традыцыйныя беларускія тэхнікі дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва, які вышываюць, ткацтва, вышыванка. Выбар колераў і стылізаваны малюнак даюць спасылку на народнае мастацтва, звяртаюць да вытокаў. Але ж мала распрацаваць. Дзяўчаты пад кіраўніцтвам свайго выкладчыка ўсё гэтыя ўзоры самі выкладвалі! Адметна, што і тэхналогія вырабу матэрыялу атрымала мясцовае інтэрпрэтацыю.

— Смальта — гэта пераплаўленыя кавалкі шкляной масы разам з пігментамі. Яна распаўсюдзілася, я ў былыя часы (і за савецкім часам так рабілі), потым застывала ў выглядзе цагліны, далей яе разразаў і калолі на дробныя кавалачкі. У нас ёсць уяўленне пра гэта, захаваўся ўзоры старой смальты, — тлумачыць Аляксандр Паўлавіч. — Але сёння пры сучасных тэхналогіях можна, захоўваючы сутнасць, змяніць падыход да вырабу смальты. У дадзеным выпадку мы атрымалі беларускую смальту. Яе тэхналогію распрацаваў выпускнік нашай кафедры Аляксей Бычкоў. Шкляная маса бітага шкла перамяшваецца з пігментам і спякаецца ў адну прыроду — пры паграніч-

ным стане, калі адбываецца растварэнне шкла. Дасягаць гэтага можна ў сучасных печах (не доменных). Такім чынам адбылося паляпшэнне тэхналогіі, яе асучасніванне. Аляксей Бычкоў вучыўся на нашай кафедры, мае вялікі практычны досвед у ф'юзіюнг, вітражы і ў мазаіцы, таму і прыйшоў да такога выніку. Можна лічыць, што гэта яшчэ адно дасягненне нашай кафедры і акадэміі наогул, бо гэта наш чалавек і яго напрацоўка. Наогул, паводле таго, якія замовы мы выконвалі апошнім часам, можна казаць, што цікавае да мазаікі расце. І можна казаць пра ўтварэнне Беларускай школы дзякуючы развіццю і нашай кафедры ў тым ліку. Як некаторыя нашы калегі ў Расіі кажуць «Мінская школа». Матэрыял гаворыць сам за сябе — ён даволі эфектны. Проста ранняя работа была прадстаўлена ў асноўным царкоўнай мазаікай, што заставалася па-за зрокам шырокай грамадскасці. З'явілася магчымасць выйсці ў шырокую гарадскую прастору. І я ўпэўнены, што гэта будзе не апошняе магчымае для нас паказаць сябе. У тым ліку таму, што ў грамадскасці і нашага кіраўніцтва ўсіх узроўняў ёсць заплыт на беларускую культуру. На яе папулярнасцю, на асэнсаванне свайго месца ў свеце. Таму ёсць патраба ў такіх творах, павышаецца іх значнасць.

Варта чакаць, што праект, выкананы па замове горада, уздыме цікавасць і да кафедры манументальнага мастацтва з боку тых, хто цяпер выбірае сабе прафесію і разглядае творчыя варыянты.

— Выпускнікі нашай кафедры запатрабаваныя — пра гэта сведчыць вялікі спіс заплытаў на спецыялістаў-манументалістаў пры размеркаванні. Таму што нашы студэнты не толькі творцы (якія могуць працаваць у тым ліку выкладчыкамі дзіцячых цэнтраў ці школ мастацтва). Яны яшчэ і «тэхнары». Акрамя таго, шырокі спектр унутраных прафесій, якім у нас навукаюцца: гэта і мазаіччы, і вітражыст, і майстар насценных роспісаў, роспісаў па ляску і ў тэхніцы энкаўстыка... У нас можна атрымаць вялікую скаронку ведаў і ўменняў.

Але што можна паспрыяць папулярнасці лепш, чым гатовая праца, якую паглядзець можа кожны?.. А некаторыя, магчыма, і задумваюцца: а ці не паспрабаваць зрабіць хараство ўласнымі рукамі? Наогул, варыянтаў, як зрабіць хараство, манументалісты ведаюць шмат. Напрыклад, ёсць мазаіка, зробленая з традыцыйнай смальты (фарбаванае шкло). Як класіку студэнты кафедры вучаюцца візантыйскае мастацтва. Наогул, класічнаму мастацтву — розных відаў — увага вялікая. А яшчэ ёсць царкоўнае мастацтва. Нават мастацтва мадэрн: уявіце сабе, у праграме заданні на вывучэнні мазаікі з натуральнага каменю ў розных тэхніках. Мазаіка з галькі — гэта вельмі атмасферна і прыгожа. Але чым больш глядзіш, тым больш здзіўляешся: людзі сваімі рукамі могуць ствараць цуды там, дзе жывуць і з таго, што бачыць, і пра тое, што дорыць радасць.

Ларыса ЦІМОШЫК.

І БЫЛІНА НА БЕЛАРУСІ

да 125-годдзя Зінаіды Астаповіч-Бачаровай

ла жыццё. З дзяцінства мы з братам чулі кожны дзень бабуліны казкі, любаваліся кветкамі, якія яна вырошчвала.

На пытанне, чаму ў творчай спадчыне Зінаіды Астаповіч-Бачаровай столькі ілюстрацый да кніг, а яшчэ малюнкаў на тэму тэатра, балета, оперы, Алена Смірнова адказала, што гэтая любоў яшчэ ад бабулінай маці, якая была «сабіністкай» — прыхільніцай опернага спевака Собінава, шмат хадзіла па тэатрах, любіла балет. У альбоме ёсць выява зробленай Зінаідай Астаповіч-Бачаровай фігуркі знакамітай у 1920-х балерыны Спясыцавай. А кнігі Зінаіды Бачарова ілюстравала не на замову, а для сябе — чытала і ілюстравала, працуючы ў самай рознай тэхніцы.

— Прыемна, што кніга пра Зінаіду Бачарову выйшла ў серыі «Славутыя мастакі Беларусі», дзе выдадзеныя кнігі пра Хруцкага, Ваньковіча ды іншых прызнаных майстроў, — адзначыла вядомы мастацтвазнаўца Надзея УСАВА, вядучы навуковы

супрацоўнік Нацыянальнага мастацкага музея, аўтар згаданай кнігі. — З сарака чатырох кніг гэтай серыі толькі пяць прысвечаны жанчынам, адна з тых жанчын — Зінаіда Астаповіч-Бачарова. Пра гэтую мастачку яшчэ нядаўна ніхто не ведаў. Яна адносіцца да тыпу мастакоў, якія абралі застанца невядомымі. Яна была апошняй вучанцай Рэрыха і Білібіна ў Беларусі, ужо з-за гэтай акалічнасці ў яе меліся падставы прасіць, каб ёй арганізавалі выставу. Але яна ніколі такога не рабіла. Букала па горадзе, пісала краявіды, складвала малюнк у папкі і маўчала. Калі я наведвала яе ў Віцебску, убачыла сотні прац, цудоўных, арыгнальных. У кнізе мы хацелі паказаць мастачку ў розных іпастасях — яна і графік эпохі «Міра іскусства», і партрэтчыст, і ілюстратар, і аўтар плакатаў. Усё, што вы бачыце на гэтай экспазіцыі — працы музейнага ўзроўню. А звычайна ўвагу на яе імпрэсіяністычныя замалёўкі Віцебску — асабліва ўражваюць гуашы, напісаныя на натуре.

Вядомы краязнаўца Юрый Важнік распавёў пра свой праект «Геній майго месца» — падарожжы па Беларусі, у асноўным па роднай для аўтара праекта Пухаўшчыне. Кожны маршрут распавядае пра знакамітых людзей. Адзін з маршрутаў праекта прысвечаны Зінаідзе Астаповіч-Бачаровай, ёсць згадкі пра брата і сястру Астаповіч і ў іншых маршрутах. Цікавыя выявы праекта — калі старыя фотаздымкі, зробленыя Аркадзем Астаповічам, сумяшчаюцца з сучаснымі краявідамі Пухаўшчыны, дзе знаходзіцца Навасёлкі.

Напрыканцы сустрачы прысутныя паглядзелі дакументальны фільм «Мне — 91 год». На пытанне, ці не шкадуе яна, што пра жыццё доўгае жыццё і ні разу не выстаўлялася, засталася невядомай, Зінаіда Астаповіч-Бачарова ў фільме адказала: «А чаго шкадаваць? Бачыце — вось вы цяпер мною заняліся, значыць, нейкі вынік атрымаўся».

Людміла РУБЛЕўСКАЯ, фота аўтара.

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении открытого аукциона по продаже не завершённых строительством незаконсервированных жилых домов, в том числе не завершённых строительством жилых домов, сроки консервации и завершения строительства которых истекли, с одновременной продажей земельных участков в частную собственность

Организатор: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», 210015, г. Витебск, проезд Гоголя, дом 5, тел.: (0212) 24-63-12, (029) 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru; www.marketvit.by

Лот № 1. Не завершённый строительством незаконсервированный одноквартирный жилой дом (фундамент – бетон, незакрыт застройкой) – 74 кв. м, процент готовности – 12% и земельный участок с кадастровым № 221287012101000876 площадью 0,1500 га в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома по адресу: Витебский обл., Витебский р-н, Новкинский с/с, аг. Новка, ул. Солнечная, 56. Ограничения: охраняемые зоны электрических сетей напряжением до 1000 вольт.
Начальная цена предмета аукциона (в т. ч. не завершённый строительством жилой дом/зем. участок): **13631,12** (46116,12/9015,00) бел. руб. **Задаток:** 1363,00 бел. руб. Удельный вес стоимости не завершённого строительством жилого дома в начальной цене предмета аукциона – 33,86%.
Реквизиты для внесения задатка: р/с: BY87 АКВБ 3604 3141 0001 5200 0000 в ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Минск, БИК АКВБВY2X, УНП 300977139, код операции 40901. Получатель платежа: Новкинский сельисполком

Дата, время и место проведения аукциона: 05.01.2023 в 15.00 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5, ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Срок внесения задатка и приема документов: с 8.30 05.12.2023 до 13.00 04.01.2024. Заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга».

Условия для победителя аукциона либо одностороннего участника несостоявшегося аукциона: в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона либо после признания аукциона несостоявшимся: внести плату за предмет аукциона, возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в т. ч. расходы, связанные с изготовлением и представлением участником документации, необходимой для его проведения; обратиться за государственной регистрацией прав, ограничений (обременений) прав на земельный участок в течение двух месяцев со дня утверждения в установленном порядке протокола аукциона либо после признания аукциона несостоявшимся в организацию по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним; получить в установленном порядке разрешение на проведение проектно-изыскательских работ и строительство объекта, разработать проект на строительство объекта в срок, не превышающий 6 месяцев с даты осуществления государственной регистрации права на зем. участок; к строительству жилого дома приступить после согласования в установленном порядке проектной документации; осуществить возведение жилого дома в сроки, установленные Указом Президента РБ от 07.02.2006 № 87, выполнив ввод жилого дома в эксплуатацию в соответствии с действующим законодательством. **Назначение земельного участка в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества:** земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания одноквартирного (блокированного) жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме).

Аукцион проводится в порядке, установленном Положением о порядке продажи не завершённых строительством незаконсервированных жилых домов, дат с публичных торгов, утверждённым постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 23.03.2018 № 220.

Для участия в аукционе приглашаются граждане РБ, консолидированные участники (двое и более граждан РБ), которые в установленном в извещении срок подают заявление об участии в аукционе с указанием предмета аукциона, представляющий документ, подтверждающий внесение суммы задатка на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении, с отметкой банка, заключаю о организатором аукциона соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Представляются: гражданским РБ – копия документа, удостоверяющего личность без нотариального заверения; в соответствии с требованиями законодательства: консолидированным участникам – оригинал и копия договора о совместном участии в аукционе и доверенность. Аукцион состоит при наличии не менее 2 участников в отношении каждого предмета аукциона. Победитель аукциона – участник, предложивший наибольшую цену. Затраты на организацию и проведение аукциона, в т. ч. расходы, связанные с изготовлением документации, необходимой для его проведения, перечисляются на р/с, указанный в протоколе аукциона. Информация об окончательных суммах затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и представлением участником аукциона документации, необходимой для его проведения, письменно доводится до сведения участников до начала проведения аукциона. Всем участникам предоставляется право ознакомления с документацией, а также возможность осмотра на местности предмета аукциона.
Конт. тел.: (0212) 24-63-12, (029) 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru; www.marketvit.by.

Гомельский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» (организатор аукциона) информирует о проведении открытого аукциона по продаже права заключения договора аренды объекта недвижимости – здания ТП 1, находящегося в собственности Республики Беларусь и хозяйственному ведению РУП «Гомельское отделение Белорусской железной дороги»

Дата проведения аукциона: 22 декабря 2023 г. в 10.00.
Место проведения аукциона: г. Гомель, ул. Артёма, 23, каб. 2-7

№ лота	Наименование объекта аренды, цель его использования	Арендная площадь, (м²)
1	Здание ТП 1 с инв. № 342С-26544 (для организации розничной торговли, размещения офиса, оказания услуг (в том числе автосервиса), для использования под складские помещения)	132,8

Местонахождение объекта аренды: Гомельская обл., Светлогорский р-н, г. Светлогорск, пер. Авиационный, 1/8
Начальная цена продажи права заключения договора аренды: 392,76 рубля. **Задаток:** 392,76 рубля.
Коэффициент к базовой ставке арендной платы в зависимости от спроса на недвижимое имущество, его технического состояния и коммерческой выгоды от сдачи в аренду составляет 0,7.
Срок договора аренды: 3 года, начиная со дня заключения договора аренды. **Шаг аукциона:** 5%
Местонахождение организатора аукциона, его контакты: г. Гомель, ул. Артёма, 23, тел.: +375 232 32-46-47, 32-18-95, +375 29 170-46-47, сайт: www.ino.by, e-mail: gomei@ino.by

Извещение о проведении аукциона опубликовано 01.12.2023 г. на официальном сайте Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь gki.gov.by и официальных сайтах Гомельского областного исполнительного комитета gomei-region.by и Организатора торгов ino.by

Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Лот: изолированное помещение с инвентарным номером 121D-3677 (наименование: квартира № 2; назначение: квартира), площадью 25,1 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Дрогичинский р-н, Дрогичинский с/с, д. Нагорье, ул. Железнодорожная, д. 71, кв. 2

Начальная цена, руб.	2 433,50	Размер задатка, руб.	243,35
----------------------	----------	----------------------	--------

Продавец: РСЧП «Брестплемпредприятие», г. Брест, ул. Карбышева, 35, тел. 80162530948. **Организатор торгов:** Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Брест, ул. Наганова, 10-329, тел./факс 80162408701. **Задаток** вносится на расчетный счет Организатора аукциона до подачи заявления. **Р/с для перечисления задатка:** BY32BARB301278660010000000 в ОАО «Белгоспромбанк» ЦБВ № 116 в г. Брест, РД по Брестской области, код банка BARBVY2X, УНП 201028245, код платежа 40901. **Условия продажи:** возможно предоставление расщорки оплаты стоимости имущества в случае подачи заявления. **Срок заключения договора купли-продажи:** в течение 20 рабочих дней со дня проведения аукциона. **Условия оплаты:** согласно заключенному договору купли-продажи. **Информация о возмещении затрат:** участник аукциона, выигравший торги, в течение 3 рабочих дней со дня аукциона возмещает фактические затраты на организацию и проведение аукциона, включающие вознаграждение Организатора аукциона. **Срок возможного отказа от проведения аукциона:** не позднее чем за 3 календарных дня до наступления даты проведения аукциона. **Шаг аукциона:** 10% от предыдущей названной цены

Аукцион состоится 19 декабря 2023 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325

Сведения о документах, которые необходимо представить для участия в аукционе, порядок, в соответствии с которым проводится аукцион, а также иная информация содержится на сайте Организатора аукциона www.osenbrest.by, на сайте Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь (https://au.nca.by/auction/20533), а также можно узнать по телефонам: 8 (0162) 40-87-01, 40-87-02

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-329 в рабочие дни с 9.00 до 17.00

Последний день приема заявлений – 18 декабря 2023 г. до 17.00

О реализации имущества ООО «Логцентр»

Торги по реализации имущества ООО «Логцентр» (1 лот), назначенные на 01.12.2023 г. признаны несостоявшимися по причине отсутствия заявок	
Организатор торгов	ООО «ЛиквидБай», УНП 192290290
Продавец	ООО «Логцентр», УНП 192757823
Форма, дата, время и место проведения торгов	Повторные торги в форме открытого аукциона 12.12.2023 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Скрыганова, 6, оф. 911

Сведения о предмете проведения торгов

Объект недвижимости (одним лотом): капитальное строение с инвентарным номером 600С-152974 (наименование – здание склада с АБК, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, общая площадь – 5605,3 кв. м, составные части и принадлежности) – одно-, двухэтажное смешанной конструкции здание склада с АБК, с водоводом для водоснабжения ат), расположенное на земельных участках с кадастровыми номерами 623687500001000002, 623687500001000006, по адресу: 223039, Республика Беларусь, Минская область, Минский район, Хатехинский с/с, 26, район аг. Хатехино (адрес объекта торгов)

Сведения о земельных участках:

- земельный участок с кадастровым номером 623687500001000002, площадью составляет 0,8599 га;
- земельный участок с кадастровым номером 623687500001000006, площадью – 0,8359 га. Назначение земельных участков – для обслуживания административного здания, складских помещений, котельной и инженерных коммуникаций. Предоставлены Продавцу на право постоянного пользования.

По вопросу ознакомления с предметом торгов, дополнительной информации обращаться по тел.: 8044 7945248, 8017 3750494

Начальная цена предмета торгов:

Лот № 1 – 3 282 944,63 доллара США с НДС по ставке 20%

Порядок проведения торгов

Шаг аукциона – 5%. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену. Участникам, не признанным победителями, задаток возвращается в безналичной форме в течение 3 банковских дней с момента утверждения протокола от итогов торгов. Результаты торгов оглашаются публично в день проведения торгов. В случае признания торгов несостоявшимися в связи с подачей заявки на участие в них только одним участником, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5%

Размер задатка, сроки приема заявок и порядок зачисления задатка

Задаток в сумме 5% от стоимости предмета торгов – 164 147,23 доллара США перечисляется по лоту в срок по 11.12.2023 на р/с BY78BPSB30121732950169330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, код BPSBYY2X, получатель – ООО «ЛиквидБай», УНП 192290290, назначение платежа – задаток за участие в аукционе. Валюта платежа: белорусский рубль с применением курса Национального банка Республики Беларусь на дату внесения платежа. Задаток должен быть внесен до подачи заявки на участие в торгах. Прием заявок с приложением документов осуществляется заказной корреспонденцией в адрес ООО «ЛиквидБай» (220079, г. Минск, а/я 256) либо по e-mail: info@likvid.by до 17.00 11.12.2023

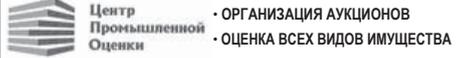
Возмещение затрат

Победитель торгов (президент на покупку) обязан возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, и вознаграждение Организатору аукциона по результатам аукциона в размере 0,5% от окончательной цены продажи Объекта в течение 5 дней со дня проведения аукциона

Документы, необходимые для участия в торгах

Заявка на участие в торгах, платежный документ о перечислении задатка; документ, подтверждающий полномочия на участие в торгах

Извещение о ранее проведенных торгах было опубликовано в газете «Звезда» от 14.10.2023, 21.11.2023

Организация аукционов
Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1607. УНП 191021390
Продавец	ОАО «Житковичский моторостроительный завод», Гомельская обл., г. Житковичи. УНП 400049955
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46 (www.ipmorgi.by)

Предмет электронных торгов – оборудование, бывшее в употреблении
Местонахождение: Гомельская обл., г. Житковичи

Лот №	Наименование	Инв. №	Начальная цена лота с НДС 20%, бел. руб.
1	Станок резьбонакатной UPW1251	HP-349	7 440,00
2	Станок токарно-винторезный ИЖ-250П	TB-224	3 720,00

Условия торгов: демонтаж, разборка, погрузка и транспортировка предмета аукциона проводится за счет покупателя. Продавец и организатор аукциона не оказывают услугу по демонтажу и вывозу предмета аукциона

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с: BY47BELB301200285003022000 в ОАО «Банк БелБЭЗ», БИК BELBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 5 (пять) рабочих дней после проведения торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов

Предмет аукциона должен быть оплачен покупателем (президентом на покупку) в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня подписания договора купли-продажи

Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлен регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmorgi.by

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5%, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение в размере 6% от цены продажи предмета торгов в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов

Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звезда» от 06.09.2023

Дата и время начала и окончания электронных торгов	Начало торгов: 18.12.2023 в 11.00. Окончание торгов: 18.12.2023 в 12.00. Торги продолжаются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов
Дата и время окончания приема заявок	Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 15.12.2023 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmorgi.by

Контактные телефоны: +375 17-310-36-37; +375 (29) 154-34-35
E-mail: auction@cpo.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона)

по поручению открытого акционерного общества «Узденский райагросервис» (продавец)

ПРОВОДИТ ПОВТОРНЫЙ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА:

Лот № 1: здание бани с инв. № 623С-58834 общей площадью 176,4 кв. м, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 625683200004000008 площадью 0,2587 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, Узденский район, Слободской с/с, 9.

Начальная цена с НДС (20%) – 3 816,00 бел. руб. Задаток 10% от начальной цены – 381,60 бел. руб. **Стоимость снижена на 70%.**

Лот № 2: баня с инв. № 623С-58280 общей площадью 179,2 кв. м, расположенная на земельном участке с кадастровым номером 625683200003000009 площадью 0,1500 га (право аренды по 14.07.2068) по адресу: Минская область, Узденский район, Слободской с/с, д. Костоки, ул. Центральная, 1А.

Начальная цена с НДС (20%) – 14 040,00 бел. руб. Задаток 10% от начальной цены – 1 404,00 бел. руб. **Стоимость снижена на 40%.**

Лот № 3: здание столовой с инв. № 623С-57842 общей площадью 83,6 м², расположенное на земельном участке с кадастровым номером 625684211601000157 площадью 0,0467 га (право аренды по 21/10) по адресу: Минская область, Узденский район, Узденский с/с, д. Тычины, ул. Молодежная, 19А.

Начальная цена с НДС (20%) – 5 508,00 бел. руб. Задаток 10% от начальной цены – 550,80 бел. руб. **Стоимость снижена на 10%.**

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB301210826001 69330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSBYY2X, УНП 690324015, ОКПО 29250255, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации», код платежа – 40901, ОТНН.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 15 (пятнадцати) календарных дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 10 (десяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона, а также возмещает Продавцу затраты на публикацию извещения о проведении торгов.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by

Предыдущее извещение по лотам №№ 1, 2 опубликовано в газете «Звезда» от 05.07.2023, 11.10.2023, по лоту № 3 – от 31.08.2023.

Аукцион состоится 28.12.2023 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 27.12.2023 до 16.00 по указанному адресу в каб. 320.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, (8029) 136-31-11.
Тел. для осмотра: 8 (01718) 68-6-73, 8 (029) 936-28-18.

БАНДЫ ШВЕДЦЫІ

Чаму скандынаўскую краіну захліснула крываваая хваля гвалту?

Для жорсткай барацьбы з крымінальнымі элементамі, якія тэрарызуюць насельніцтва, у Швецыі прыцягнулі вайсковыя падраздзяленні. Аб гэтых надзвычайных мерах прэм'ер-міністр Ульф Крystэрсан аб'явіў на фоне рэзкага росту колькасці нападаў з прымяненнем агнястрэльнай зброі і выбуховых прыстасаванняў, паведамля «Бі-бі-сі». Разгул злачыннасці дасягнуў такога маштабу, што становіцца магчымым садзейнічаць з боку НАТА. Цярпенне жыхароў краіны на мяжы — у шведскіх гарадах разпораз грываць выбухі, якія ўчыняюцца бандамі падчас разборак, а церпяць простае грамадзяне. Чаму скандынаўскую краіну захліснула крываваая хваля гвалту?

Скотч і вярхоўка

У Швецыі праходзіць судовы працэс над падлеткамі, якія ўчынілі самасуд над таксістам-гвалтаўніком. Летася ў паліцыю звярнулася 14-гадовая дзяўчынка, якая расказала, што яе згвалтаваў 26-гадовы таксіст родам з Егіпта. Але паліцэйскія палічылі прыведзеныя факты недастатковымі і з прычыны «адсутнасці доказаў» адмовіліся ад праверкі і ўзбуджэння крымінальнай справы. А 26 сакавіка каля горада Энчопінг было знойдзена пустое таксі, якое захрасла ў снезе. Судзіць па ўсім, кіроўца пакінуў машыну зусім нядаўна — у салоне ўсё яшчэ працаваў лічбавы выклікальнік. Выклікальнік на месца паліцэйскія западозрылі выкраданне, і на месца была выклікана пошукавая група з сабакамі. Пошукі таксіста зацягнуліся на пяць дзён, хоць яго мёртвае цела вісела ўсяго за паўкіламетра ад аўтамабіля. Ім аказаўся той самы егіпцянін, якога годам раней непаўналетняя дзяўчынка абвінавачвала ў згвалтаванні.

Праведзенае расследаванне паказала, што самасуд над таксістам здзейсніла група падлеткаў. Атрымаўшы адмову ад супрацоўнікаў правапарадку, дзяўчынка разам са сваім хлопцам (яму на той момант было 16 гадоў) абдумала план помсты. У сакавіку яна напісала таксісту і дамовілася з ім аб сустрэчы. Але разам з ёй на сустрэчу з егіпцянінам з'явіўся хлопец дзяўчыны і трое яго братаў (15, 17 і 18 гадоў). Яны звязалі гвалтаўніка прынесеным з сабой скотчам і павесілі ў лесе. Вышальным доказам стала ДНК падлеткаў, выяўленая на вярхоўцы і скотчы, а таксама пераліскі ў месенджары дзяўчыны — тая напісала сьброўцы аб падрыхтоўцы да здзяйснення злачынства. Падлеткі, якія прызналіся пад ціскам гэтых доказаў, запэўніваюць, што хацелі ўсяго толькі «правучыць» таксіста, а не забіваць яго, але пракуратура сцвярджае адваротнае.

Не выключана, што многія шведы цішым ухвалюць учынак падлеткаў — краіну захліснула сапраўднай эпідэмія згвалтаванняў, віну за якія нясуць, як правіла, мігранты з краін трэцяга свету. Напрыклад, у 2021 годзе колькасць такіх злачынстваў дасягнула 9668 (пры колькасці насельніцтва Швецыі ў 10,5 млн чалавек) — больш як на трэць больш, чым пятнаццацю гадамі раней, паведамля іz.ru. Вядучыя шведскія СМІ зьбольшага замоўчаваюць праблему, а простае шведы пішуць у сацсетках, што рост колькасці згвалтаванняў звязаны з занадта мяккімі прысудамі. Напрыклад, нядаўна было вынесена абвінавачванне выхадцу з Самалі, які таксама падзарабляў прыватным возніцтвам.

Самаліец замыкаў жанчын у сваёй машыне і вывозіў за горад, дзе гвалтаваў. Шведская пракуратура прад'явіла яму 16 эпизодаў: два ўчыненыя згвалтаванні, тры

спробы згвалтавання, два «сексуальныя замахі», сем спроб незаконнага затрымання, адзін напад і крадзеж асабістых звестак. За гэтыя злачынствы ён атрымаў чатыры гады і дзевяць месяцаў турэмнага зняволення — з наступнай высылкай і забаронай вяртацца ў Швецыю на працягу 10 гадоў. Зразумела, што прысуды такога кшталту не могуць застрашыць гвалтаўнікаў. Акрамя таго, свае невялікія тэрміны яны адбываюць у камфартных шведскіх турмах, камеры ў якіх часта нагадваюць гасцінічны нумары.

Няма ўлады

Паводле звестак, на пачатак гэтага года 34,6 працэнта жыхароў Швецыі мелі замежнае паходжанне. З людзей ва ўзросце ад 35 да 44 гадоў гэта каля 44,1 працэнта, з тых, каму ад 25 да 34 гадоў, — 41,1 працэнта, а з дзяцей ва ўзросце ад пяці да дзевяці гадоў — 40,3 працэнта. Найбольшая

доля насельніцтва прыпадае на мігрантаў у такіх буйных гарадах, як Стакгольм, Мальме і Гётэборг. Пры гэтым менавіта мігранты складаюць большую частку шведскага злачыннага свету. Стакгольм і іншыя буйныя гарады дзяржавы раздзіраюць войны этнічных банд, якія складаюцца з беспрацоўнай моладзі, выхадцаў з сям'яў мігрантаў з трэцяга свету. Ахвярамі зусцінненняў часта аказваюцца сумі неадначасна грамадзяне.

Паводле звестак, на сярэдзіну верасня гэтага года злачынствы ўчынілі ў краіне больш за 124 выбухі — большасць з іх у Стакгольме і ў паўднёвых гарадах Швецыі. А ад гэтага пакутуюць простае шведы, якія мелі няшчасце жыць побач ці проста праходзіць не ў тым месцы ў непрыдатны час. Так, позна ўвечары 26 верасня самаробная выбуховая прылада была падарвана на лесвічнай пляцоўцы аднаго з дамоў раёна Хесельбу на паўночным захадзе Стакгольма. Тры чалавекі былі дастаўлены ў бальніцу, але без небяспечных для жыцця траўм. Як выказала меркаванне паліцыя, зламаныя рабілі замах на члена мафіёзнай групы «Факстрот», які пражывае па гэтым адрасе. «Сёння падобнае адбываецца паўсюль. Я жыву тут 13 гадоў, і цяпер становіцца па-сапраўднаму страшна: у краіне

няма ўлады, якая кантралявала б сітуацыю», — паскардзіўся журналістам жыхар Хесельбу.

Неўзабаве пасля гэтага адбыўся яшчэ адзін выбух — у адным з жылых дамоў горада Лінчэпінг. Знешняя сцяна павалілася, пакінуўшы ў фасадзе тропавярховага дома раскрытую дзірку. Цяпер яна 25-гадовая жанчына, якую даставілі ў шпіталь на машыне хуткай дапамогі. Як заявілі ў паліцыі, гэты выбух таксама стаў вынікам канфлікту этнічных банд. А ў ноч на 28 верасня выбух раздаўся ва Упсале. У адным з паўразбураных дамоў ратавальнікі знайшлі 25-гадовую жанчыну з цяжкімі траўмамі. Яе паспелі даставіць у бальніцу, але там яна памерла. У паліцыі паведамілі, што гэтая жанчына стала выпадковай ахвярай злачынства, мэтай якой заклалася ў забойстве зусім іншага чалавек.

Усяго сёлета ў верасні ў выніку бандыцкіх разборак у Швецыі загінулі 12 чалавек. Шведы патрабуюць ад свайго ўрада, каб ён нарэшце зрабіў хоць нешта. І вось напрыканцы верасня прэм'ер-міністр Ульф Крystэрсан паведаміў аб тым, што вырашыў задзейнічаць для барацьбы з бандамі ўзброеныя сілы дзяржавы. «Гэта цяжкі час для Швецыі. У канчатковым рахунку абавязкам дзяржавы з'яўляецца забяспечэнне таго, каб арганізаваныя злачынныя групы не забівалі па адным чалавеку ў

дзень у Швецыі», — сказаў прэм'ер-міністр, каментуючы выпадак ва Упсале. Эршты, выбухі працягвалі грывець і ў кастрычніку.

У НАТА таксама заклапаціліся шведскімі праблемамі. Штабны афіцэр альянсу Рафе Тэйн заявіў, што спецыялісты альянсу гатовы дапамагчы шведскім уладам у барацьбе з АЗГ. «Заўсёды ёсць хтосьці, хто стварае бомбу, хто яе ўстанавіў і хто плануе ўсю атаку. Неабходна паспрабаваць выявіць і спыніць прыток выбуховых рэчываў і мікрасхем у Швецыю», — заявіў Тэйн. У сваю чаргу, Данія, Нарвегія і Фінляндыя выказалі гатоўнасць адправіць у Швецыю сваіх паліцэйскіх на дапамогу, бо самі шведы адкрыта «не вывоззяць» сітуацыю. Як адзначыла іz.ru, суседзі надзвычай непакояцца, што шведская злачыннасць захлісне і іх.

На лініі агню

Па выніках апытання міжнароднай маркетынгава-даследчай кампаніі Ipsos высветлілася: больш за 50 працэнтаў рэспандэнтаў ацэньваюць Швецыю як небяспечную краіну. Некаторыя ахвяры забойстваў — людзі, практычна не звязаныя з бандамі. Злачынствы адбываліся ў жылых комплексах і ў іншых месцах па-за межамі раёнаў рызык, якія звычайна знаходзяцца

ў цэнтры ўвагі. Гэта адна з прычын, чаму большасць апятаных класіфікуюць Швецыю як небяспечную краіну. Кожны пяты нават лічыць краіну вельмі небяспечнай. Да такой думкі больш схільваюцца жанчыны, чым мужчыны.

Шведскія СМІ звязваюць рост колькасці забойстваў у краіне з унутраным канфліктам у бандзе «Факстрот». Вядома, што яна раскалолася на дзве канкуруючыя групы, паміж якімі рэгулярна адбываюцца сутыкненні. Шведская паліцыя мяркуе, што мясцовыя банды ўсё часцей выкарыстоўваюць дзядей для ўчынення злачынстваў, паколькі дзедзі ад 18 гадоў часта атрымліваюць лёгкія прыгаворы ў судах або наогул застаюцца без пакарання. Паводле звестак праваахоўных органаў, дзедзі ўсё больш малодшага ўзросту (некаторым усяго 10 гадоў) залучаюць у гандаль наркотыкамі і сярод іх расце колькасць тых, хто ў канфліктах выкарыстоўвае зброю са смяротным наступствамі. У Швецыі адносна лёгка можна купіць нелегальную зброю, якая паступае ў асноўным з балканскіх краін, лічыць паліцыя.

Як падкрэсліў у сваім звароце Крystэрсан, ахвярамі ўнутраных канфліктаў банд усё часцей становяцца дзедзі і мінакі. У мінулым годзе ў выніку перастрэлак у Швецыі загінула больш за 60 чалавек — найвышэйшы паказчык за ўсю гісторыю вядзнення статыстыкі. Чакаецца, што па выніках 2023 года сітуацыя будзе настолькі ж дрэннай — ці яшчэ горшай.

У афіцыйнай урадавай справаздачы, апублікаванай у 2021 годзе, адзначаецца, што кожны год у выніку перастрэлак у Швецыі гінуць чацвёра з мільёна жыхароў — у параўнанні з 1,6 чалавекі на мільён у сярэднім у Еўропе. У Швецыі зарэгістраваны самы высокі ў ЕС узровень вулічных забойстваў на душу насельніцтва. У лютым у дакладзе Савета па прафілактыцы злачынстваў паведамлялася, што ад агнястрэльнай зброі ў Швецыі загінула ў шэсць разоў больш людзей, чым ва ўсіх астатніх скандынаўскіх краінах разам узятых.

Паліцыя звязвае гвалт з дрэннай інтэграцыяй мігрантаў, разрывам паміж багатымі і беднымі, які павялічваецца, і ўжываннем наркотыкаў. Прэм'ер-міністр паабяцаў узмацніць жорсткасць пакарання за парушэнне законаў аб зброі, узмацніць паўнамоцтвы дзяржавы па дэпартацыі мігрантаў, настойваючы што «ўсе варыянты разглядаюцца».

Вайна клану

Некаторыя крытыкі сцвярджаюць, што гэтыя меры не вырашаюць асноўныя сацыяльныя праблемы, у тым ліку дзіцячую беднасць і недастатковае фінансаванне грамадскай інфраструктуры. Карані праблемы, Эршты, заклучаюцца не толькі ў напільныя мігрантаў у Швецыю. У краіне ўкараніліся і такія злачынныя супольнасці, на чале якіх стаяць і рэспектабельныя, на першы погляд, прыродныя шведы. Журналіст Ёханес Вальстрэм і былы паліцэйскі Ян Персан напісалі кнігу «Клань», прысьвечаную шведскім арганіза-

ваным злачынным групам. «Мы вывучылі ўсе судовыя рашэнні па цяжкіх злачынствах у Швецыі за апошнія пяць гадоў — тысячы спраў. І выявілі досыць разгалінаваную сістэму, члены якой супрацоўнічаюць адзін з адным, нібы ў вялікім сямейным бізнесе. Так, за кароткі час у адным і тым жа раёне за збыт наркотыкаў асудзілі каля 30 чалавек. Нам удалося даказаць, што гэтыя людзі звязаны адзін з адным і што яны адправілі заробленае на рахунак адной і той жа кампаніі. Гэта мог быць рэстаран ці казіно, які належаць сваяку ўсіх 30 асуджаных. Клань дзеляць паміж сабой прыбытак ад злачынных дзеянняў, а таксама даходы ад некрывінальнай дзейнасці», — распавёў Вальстрэм. Суаўтары «Клану» сцвярджаюць, што арганізаваныя злачынныя групы маюць сваіх прадстаўнікоў ва ўсіх структурах шведскага грамадства — на іх працуюць банкіўскія служачыя, палітыкі і муніцыпальныя чыноўнікі.

Па словах Вальстрэма і Персана, цяпер у Швецыі арудуюць каля 40 злачынных клануў, якія штогод узбагачаюцца на казачныя сумы. «У справаздачы Еўракамісіі адзначаецца, што наша атрыманая злачыннасць штогод мясціцца даходу ў палову дзяржаўнага бюджэту Швецыі. Гэта сотні мільярдаў крон. Яны займаюцца ўсім: ад прастытуты і махлярства да вымагальніцтва. Але крымінальны складнік — даволі нязначная частка агульнага фінансавага абароту клануў. Яны актыўна займаюцца і здзелкамі з нерухомасцю, імпартам і экспартам тавараў. У аснове любога клана пакладзена строгае іерархія».

Вальстрэм не выключнае, што з часам гэтыя кланы ўзімкуцца на новую прыступку магутнасці і ўжо адкрыта возьмуць уладу ў дзяржаве, падзяліўшы яе тэрыторыю на падкантрольныя ўчасткі. «Яны могуць стаць настолькі магутнымі, што нам, магчыма, даядзёнцы прывыкнуць да таго, што адна сям'я возьме пад кантроль Эрэбру, а другая — Хальсберг. Хоць пра гэта сёння я не хочуць казаць», — папярэджае Ёханес Вальстрэм.

Швецыя прызнана самай крымінальнай краінай Паўночнай Еўропы, піша Samnutt са спасылкай на справаздачу незалежнай арганізацыі Global Initiative. Гандаль наркотыкамі, кантрабанда і злачынствы ў сферы сацыяльнага забяспечэння нідзе не распаўсюджаны гэтак жа шырока і не прыносяць столькі жа даходаў, колькі шведская арганізаваная злачыннасць. Гэтая краіна «ўсяго за дзесяць гадоў прайшла шлях ад краіны з адным з самых нізкіх у Еўропе ўзроўняў стральбы са самымі высокіх», піша Financial Times.

«Для Швецыі гэта сацыяльны дэзлятрус», — лічыць выканаўчы дырэктар рознічнага падраздзялення мэблевага гіганта Ikea Еспер Брандін. «Калі гэтак жа будзе на працягу наступных двух дзесяцігоддзяў, то Швецыя проста разваліцца», — прадракае кіраўнік камітэта юстыцыі шведскага парламента Рычард Ёмхэф.

Захар БУПАК.

На кантролі Ёсць парушэнні ў выкарыстанні бюджэтных сродкаў

Будаўнічая сфера ў зоне павышанай увагі дзяржавы

У Камітэце дзяржаўнага кантролю Гродзенскай вобласці правярылі, як выдзяча рэалізацыя рэспубліканскай і абласной інвестыцыйнага праграма, а таксама будаўніцтва жылля з дзяржаўнай падтрымкай.

Ёсць шэраг станоўчых тэндэнцый у будаўнічай галіне за 2023 год. Напрыклад, за дзесяць месяцаў тэмп росту будаўніча-монтажных работ у параўнанні з мінулагоднім перыядам склаў амаль 110 %, падрядных работ з пачатку студзеня — амаль 116 %. Завершана будаўніцтва шэрагу значных аб'ектаў як сацыяльнай, так і вытворчай сферы. Разам з тым Камітэтам дзяржкантролю выяўлены недахопы ў рабоце будаўнічай галіны, у прыватнасці незаконнага і залішняга выкарыстання бюджэтных сродкаў, — паведамілі старшыня КДК Гродзенскай вобласці Анатоль ДАРОШКА.

Сёлета арганізацыі будаўнічай галіны вобласці, па даных кантралёра, завялілі аб'ёмы і кошт будаўніча-монтажных ра-

бот на 1,5 мільёна рублёў. Значныя парушэнні кантралёры знайшлі ў ходзе рэалізацыі інвестпраграмы па рэканструкцыі бальніцы пад паліклініку ў Астраўцы. Правяркі, якія вяліся на працягу года, устанавілі завышэнне кошту на суму амаль 200 тысяч рублёў.

Шэраг парушэнняў датычыцца незаконнага атрымання бюджэтных сродкаў. Такія факты, у прыватнасці, выяўлены на аб'ектах сацыяльна-культурнага значэння і інжынерна-транспартнай інфраструктуры. Асабліва ўвага надавалася аб'ектам новага мікрараёна Грандзічы ў абласным цэнтры, дзе выдзяцца актыўная забудова. Гэта школа, дзіцячы садок, пажарнае дэпо і ўся адпаведная інфраструктура. Вынікі правяры выявілі завышэнне на суму 450 тысяч рублёў, — расказаў начальнік аддзела кантролю будаўніцтва жылля-камунальнай гаспадаркі КДК Гродзенскай вобласці Мікалай КУЦ.

Ён падкрэсліў, што да парушальнікаў прымаліся адпаведныя меры, у выніку якіх

суб'ектамі гаспадарання вярталіся незаконна атрыманыя бюджэтныя сродкі, прычым з працэнтамі.

У рэгіёне з пачатку года ўведзена звыш 305 квадратных метраў жылля, што забяспечвае выкананне задання па ўводзе агульнай плошчы. Але ёсць праблемы з заданнем па жыллі, якое будзецца з дзяржпадтрымкай. Цяпер яго ўведзена на 79 тысяч «квадратаў», што складае 78,4 % задання дзевяці месяцаў і 51 % гадавога аб'ёму. У вобласці тры шматкватэрных дома будуцца з перавышэннем нарматывных тэрмінаў. Яшчэ 128 аб'ектаў знаходзяцца ў стане звышнарматывнага незавершанага будаўніцтва, амаль палова з іх у такой сітуацыі цягам больш за пяць гадоў. У некаторых раёнах зацягваюцца тэрміны па засяленні арэнднага жылля.

У КДК закранулі і праблему будаўнічых кадраў. Не ва ўсіх раёнах удаецца захаваць будаўнічы арганізацыі і забяспечыць іх эфектыўную работу.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

У тэму ПУЖЫЛЫХ ЗАБУДОВАХ РЭГІЁНА СТАНОВЯЦЦА ПАПУЛЯРНЫМІ ЭЛЕКТРАДАМЫ І ТАЎНХАУСЫ

У Гродзенскай вобласці за 10 месяцаў пабудавана ў два разы больш жылля «на электрычнасці», чым за такі перыяд мінулага года. Гадавое заданне ўжо выканана амаль на 120 %. Большая частка — 46,5 тысячы «квадратаў» — прыходзіцца на шматкватэрныя дамы, яшчэ 13 тысяч — на індывідуальныя забудовы.

Як паведамілі ў камітэце па архітэктуры і будаўніцтве Гродзенскага аблвыканкама, найбольш актыўна электрадамы ўзводзяцца ў гродзенскім мікрараёне Грандзічы-4. Тут ва ўсіх новабудуемых выкарыстоўваецца выключна электрычная энергія. Сёлета ў мікрараёне ўведзены ў эксплуатацыю два шматпавярховыя на 114 і 158 кватэр. Дамы будаваліся з дзяржпадтрымкай, таму прыярэтнае права на жыллё атрымалі шматдзетныя сем'і, семі ваеннаслужачых і прыравнаных да іх службовых асоб. Да канца года мяркуецца завяршыць будаўніцтва яшчэ двух электрадамоў, на 190 кватэр кожны.

Жылля дамы з электрычным ацяпленнем і гарачым водазабеспячэннем атрымалі распаўсюджванне і па вобласці. Дарэчы, першы электрадом быў пабудаваны ў Слоніме, а сёлета аналагічны дом ужо збудаваны тут у эксплуатацыю. У канцы

года плануецца ўвесці ў строй яшчэ адзін шматпавярховы на 105 кватэр. Таксама электрычныя дамы збудаваны сёлета ў гарадскім пасёлку Зэльва. Дарэчы, такім чынам тут завяршылі дагубуд. Электрадамы з'явіліся ў горадзе Бярозаўка Лідскага раёна, аграгарадку Васілішкі Шчучынскага раёна. А вось індывідуальныя дамы такога тыпу найбольш актыўна будуць у Гродне, Гродзенскім, Смаргонскім, Лідскім і Ашмянскім раёнах.

У абласным цэнтры папулярнасць набываюць таўнхаусы — індывідуальнага і блакіраванага тыпу. Цяпер у Гродне два такія праекты ў стадыі будаўніцтва і яшчэ сем — у распрацоўцы. Дадзены кірунак ацэньваецца як запатрабаваны і перспектывны ў вырашэнні жыллёвай праблемы. Мяркуюцца, што будаўніцтва такіх дамоў будзе весціся больш актыўна. Адзін з праектаў, які доўжыўся тры гады, атрымаў уважальнае ўважэнне 36 таўнхаусаў на ўскраіну горада, такі праект мяркуецца ажыццявіць і ў цэнтры Гродна. Для гэтых мэт будаўнічая кампанія набыла адпаведны ўчастак на аўкцыёне. Дарэчы, сярод тых, хто набывае дамы індывідуальнай забудовы, няма жыхароў з іншых рэгіёнаў Беларусі.

Бяры і рабі

ПРОСТЫЯ І СЦІПЛЯЯ «СУПЕРГЕРОІ» СЯРОД НАС

Ужо за сто-дзвесце метраў да пункта прызначэння Таццяна прыслухоўваецца, адрознівае галасы падапечных. Яна ўваходзіць на тэрыторыю і патане ў гуле прывітальных галасоў. Яе зачкаліся. У руках — «прылада працы» на бліжэйшыя дзве-тры гадзіны. Гэта павадок...

— Знаёмцеся, Джонік, — прадстаўляе першага падапечнага і ледзь паспявае за трохлапым сабакам. — Яго прывезлі параненым, высветлілася, што нехта страляў, лапу ампутавалі. Сабака вельмі жвавы, жыццярэдасны. Яму абавязкова трэба гуляць, рухацца. Каб не было далейшых праблем.

У гэтыя дні Гомель моцна заснежыла. Джонік цешыцца, фырчыць, апускаючы нос у снег, радуецца прагульцы.

ную плячоўку валанцёрскай ператрымкі безгаспадарчых сабак «Куток надзеі». Проста паглядзець, што такое валанцёрская работа з жывёламі, і... засталася.

— Трапіла да «сабачуль», як я іх называю, па запрашэнні знаёммай, якая ўжо доўгі час дапамагае «Кутку надзеі», — тлумачыць Таццяна. — Я вельмі баялася сабак, але хацела быць карыснай. Высветлілася, што для жывёл важна, каб з імі гулялі, размаўлялі, часалі ім за вушкам. Калі толькі

можна не так часта. Другая частка сабак знаходзіцца ў невялікіх вальерах і іх вельмі важна выводзіць. Гэта не толькі магчымасць спакойна пачысціць вальер, але і пытанне клопату пра жывёл.

У звычайным жыцці Таццяна — спецыяліст б'юці-індустрыі. Яна самазанятая, аказвае касметычныя паслугі, працоўны графік у яе вельмі шчыльны, а выхадны, часцей за ўсё, адзін у тыдзень. Але дзве-тры гадзіны ў гэты выхадны ў любое надвор'е, у любым настроі і пры любым самаадчуванні яна выгульвае сабак. На сёння такім валанцёрскім дзяржурствам яна аддала звыш 160 сваіх гадзін. За год праз яе рукі прайшлі каля дваццаці сабак.

— Адно з самых частых пытанняў мне: як я свой цёплы, утульны кабінет, белены халацік мяняю на ўсё гэта? — прызнаецца Таццяна. — Дапамагаць не цяжка. Мне радуе, што я таксама крыху датычана да важнай справы. Людзей, якія на валанцёрскіх пачатках хочучь дапамагчы ў добрай справе, шмат. Валанцёрская праца з жывёламі можа быць вельмі рознай. Гэта дапамога з кормам, уборкай, шыцём папонак, уцяпленнем будаўніцтва...

Трэба разумець, што дапамога безгаспадарчым жывёлам — дастаткова цяжкая і брудная праца, якая, да таго ж, патрабуе дакладнай дысцыпліны. Кожны валанцёр павінен дакладна захоўваць правільны паводзін, ведаць, як уваходзіць у вальер, як з яго выходзіць. Ёсць сабакі, якія вельмі баяцца гукаў, шуму.

Таня кліча на прагулку Стрэлку. З гэтым сабакам давалася запасціся цяпленнем.

— Жывёла маладая, і адразу відаць, што яе або білі, або спалохалі. Стрэлка наша наогул не рухаецца, калі глядзіць ёй у вочы, прыціскаецца да мяне, хавае мыску. Я доўга шукала да яе падыход. Цяпер сабака ўжо дае сябе паглядзіць, выходзіць на мой голас з будкі, але трэба быць вельмі чутлым, бо тут многія жывёлы псіхалагічна траўміраваны, — расказвае валанцёр.

Руды маладзенькі Рыч, што жыве ў адным вальеры са Стрэлкай, зусім іншы па характары, вельмі жвавы. За змену Таццяна звычайна паспявае выгуляць да васьмі-дзевяці сабак. Ёсць у яе ўлюбёныя, з якімі гуляе абавязкова. Не так даўно адна з такіх — Муха — знайшла сям'ю. Для ва-

ланцэра гэта велізарная радасць і ў той жа час сум расстання. Муха, кажа Таццяна, навучыла яе не баяцца сабак, паказала, што такое, калі цябе чакаюць, любяць, пазнаюць здалёк твае крокі. Сваіх падапечных валанцёр ужо не можа падвесці.

— Ведаю, што гэта збітая фраза: «дапамогі маленькай не бывае». Але гэта так. Можна прыйсці, каб проста паглядзець, вызначыць, ці гатовы ты да такой справы, чым канкрэтна можаш дапамагчы. Бо многія думваюць, што дапамагаць безгаспадарчым жывёлам — гэта абавязкова ахвяраваць грошы або адразу прыехаць і забраць дадому жывёлу. Насамрэч, мае значэнне любая ўвага, хаця б крыху твайго часу. Прыйшоў і пагуляў з адным сабакам, ці паглядзеў і расказаў знаёмым, калегам, дзюкуючы чаму жывёла знойдзе дом. Калі чалавек нават адзін раз пагуляе — ужо выдатна, — пераказаная гамальчанка.

Таня падчас прагулак здымае відэа і выкладвае ў сацыяльныя сеткі. Так больш людзей даведваюцца пра сабак, якія шукаюць надзеіны дом.

— Мая любімая Муха менавіта так знайшла новых гаспадароў. Вельмі прыемна, калі можаш дапамагчы гэтым жывёлам. Напрыклад, мая кліентка — настаўнік пачатковых класаў, расказала аб валанцёрстве вучням. Дзеці папрасілі зніць для іх відэа і расказаць пра сабак, з якімі я гуляю. Паглядзелі ролік і бацькі. Па сутнасці, усе яны ўжо сталі валанцёрамі, бо захацелі дапамагчы жывёлам. Дзеці запісалі для мяне відэа ў адказ. Гэта было вельмі кранальна. Час ад часу вучні і бацькі збіраюць грошы, купляюць і перадаюць корм для сабак. Сярод маіх знаёмых ёсць тым, хто таксама захапіўся валанцёрствам: яны прыходзяць даглядаць сабак і гуляць з імі, — шчыра радуецца Таццяна Назаранка.

Наталля КАПРЫЛЕНКА, фота аўтара.

— Зараз выдасць сябе, — усміхаецца Таня, паказвае на сабаку, які «гуляе» лежачы. — Гэта так хоча палажыцца. Вось так амаль з кожным сабакам. Насамрэч, ім не столькі хочацца пабегаць ці зрабіць свае натуральныя справы, колькі хочацца ўвагі, ласкі: падстаўляць спіну, каб гладзілі, чухалі бакі.

Крыху больш за год таму гамлячанка Таццяна Назаранка ўпершыню прыйшла на арандава-

НІ ПУХУ, НІ ПЕР'Я

Час выбіраць пухавік

Перажыць зіму ў нашых шыроках наўрад ці магчыма без пухавіка. Лёгкага вага і прастата ў дагледзе робяць яго незаманым і ў мороз, і ў слоту. Калісьці ад пухавіка патрабавалася толькі практычнасць, але сёння ён становіцца асновай зімовых вобразаў, паколькі сучасным мадэлям уласцівыя і стыльныя кроі, і разнастайнасць дызайнерскіх рашэнняў.

Як не патануць у моры варыянтаў і абраць той самы пухавік, які будзе служыць вам верай і праўдай не адзін халодны сезон? Тут важна спалучэнне «тэхнічных характарыстык» і модных тэндэнцый — зразумела, з улікам асаблівасцяў вашай фігуры, таму што менавіта гэты від адзення зусім не даруе памылак.

3 ПУНКТУ ГЛЕДЖАННЯ МОДЫ

Што ж сёння ў модзе ў дачыненні да пухавікоў? Зразумела, **аверсайз** — фаварыт шматлікіх куцюр'е ўжо не першы сезон. Такі кроі дае магчымасць апрагнуць пад яго любую колькасць цёплых рэчаў, так што вы сапраўды не

зы любяць Кім Кардаш'ян і Рыяна. Заўважым, што добры пухавік дае магчымасць насіць зімой рэчы любімага сезона, нават летняга. І гэта яго несумненны плюс.

Актуальныя гэтай зімой і **скарочаныя пухавікі** — дзевяностыя і нулявыя па-ранейшаму натхняюць дызайнераў. Аб'ём тут дасягаецца не з-за беспамернасці, а дзякуючы інавацыйным матэрыялам. У гэтым сезоне трэндавыя скарочаныя пухавікі даходзяць да сярэдзіны таліі і даюць прастор для стварэння самых розных вобразаў — ад мілітары да спортшых. Але ёсць адзін мінус — халодна. Як асноўнае адзенне на зіму такі пухавік, вядома, не справіцца са сваёй задачай, але як дадатковы варыянт на адлігу (а пацяпленні для бела-

сінтэтычныя напуўняльнікі часам маюць значныя перавагі перад натуральнымі. І гэта не толькі ніжэйшы кошт. Сінтэтычны напуўняльнік дае магчымасць мыць і сушыць выраб у хатніх умовах, не асцерагаючыся, што «начыненне» сабіецца. Сучасны штучны напуўняльнік да таго ж не «лезе» і з'яўляецца гіпаалергенным. І часам ён цяплейшы за пух. Гэтым можа пахваліцца, напрыклад, інавацыйны матэрыял сцясулейт — ён уяўляе сабой спляценне найтанчэйшых сінтэтычных валокнаў (у 10 разоў танчэйшых за чалавечы валас). Ствараючы паветраную падушку, такое «начыненне» надзейна абараняе ад холаду. Заўважым, што сцясулейт у 1,5 раза цяплейшы за натуральны гусіны ці качыны пух.

Калі напуўняльнік натуральны (і нават калі штучны), варты ўлічыць таксама памер прасторчанага сегмента: у ідэале яны не павінны быць большымі за 15x20 см. Пры буйнейшых «секцыях» паміж радкамі напуўняльнік можа з часам збіцца і, страціўшы раўнамерную таўшчыню, перастаць выконваць сваю функцыю — абарону ад нізкіх тэмператур.

Што да тканіны, з якой пашываць пухавік, то ў ідэале яна павінна быць не толькі непранікальнай для снегу і дажджу і надзейна абараняць ад халоднага ветру, але адначасова прапускаць паветра з унутранага боку, каб не ўзнікаў эфект цапафанавага мшска. З гэтай задачай ядрэнна спраўляюцца сучасныя мембранныя тканіны. У выбаце лажадна павінна быць натуральная падкладка — яна робіць пухавік даражэйшым, чым мадэль з падкладкай з поліэстэру або вісказы, але

невяня тоны, але найбольш актуальнымі колерамі для пухавікоў сезона 2023/24 названы пунсовы, глыбокі зялёны і, уявіце сабе, ружовы, у стылі Барбі. Эфектычныя вобразы ўзімку можна стварыць пры дапамозе белага пухавіка, а таксама мадэляў у нюдавай бэжавай гаме, хоць, вядома, гэта не самы практычны выбар. Актуальна таксама будучы выгляд пухавікі ў попелных і жамчужных тонах — гэтая каляровая палітра, дарэчы, валодае яшчэ і амаладжальным эфектам (у цэлым, пудравая гама заўсёды робіць колер твару больш свежым). Ну а яркія колеры — не толькі пунсовы, ружовы і раней неўласцівы зімовым рэчам насычана-зялёны, але і ліловы, каралавы, мятны — дададуць некалькі градусаў да вашага настрою. Спакойная каляровая гама таксама не абавязана гэтай зімой быць зусім ужо пурытанскай: можна прыгледзецца да гарчычнага колеру ці тонаў хакі.

Калі ваша постаць — «яблык», Аверсайз, у прынцыпе, ваша гісторыя, але лепш — умераны, а не празмерны. А вось модныя сёння пухавікі з паясам (раменьчыкам) могуць падкрэсліць жывоцік. Стракачых прынтаў ці, крый божа, бліскучых/неонавых варыянтаў таксама варты пазбягаць: бляск тканіны заўсёды дадае аб'ём. Затое яркія колеры цалкам дапушчальныя.

Фігура тыпу «груша» дазваляе і нават вітае аб'ёмныя кароткія пухавікі: да сярэдзіны таліі або да

змерзнеце нават у лютыя маразы або ў самыя золькі дні. Зрэшты, у гэтым сезоне аверсайз стаў умераным у адрозненне ад сезонаў папярэдніх, калі ў неабсяжыныя пухавікі модніцы хуталіся, як у пуховую коўдру. Але нават ва ўмераным варыянце вялікі пухавік падыдзе не ўсім. Ідэальны ён для высокіх хударлявых дзяўчат — зрэшты, на такіх дзяўчатах добра выглядае любая мадэль. Невысокі рост або «шырокая костка» патрабуюць пры выбаце аверсайз-мадэляў пухавікоў некаторай асіярожнасці і добрага густу. І яшчэ адзін нюанс (ён датычыцца доўгіх аверсайз-пухавікоў): калі ўжо вы абралі такі варыянт, насіце яго з артыстызмам! Гэта значыць, камбінуюць не з угамі або грубымі чаравікамі, спартыўнымі штанамі ці джынсамі-мом, а з вытанчанымі трыкатажнымі сукенкамі, спадніцамі, са стыльнымі батфортамі на плоскай падэшве і нават з жаночым абуткам на абцасе (зрэшты, з пункту гледжання практычнасці ва ўмовах нашай зімы, абцас можа быць і шырокім, устойлівым). А напярэдадні навагодніх вечарынак падглядзецца, як камбінаваць вачэрняе сукенкі з аверсайз-пухавікамі, можна ў зорак: такія вобра-

рускай зімы не рэдкасць!) — падыдзе дуодноўна.

Пухавік-паліто — бестселер ужо не першы сезон (калі казаць дакладна, то чацвёрты). Такі пухавік можна ўбачыць у розных варыянтах: як у доўгім, так і ў кароткім, але абавязкова з паясам, які падкрэслівае стан. Такія мадэлі прыйдуча па душы аматаркам элегантнасці: калі жадаецца выглядаць вытанчана, шляхетна і пры гэтым модна, ды яшчэ і не змерзнуць, паліто-пухавік — ідэальны выбар. Падыходзіць мадэль для стварэння стыльных спалучэнняў са спадніцамі, вязанымі сукенкамі, блэйзерамі і наогул для любых вобразаў у дзелавым стылі. А калі дапоўніць вышэйназваную строгія выявы, напрыклад, грубымі чаравікамі на трактарнай падэшве, гэта дабавіць агульнай карціне нотку нефармальнасці і ператворыць трохі сумны офісны look у моднае выказванне.

ДАДАЙЦЕ ФАРБАЎ

У нашу манахромную бела-шэрую зіму сёлета дызайнеры раяць унесці яркія каляровыя плямы. Чорны пухавік — гэта, вядома, стыльная і ўніверсальная, шэрая гама цяпер у трэндзе, як і карыч-

ІНДЫВІДУАЛЬНЫ ПАДЫХОД

Як вядома, найболей распаўсюджаныя тыпы жаночых постацяў — «прамавугольнік» (аб'ёмы плячэй і сцёгнаў прыкладна роўныя, талія выразна не выяўлена), «круг» ці «яблык» (талія, ізноў жа, выяўленая слаба, грудзі і сцёгны досыць аб'ёмныя пры стройных нагах), «груша» (шырокія сцёгны і аб'ёмная верхняя частка ног, пры гэтым тонкая талія і вузкія плечы). Ёсць яшчэ варыянт «пясочны гадзінік», але такім дзяўчатам падыходзіць амаль усё, а таксама «перакулены трохвугольнік», ён жа спартыўны тып фігуры, але такі сустрэаецца радзей вышэйназваных. Так што спынімся на першых трох тыпах.

Калі ваша фігура належыць да тыпу «прамавугольнік», то цяпер — ваш час! У трэндзе пухавікі з паясам, і менавіта такія мадэлі вам раяць выбіраць стылісты. Галоўнае — пазбягаць непатрэбнага дэкору, робячы выбар на карысць лаканічнасці. А калі «прасціжка» яшчэ і вяртыкальная, то выглядаць вы будзеце на некалькі сантыметраў вышэйшымі за свой рэальны рост.

сярэдзіны сцягна. Але ў апошнім варыянце трэба ўлічваць нюансы крою, каб дадаткова не «пашырыць» сцёгны. Выйгрыша будучы глядзецца накладныя кішэні і наогул любы «надзьмуты» дэталі ў верхняй частцы цела.

ТЭХНІЧНЫЯ ХАРАКТАРЫСТЫКІ

Сёння ў крамах і на рынках прадстаўлены мадэлі пухавікоў з розных матэрыялаў і з розным напуўненнем — гусіныя (качыныя) пух і пяро, сінтэпон, холафайбер, ваўняны вацін, сцясулейт. Пагаворым пра «начыненне».

Самы дарагі яе варыянт (які лічыцца і самым лепшым) — натуральны пух. Але, насамрэч,

ў дадзеным выпадку, калі фінансы не спяваюць рамансы, лепш не купіцца.

Выбіраючы пухавік, улічвайце: насіць яго вы будзеце практычна кожны дзень на працягу доўгіх зімовых месяцаў, так што да набыцця гэтага варты паставіцца адказна. Таму зважаем і на такі немалаважны нюанс, як якасць фурнітуры. Кнопкі, маланкі, іншыя віды зашпількі павінны быць ушытыя якасна і працаваць спраўна. Ну і капюшон, зразумела, пажаданы і нават абавязковы — важна, каб ён меў надзейную зашпільку або яго шырыню можна было рэгуляваць, інакш вечар будзе раз-пораз зрываць яго з галавы.

Аляксандра АНЦЭЛВІЧ.

ООО «Фрондера» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества ОАО «БЕЛГРАН»

Лот	Наименование	Начальная цена с учетом НДС 20 %, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.			
1	Аппарат для нагрева и охлаждения воды YLR2-5-X, инв. № 1697.; водонагреватель EPPV-27, инв. № 1666; водонагреватель электрический Timberk SWH MS2 10 H, инв. № 6346; аппарат для нагрева и охл. воды YLR2-5-X, инв. № 1697	136,08	13,61	6,80			
2	Принтер HP Laser Jet Pro MFP M132a RU (G3061A) A4, белый, инв. № C-27426; принтер HP LasserJet P1102, инв. № 8888; принтер Kyocera KM-1635, инв. № 650; принтер Canon i-sensys, инв. № 679; принтер Canon LBP2900, инв. № 601; принтер Canon i-sensys, инв. № 600; принтер LaserJet P1005, инв. № 1829; МФУ Canon MG 2440; принтер МФУ HP LaserJet M1132, инв. № 687; МФУ Canon i-sensys MF4750 с картриджем, инв. № 5270; принтер Canon i-sensys LBP3010B, инв. № 677; принтер лазерный HP LaserJet 1010, инв. № 1827	903,24	90,32	45,16			
3	Зеркало, инв. № 413; зеркало, инв. № 413	7,92	0,79	0,40			
4	Комплекты мебели: бухгалтерия 1. Шкаф для документов со стеклом, 2 шт.; комплекты мебели: бухгалтерия 2. Шкаф для документов закрытого типа, 6 шт.; комплекты мебели: бухгалтерия 3. Шкаф с полками для одежды, 2 шт.; комплекты мебели: бухгалтерия 4. Тумба офисная, 3 шт.; комплекты мебели: бухгалтерия 5. Стол письменный, 4 шт.; комплекты мебели: бухгалтерия 6. Тумба под стол, 3 шт.; комплекты мебели: бухгалтерия 7. Стол овальный; комплекты мебели: бухгалтерия 8. Комод; комплекты мебели: бухгалтерия 9. Приставной стол (инв. № 1860)	488,88	48,89	24,44			
5	Аппарат факсимильный Panasonic KX-F966, инв. № 1720; ИБП Powerex V1650LED, инв. № 9719; факс Panasonic; телефонный аппарат Panasonic KT-TS, инв. № 247; радиотелефон Panasonic KT-TG, инв. № 312; телефон сотовый GSM Nokia X 16Gb, инв. № 853; телефон сотовый ZTE F327S черный, с/н 864581034946230, инв. № 13205; телефон сотовый Huawei P40 lite E полный черный, с/н 864754042565363, инв. № 12966; телефон сотовый Huawei P40 lite E полный черный, с/н 864754043711222, инв. № 12967	148,32	14,83	7,42			
6	Тепловентилятор эл. Scoole SC FH, инв. № 11447; тепловентилятор эл. Scoole SC FH SP 20 02, инв. № 11447; нагреватель воздуха электр. Ecoterm EHR-03/1E, инв. № 12373	19,08	1,91	0,95			
7	Эл. обогреватель масл. «Термия», инв. № 918; эл. обогреватель масл. «Термия»; эл. обогреватель масл. «Термия», инв. № 914; обогреватель масляный «Термия»; эл. обогреватель масл. «Термия», инв. № 916; эл. обогреватель «Термия», инв. № 907; обогреватель; обогреватель	110,52	11,05	5,53			
8	Сейф ASM.63-TL, инв. № 114; сейф BS-T750, инв. № 110; сейф ASM.63-TL, инв. № 111; сейф ASM.63-TL, инв. № 113	511,20	51,12	25,56			
9	Калькулятор Citizen CDC444S, инв. № 8540; калькулятор Citizen, инв. № 228; калькулятор Citizen SDC-554S, инв. № 456; калькулятор Citizen SDC-664S, инв. № 928; калькулятор 16 разр. Rebell SDC-664, инв. № 8884	22,32	2,23	1,12			
10	Холодильник «Атлант» MXM 162, инв. № 1640; холодильник INDESIT T85.001-WT, инв. № 1642; холодильник «Атлант» 2822-80, инв. № 1640	219,60	21,96	10,98			
11	Шкаф со стеклом, инв. № 1855/1, угловая полка (набор мебели: каб. юриста), инв. № 1859; шкаф гардеробный, инв. № 1855/3; стол с вырезом и тумбой, инв. № 1855/4	96,84	9,68	4,84			
12	Часы, инв. № 1644; часы, инв. № 1644; глобус-бар, инв. № 365; банкетка, инв. № 4847; вешалка напольная, инв. № 533; набор настольный (бордовый 7 предметов), Латвия, инв. № 6398	136,80	13,68	6,84			
13	Печь СВЧ, инв. № 1462; холодильник MPM-46-CJ-02, инв. № 1734; эл. плитка ENERGY EN-901, инв. № 11765; эл. чайник Scarlett SC-1025, инв. № 4535; кофемашина автоматическая Saeco Syntia, инв. № 1000.;	227,52	22,75	11,38			
14	Огнетушители, инв. № 317, 318, 3 шт.; огнетушитель ОП-4, инв. № 237, 3 шт.	47,52	4,75	2,38			
15	Блескорм WGG60-S, инв. № 451	720,00	72,00	36,00			
16	Ноутбук HP G72-b01ER, инв. № 663; маршрутизатор Keenetic Lite, инв. № 100841; ноутбук HP Envy 17-Joder, инв. № 1634; ноутбук HP Envy 470 GO, инв. № 1636; ноутбук HP Envy 470 GO, инв. № 1636; нетбук Samsung; маршрутизатор Keenetic KN 1711, инв. № 100842	479,88	47,99	23,99			
17	Комплект мебели (гостевая) 1. Кухонный шкаф-стол; комплект мебели (гостевая) 2. Кухонный модуль, 2 шт.; комплект мебели (гостевая) 3. Кухонная столешница; комплект мебели (гостевая) 4. Полка, 3 шт.; комплект мебели (гостевая) 5. Журнальный столик (инв. № 1866*); комплект штор д/гостевой дир., инв. № 1404	62,28	6,23	3,11			
18	Комплект мебели (главный инж.). 1. Стол для переговоров; комплект мебели (главный инж.). 2. Стол; комплект мебели (главный инж.). 3. Приставка к столу; комплект мебели (главный инж.). 4. Тумба; комплект мебели (главный инж.). 5. Шкаф для документов; комплект мебели (главный инж.). 6. Шкаф гардеробный, 2 шт.; комплект мебели (главный инж.). 7. Шкаф со стеклом (инв. № 1861)	287,28	28,73	14,36			
19	Комплект мебели (кабинет зам. дир. по строительству). 1. Шкаф-витрина; комплект мебели (кабинет зам. дир. по строительству). 2. Шкаф со стеклом, 2 шт.; комплект мебели (кабинет зам. дир. по строительству). 3. Угловой стол; комплект мебели (кабинет зам. дир. по строительству). 4. Тумба (инв. № 2962)	402,84	40,28	20,14			
20	Комплект мебели (приемная) + обогреватель «Каскад». 1. Рецепшен, 2 шт.; комплект мебели (приемная) + обогреватель «Каскад». 2. Обогреватель; комплект мебели (приемная) + обогреватель «Каскад». 3. Тумба; комплект мебели (приемная) + обогреватель «Каскад». 4. Шкаф гардеробный; комплект мебели (приемная) + обогреватель «Каскад». 5. Шкаф со стеклом, 4 шт.; комплект мебели (приемная) + обогреватель «Каскад». 6. Тумба с роллетом (инв. № 1853); КСА Миника-НТС 1102Ф, инв. № 5890; вешалка m15, инв. № 276	338,40	33,84	16,92			
21	Стол фрезерованный с пропуском на хром. опорах, инв. № 6839; печь микроволновая HORIZONT 20MW800-1479, инв. № 1790; стол прямой 145*56*91, инв. № 1862/4; эл. чайник Bosch, инв. № 1308	126,72	12,67	6,34			
22	Шкаф для документов со стеклом, инв. № 6850; подставка под системный блок подкатная 250*480*120, инв. № 6845; тумба 83*80*40, инв. № 1862/6; тумба 83*80*40, инв. № 1862/6; шкаф для документов	81,72	8,17	4,09			
23	Монитор LG, инв. № 637; принтер лазерный SENSYS LBP3000, инв. № 602; принтер Samsung; Монитор Samsung, инв. № 661; копировальный аппарат CANON FC 128, инв. № 668; принтер HP LJ 1010, инв. № 1821; монитор 17 LG 17185, инв. № 629; ПЭВМ ICS в комплекте с монитором Samsung SyncMaster 943, инв. № 660; принтер XEROX	301,20	30,12	15,06			
24	Вентилятор FA-5557 напольный, инв. № 1376; печь м/б («Горизонт»), инв. № 1485; эл. обогреватель «Термия»	49,20	4,92	2,46			
25	Ваза Габбро полир. высота 250 мм ЭН, инв. № 8648; ваза Габбро б-н, инв. № 7189; бетонная полуваза, инв. № 9617; бетонная полуваза, инв. № 9618	1008,00	100,80	50,40			
26	Подшипники по описи 10.5 в ассортименте (480 шт.); подшипник качения 1680207AK10C17(RU), 2 шт., инв. № 101710	3762,00	376,20	188,10			
27	Угольник УШ 630x400 3 шт., инв. № 48; пика для отбойного пневмомолотка 6 шт., инв. № 55; пика к отб. молотку (МО-2,3,4), 3 шт., инв. № 1324; пика-зубило П-31 к отб. молотку (МО-2), 2 шт., инв. № 209; катушка МО-100Б 380В ПВ 100, 1 шт., инв. № 7618; кольцо А55 20 шт., инв. № 1012; кольцо А80 20 шт., инв. № 1024; кольцо Б35 30 шт., инв. № 1025; фильтр комбинированный PV-60M марка А1Р1D 12 шт., инв. № 6522	462,00	46,20	23,10			
28	Щетка абразивная 320 36 шт., инв. № 1754; щетка абразивная 46 50 шт., инв. № 1752; щетка абразивная 120 48 шт., инв. № 1753; щетка абразивная 500 12 шт., инв. № 1754	1314,00	131,40	65,70			
29	Линейка изм. 1000 мм b40 2 шт., инв. № 459; линейка изм. 300 мм 7 шт., инв. № 588; линейка изм. 500 мм 3 шт., инв. № 593; рамка 2-м верт. EEM-V-302-20, инв. № 1441; рамка 2-м верт. EEM-V-302-10, инв. № 1442; рамка 2-м гориз. EEM-G-302-20 10 шт., инв. № 1443; рамка 3-м верт. EEM-V-303-20 4 шт., инв. № 1444; рамка 3-м гориз. EEM-G-303-20 2 шт., инв. № 1445; рамка 4-м верт. EEM-V-304-10 2 шт., инв. № 1446; рамка 4-м гориз. EEM-G-304-10 3 шт., инв. № 1447; рамка 4-м гориз. EEM-G-304-10 3 шт., инв. № 1448; розетка 1-м EET01-034-20 5 шт., инв. № 1449; розетка 1-м EEA00-027-20 2 шт., инв. № 1450; Розетка 1-м EEA00-027-20 2 шт., инв. № 1451; розетка 2-м EET01-134-20 2 шт., инв. № 1452; розетка RJ-45 EEK00-135-10 5 шт., инв. № 1453; розетка 1-м EEA00-027-10 3 шт., инв. № 1455; выключатель 2-кл с индикатором 10А (11 шт.), инв. № 1440; коробка разветвител. 108x108x58 KC 7 шт., инв. № 1457; гигрометр ВИТ-1, инв. № 164; устройство ИЗУ 70-400 10 шт., инв. № 1500; выключатель ВА 47-63-3 25А 3 шт., инв. № 1497; доводчик №3 бол. до 80 кг серый, инв. № 6486; разъем PSH-BШ-30 25А 8 шт., инв. № 1282; коробка уст. СП 68-40 5 шт., инв. № 1456	181,98	18,20	9,10			
30	Круг шлиф. 63*20*20 (991), инв. № 3622; сальник 240x280 (1902), 82 шт., инв. № 947; инструмент гибкий шлиф. Д100xP 6 шт., инв. № 1248; алмазный гибкий шлифовальный круг Д100 2 шт., инв. № 5311; инструмент гибкий д100 р 2 шт., инв. № 1590; инструмент гибкий шлифовальный (3 шт.), инв. № 1328; уплотнение вала 65x85x10 RST 7 шт., инв. № 3731; вибратор; инструмент алмазный на орг. связ. станд. 28-20 1,72 шт., инв. № 12932; инструмент алмазный шлиф. стандарт из синтетич. алмазов D250, AC 200/160 2 шт., инв. № 9897; инструмент алмазный на органической связке стандарт д250 200-160, инв. № 9897; полировальный ф200 мм, инв. № 1487; фреза алмазная ФАШ д200 гринт люкс, инв. № 1339; инструмент шлиф. ф200x22р 7/5 АП-1 2 шт., инв. № 1424; инструмент шлиф. ф200x22р 5/3 АП-1, инв. № 1425 3 шт., инв. № 1425; полировально-шлиф инстр. д190-200, 8 шт., инструмент AC ф190 28/20 тип «Чашка», инв. № 1240; инструмент AC ф190 28/20 тип «Чашка» 4 шт., инв. № 1241; инструмент AC ф190 28/20 тип «Чашка» 2 шт., инв. № 1242; инструмент AC ф190 14/10 тип «Чашка», инв. № 1246	742,91	74,29	37,15			
31	Микроволновка Midea, инв. № 1462; огнетушитель 5 шт.; напольное покрытие 3 м ² (резиновый настил), инв. № 132; термовоздухушка GHG660, инв. № 4510; УШМ DeWalt; набор головок и бит 94 пр. 1/4", 1/2" PRO STARTUL NEW CASE, инв. № 12378; УШМ Makita; тепловентилятор ARESA 2000 Вт, инв. № 12099; эл. обогреватель масл. «Термия», инв. № 913. "Ящик силовой ЯБЗ-250-3р с сред., инв. № 1522; огнетушитель ОП-8 (10), инв. № 176; огнетушитель ОП-4 з МИГ, инв. № 317; огнетушитель ОУ-3, инв. № 318; огнетушитель 2 шт.; конвектор Ballu BCS/SM-1000/арт. 128679, инв. № 12055; полота штыковая 205400 мм с ребрами жесткости Startul Garden, инв. № 11820; инв. № 11820; инв. № 913; конвектор эл. «Термия» ЭВНА 2,0/230 С2 2,0 с ножками опорными, инв. № 101226, 101227; перфоратор BOSCH GBH 2-24, инв. № 499; аккумуляторная батарея, инв. № 4272; аккумуляторная батарея, инв. № 11284; аккумуляторная батарея СТАРТ. БАТ 6СТ-190 (2 шт.), инв. № 9316;	948,60	94,86	47,43			
32	Круг истраиания ЛКИ-2; инструмент алмазный на органической связке стандарт д250 80-63, инв. № 9898; инструмент алмазный на органической связке стандарт д250 60-40, инв. № 101411; инструмент алмазный на органич. связке стандарт D200 AC 40/28, инв. № 101410; инструмент алмазный на органич. связке стандарт D200 AC 14/10, инв. № 12933; инструмент алмазный на органической связке стандарт д200 200-160, инв. № 12929; инструмент алмазный на органической связке стандарт д200 14-10, инв. № 12933; инструмент алмазный на орган связке Fiket 140 600, инв. № 100979; круг гибк. пол. ф 125 мм мокрый 12 шт., инв. № 1528; алмазный элемент 400 Fiket 140, инв. № 1352; инструмент AC F600 40/28 Fiket140 2 шт., инв. № 1315; инструмент АШ 14/10 Fiket140 (5 шт.), инв. № 1582; диск алмазный шлиф из синт. алмазов 2 шт., инв. № 6289; инструмент шлиф. ф100 80-63 улитка 4 шт., инв. № 1342; инструмент шлиф. ф250x12 5/3, инв. № 1477	1338,60	133,86	66,93			
33	Удлинитель на катушке 10 м, инв. № 1461; удлинитель УХ1-25 300м, инв. № 1524; угольник УШ 250x160, инв. № 223; угольник 400мм 3431-40 201, инв. № 4826; щетки угольные к-т 6,5x8x15 мм Flex, инв. № 11169; редуктор БПГО-5-4м пропановый (для вытового назначения) «Редус 168», инв. № 10462; горелка д/обжига камня 150MM 2 шт., инв. № 1749, 18	92,40	9,24	4,62			
34	Агрегат отопительный АО-ЭВО, инв. № 1705; холодильник-бар «Садо-2», инв. № 1764; печь микроволновая NORMANN AMW-915, инв. № 12409; морозильник М-164, инв. № 1745; водонагреватель, инв. № 1702	564,00	56,40	28,20			
35	Лампа КЛЭТ 40В 10 шт., инв. № 4623; щиток прозрачный 4 шт., инв. № 443; щиток НБТ защитный 4 шт., инв. № 166; пояс пожарный 2 шт., инв. № 3623; патрон Е40Ф 50 шт., инв. № 170; очки газозащиты, инв. № 334; термометр технический ТПТ-1, инв. № 167; лампы ДРЛ 250 Е40 КС 7 шт., инв. № 495; змаль ПФ-115 синяя 2 шт., инв. № 3766; петля оконная 9 шт., инв. № 1271; лента сигнальная цв. бел.-крас. 250м, инв. № 3629; сверло АС350 ф120 500/400 22кар 2 шт., инв. № 1293; шестигранник М 8x120 сантехнич. 8 шт., инв. № 378; шестигранник М10x100 сантехнич. 2 шт., инв. № 379; шестигранник М10x120 сантехнич. 8 шт., инв. № 380; бур-сверло SDSp 5-160-100, 2 шт., инв. № 4440; сверло по бетону 6-80, 5 шт., инв. № 335; ФАТ д 100 мм 125/100 М02-01М, 3 шт., инв. № 1488	327,18	32,72	16,36			
36	Генератор сварочный EP200X-HS-200AD, инв. № 1505; каска защитная белая, инв. № 39; каска защитная оранжевая, инв. № 4492; каска защитная СОМЗ-55, 2 шт., инв. № 13319; сапоги мужские белые, 45 р. 2 пары, инв. № 101177; сапоги мужские белые, 45 р. 2 пары, инв. № 101569; сапоги мужские ПХБ, инв. № 101104; чулок вкладной «Полизон» (45) 2 шт., инв. № 101180; чулок вкладной «Полизон» (46) 1 шт., инв. № 101472; кисть флейц, инв. № 3694; перчатки КЩС-2 тип L-U-32 (L) 3 шт., инв. № 101181; лампы ртутные ДРЛ 700 220 в, 20 шт., инв. № 4542; счетчик ЗФ-10-20А СА41699, инв. № 1281; пруток бронза БрАЖ 9-4Ф 150 м, 5,30 кг, инв. № 4906	670,50	67,05	33,53			
37	Сетка-рабица 50x50-2,0 1,5*10, инв. № 5655; рукав РВД 12-25-4000 М22x1,5, 6 шт., инв. № 1264; ведро 10 л ман., инв. № 5542; шланг поливочный армированный 12 (12,7 мм), 25 м, инв. № 12068; лампа МО 36-60, 11 шт., инв. № 364; лампа МО 12-60, 96 шт., инв. № 4517; кисть радиатор. КФР 65 мм (№ 2,5), инв. № 5549; щетка для мытья столешниц, инв. № 4042; валик 150 мм для масляных красок, инв. № 4785	183,00	18,30	9,15			
38	Кран шаровый м/м Ду 65 Ру 16, РФ, 7 шт., инв. № 4529	378,00	37,80	18,90			
39	Пила циркулярная Bosch GKS 160; УШМ DeWalt 9 шт.; УШМ Makita d230, инв. № 3254; нагреватель переносной дизел., инв. № 985; нагреватель переносной дизел., инв. № 986	1393,80	139,38	69,69			
40	Тележка гидравлическая АС 25 2500 кг, инв. № 8719; уровень брусковый 1,5 м магн. 3-х гла, инв. № 673; УШМ Makita d230, 5 шт.; УШМ Flex, 3 шт.; УШМ Makita малая, 2 шт.	1363,20	136,32	68,16			
41	Система видеонаблюдения	3600,00	360,00	180,00			
42	Кран козловой эл. КСК-32, инв. № 534	60552,00	6055,20	3027,60			
43	Кран мостовой 15 т, инв. № 112	9792,00	979,20	489,60			
44	Кран мостовой эл. г/л 5 т, инв. № 124	23424,00	2342,40	1171,20			
45	Кран мостовой г/л 10 т 28,5 м, инв. № 175	31440,00	3144,00	1572,00			
46	Кран-балка подвесная эл. г/л 3,2 т, инв. № 121	2976,00	297,60	148,80			

Лот	Наименование	Начальная цена с учетом НДС 20 %, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
47	Диск д/пилы ПТ-300, инв. №142	4560,00	456,00	228,00
48	Диск д/пилы ПТ-300, инв. № 143	4560,00	456,00	228,00
49	Диск ф3.5М, инв. № 140	4848,00	484,80	242,40
50	Диск ф3.5М, инв. № 141	4848,00	484,80	242,40

В отношении лотов №№ 1–22 проводятся седьмые повторные торги.
Стоимость снижена на 70 %. Ранее публикация размещалась в газете «Звезда» № 101 (29981) от 30.05.2023, стр. 15, № 132 (30012) от 12.07.2023, стр. 14, № 148 (30028) от 03.08.2023, стр. 15, № 163 (30043) от 24.08.2023, стр. 10, 11, № 183 (30063) от 21.09.2023, стр. 10, 11, № 196 (30076) от 10.10.2023, стр. 14, 15, № 217 (300947) от 09.11.2023, стр. 9, 10. В отношении лотов №№ 23–41 проводятся пятые повторные торги.
Стоимость снижена на 50 %. Ранее публикация размещалась в газете «Звезда» № 132 (30012) от 12.07.2023, стр. 14, № 163 (30043) от 24.08.2023, стр. 10, 11, № 183 (30063) от 21.09.2023, стр. 10, 11, № 196 (30076) от 10.10.2023, стр. 14, 15, № 217 (300947) от 09.11.2023, стр. 9, 10. В отношении лотов №№ 42–50 проводятся шестые повторные торги.
Стоимость снижена на 60 % в отношении лотов №№ 43–50. Стоимость снижена на 40 % в отношении лота № 42. Ранее публикация размещалась в газете «Звезда» № 113 (29993) от 15.06.2023, стр. 14, № 143 (30023) от 27.07.2023, стр. 10, № 158 (30038) от 17.08.2023, стр. 10, № 183 (30063) от 21.09.2023, стр. 10, 11, № 196 (30076) от 10.10.2023, стр. 14, 15, № 217 (300947) от 09.11.2023, стр. 9, 10

Местонахождение лотов №№ 1–26: г. Минск, ул. Мележа, 5; лотов №№ 27–50: г. Минск, ул. Радзьянская, д. 11А	
Ограничения (обременения): Лоты №№ 42–50 имеют обременения в виде заключенных договоров аренды. Подробная информация об обременениях по тел. 80173958917	
Дата и время проведения торгов	15 декабря 2023 года в 14.30 (регистрация с 14.00 до 14.25) по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127
Срок приема заявлений и внесения задатка	С 10.00 04 декабря 2023 года до 16.00 13 декабря 2023 года

Условия для участия в торгах:
 1. До подачи заявления необходимо внести задаток на р/с **BY36ALFA30122215507004270000**, код банка ALFABY2X, УНП 192789344. Получатель – ООО «Фрондера», назначен платежка: ОНН 40901. Задаток для участия в торгах по Лоту № ОАО «БЕЛГРАН», проводимых 15.12.2023.
 2. Заявление на участие (на каждый лот отдельно) и необходимые документы (соглашение о правах и обязанностях сторон в 2 экземплярах (на каждый лот отдельно), копия платежного поручения о перечислении задатка, копия паспорта (стр. 31–33, действующая прописка); копия свидетельства о государственной регистрации – для ИП и юр. лица; документ, подтверждающий полномочия руководителя или представителя юр. лица, копия Устава – для юр. лица) принимаются в рабочие дни с 10.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127. Документы могут подаваться посредством направления почтой (220113, г. Минск, а/я 524) или личной подачи. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата и время поступления организатором торгов оригинала заявления на участие в аукционе и полного пакета прилагаемых документов (в случае направления почтой – дата и время поступления документов на абонентский ящик организатора торгов).
 3. К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в указанный в извещении о проведении торгов срок заявление с приложением необходимых документов и зарегистрированные в журнале регистрации на участие в торгах. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наивысшую цену. Результаты торгов оформляются протоколом в день проведения торгов.
 4. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, при согласии этого участника приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %, комиссия в день проведения аукциона оформляет протокол о продаже предмета торгов этому участнику аукциона.
 5. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона (вознаграждение аукциониста и затраты по размещению публикации в газете) на основании счета-фактуры и акта в течение 5 (пяти) календарных дней со дня проведения аукциона. Вознаграждение аукциониста – 7 % от конечной цены предмета торгов.
 Победитель аукциона (Претендент на покупку) должен подписать с Продавцом договор купли-продажи предмета торгов после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней с момента подписания протокола о результатах торгов. Оплата приобретенного предмета торгов должна быть произведена в полном объеме не позднее 15 (пятнадцати) рабочих дней со дня проведения торгов.
 6. Подробнее с правилами проведения торгов можно ознакомиться в разделе «Ликвидация» на сайте <https://orgtorq.by/info>
 7. Все желающие могут предварительно ознакомиться с предметом торгов. Контактное лицо для осмотра предмета торгов: Андрей, +375293042560. **Дополнительная информация по предмету торгов по тел. +375293042560.**
 8. Организация и проведение аукциона осуществляются на основании норм Положения «О порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов», утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16

Информация о продавце	ОАО «БЕЛГРАН», в лице ликвидатора – ООО «Партнёр-Консультант», тел. 8 (017) 395 89 17 (220070, г. Минск, ул. Радзьянская, 11-а)
Организатор аукциона	ООО «Фрондера» 220113, г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127; ☎ 8 (029) 308 28 97 • e-mail: info.orgtorq.org.by • сайт https://orgtorq.by • telegram https://t.me/orgtorq

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Слуцкий Агросервис» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже:

Лот № 1: арычый гараж с инв. № 640/C-25466 общей площадью 1601,6 кв. м, адрес: Минская обл., г. Слуцк, ул. М. Богдановича, 228/7. Начальная цена с НДС (20 %) – 134 400,00 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – 13 440,00 бел. руб. **Стоимость снижена на 50 %.**

Лот № 2: административное здание с инв. № 640/C-25455 общей площадью 702 кв. м, адрес: Минская обл., г. Слуцк, ул. М. Богдановича, 228/4. Начальная цена с НДС (20 %) – 115 920,00 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – 11 592,00 бел. руб. **Стоимость снижена на 70 %.**

Лот № 3: бытовое здание с инв. № 640/C-25466 общей площадью 40 кв. м, адрес: Минская обл., г. Слуцк, ул. М. Богдановича, 228/5. Начальная цена с НДС (20 %) – 7 376,40 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – 737,60 бел. руб. **Стоимость снижена на 55 %.**

Лот № 4: гараж с бытовкой с инв. № 640/C-25468 общей площадью 463 кв. м, адрес: Минская обл., г. Слуцк, ул. М. Богдановича, 228/6. Начальная цена с НДС (20 %) – 67 500,00 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – 6 750,00 бел. руб. (далее – Объекты). **Стоимость снижена на 55 %.**

Объекты расположены на земельном участке с кадастровым номером 62465010001005588 (право общей долевой аренды) площадью 9,0631 га. Для обслуживания объектов будет выделена доля в праве на указанный земельный участок.

Лоты №№ 1–3 обременены договорами аренды по 31.03.2024. **Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 16/1, БИК BPSBY2X, УНП 690324015, код платежа – 40901, код категории платежа ОНН, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».** Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата платежа производится в течение 20 (двадцати) календарных после проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. **Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 5 (пяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона и возмещает продавцу затраты на публикацию извещения о проведении аукциона.** Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rft.by. Предыдущие извещения опубликованы в газете «Звезда» от 23.06.2023, 11.08.2023, 01.09.2023, 06.10.2023, 31.10.2023. Аукцион состоится 19.12.2023 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 18.12.2023 до 16.00 в каб. 320 по указанному адресу. **Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, 136-31-11. Тел. для осмотра (8044) 545-37-36.**

УНП 600043896

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПУБЛИЧНЫХ ТОРГ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА СО СНИЖЕНИЕМ ЦЕНЫ НА 55 %

Организатор аукциона: ЗАО «Оценка Сервис», г. Гомель, ул. Лепешинского, 1.
 Продавец: КПП «Хойникский ремонтный завод», г. Хойники, ул. К. Маркса, 39 – в лице ликвидатора Насонов В.В.

Торги состоятся 14 декабря 2023 года в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Иринская, 6Б, 2-й этаж, каб. 25

Подробный перечень имущества с ценами и задатками в количестве 43 лота (лоты №№ 1–3, 5, 6, 8, 9, 11–25, 27, 28, 30, 32–35, 38–44, 46–52), порядок оформления участия в аукционе, в том числе документация, необходимой для регистрации участников торгов, порядок и условия проведения аукциона размещены на сайте Гомельского областного исполнительного комитета – gomel-region.by в разделе «Экономика/Продажа-аренда», далее – «Извещения о проведении аукционов по продаже иного имущества». Срок приема заявлений на участие в торгах и оплаты задатка – с 04.12.2023 по 12.12.2023 с 9.00 до 16.00 включительно. Формы заявления и соглашения можно предварительно запросить у Организатора аукциона по электронной почте osenkaservis.gomel.by@mail.ru. Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Хойникская навина» от 26.08.2023 г., в газете «Звезда» от 26.08.2023 г. № 165 (30045). Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел.: 8 (033) 634-86-95, Насонов Николай Владимирович – (правовая информация, предварительная запись на осмотр имущества); 8 (029) 835-67-42, Насонов Владимир Валерьевич. Контактные данные организатора аукциона: (тел./факс): 8 (0232) 51-22-17, 8 (029) 651-22-19, 8 (029) 694-43-89.

УНП 491382947

Организатор торгов (ликвидатор совместного общества с ограниченной ответственностью «Петрофф Плюс») объявляет о проведении торгов по продаже имущества в форме аукциона

Продавец	Совместное общество с ограниченной ответственностью «Петрофф Плюс»
Место проведения торгов	г. Минск, ул. Лещинского, дом 12, комн. 9
Дата и время проведения торгов	10.01.2024 г. в 12.00
Срок подачи заявок	Не позднее 05.01.2024 г. до 17.00
Предмет торгов и начальная цена	

№ лота	Наименование лота	Начальная цена лота, руб. без НДС
1	Капитальное строение с инв. № 500/C-43932, адрес: г. Минск, ул. Лещинского, 12, общей площадью 1204,5 кв. м, наименование: главный корпус станции технического обслуживания, назначение: здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в том числе автомобильные заправочные и газоаналитические станции), расположенное на земельном участке площадью 1,1693 га на праве аренды	3 609 753
2	Капитальное строение с инв. № 500/C-43933, адрес: г. Минск, ул. Лещинского, 12/1, общей площадью 721,9 кв. м, наименование: помещение мойки, кафе, административные помещения, назначение: здание многофункциональное, расположенное на земельном участке площадью 1,1693 га на праве аренды	2 012 183,60
3	Капитальное строение с инв. № 500/C-43836, адрес: г. Минск, ул. Лещинского, 12/2, общей площадью 538,4 кв. м, наименование: вспомогательный корпус станции технического обслуживания, назначение: здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в том числе автомобильные заправочные и газоаналитические станции), расположенное на земельном участке площадью 1,1693 га на праве аренды	1 359 818,60
4	Капитальное строение с инв. № 500/C-60175, адрес: г. Минск, ул. Лещинского, 12А, общей площадью 6048 кв. м, наименование: автомобильная стоянка, назначение: сооружение специализированное автомобильного транспорта и автотроллейного хозяйства, составные части и принадлежности: автомобильная стоянка, площадка под стоянку (2), въезд, площадка под КПП, площадка под очистные сооружения, ограждение территории, ворота (2), калитка (2), расположенное на земельном участке площадью 0,6048 га на праве аренды	792 908,50

В отношении всех лотов – ипотечка, аренда, в отношении лота № 4 – земельный участок, на котором расположен лот, подлежит изъятию для государственных нужд

Обременения	Заявления на участие в торгах с приложением платежных документов, подтверждающих внесение задатка, принимаются по месту проведения торгов либо направляются по адресу: 220052, г. Минск, а/я 17 (получатель – ликвидатор ООО «Петрофф Плюс» ИП Ржевский А.В.), со дня выхода настоящего извещения
Порядок подачи заявок	Задаток в размере десяти процентов от начальной цены лота перечисляется на р/с BY90 P/CB 3012 0763 3310 0000 9233 в «Приорбанк» ОАО, г. Минск, БИК P/CBWB2X, получатель – ООО «Петрофф Плюс», УНП 190861019
Задаток	Шаг аукциона: пять процентов. При признании торгов несостоявшимся в связи с наличием заявления на участие в них только от одного участника и он согласен приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на пять процентов, а также победитель аукциона – претендент на покупку должен заключить с продавцом договор купли-продажи в течение двух рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона. Победителем признается участник торгов, предложивший наиболее высокую цену приобретения лота по сравнению с предложениями других лиц. Оплата стоимости предмета торгов осуществляется в течение пяти банковских дней с даты заключения договора купли-продажи, если иное не определено договором купли-продажи. Возмещение затрат, связанных с организацией и проведением торгов, осуществляется участником, выигравшим торги, в течение пяти банковских дней со дня проведения торгов. Организатор торгов вправе отказаться от проведения торгов в любое время, но не позднее чем за три дня до наступления даты их проведения. Порядок проведения аукциона установлен Положением «О порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов», утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16
Условия аукциона	С дополнительной информацией можно ознакомиться по тел.: +375 29 667 16 72, +375 44 550 60 30.

Информация о проведении коммунальным унитарным предприятием по оказанию услуг «Барановичская административно-техническая инспекция» 10 января 2024 года аукциона по продаже недвижимого имущества, закрепленного на праве хозяйственного ведения за коммунальным унитарным предприятием «Барановичская административно-техническая инспекция»

1. Наименование	Машино-место с инв. № 500/D-798816298	Машино-место с инв. № 500/D-798816278	Машино-место с инв. № 500/D-798816295
2. Площадь, м ²	15,8	15,4	15,6
3. Местонахождение имущества	г. Минск, ул. Лукьяновича, 2В-163	г. Минск, ул. Лукьяновича, 2В-205	г. Минск, ул. Лукьяновича, 2В-206
4. Сведения о предмете торгов	Машино-место в подземном паркинге, 2-й подземный этаж, закрытый паркинг, в спальном районе г. Минска		
5. Начальная цена продажи, руб.	9853,72	9650,56	9752,14
6. Сумма задатка, рублей	1970,00	1930,00	1950,00
7. Условия аукциона	без условий		
8. Размер уплачиваемого штрафа, руб.	1970,00	1930,00	1950,00
9. Продавец, его местонахождение	КУП по оказанию услуг «Барановичская административно-техническая инспекция», г. Барановичи, ул. Гагарина, д. 6, тел.: 8 163 46 15 16; post@bat.by		
10. Организатор аукциона	КУП по оказанию услуг «Барановичская административно-техническая инспекция», г. Барановичи, ул. Гагарина, д. 6, тел.: 8 163 46 15 16; post@bat.by		

Аукцион состоится 10 января 2024 года в 12.00 по адресу: г. Барановичи, ул. Гагарина, д. 6, каб. 313 (3-й этаж). Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: 225409, г. Барановичи, ул. Гагарина, 6, каб. 301, коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Барановичская административно-техническая инспекция» с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 в рабочие дни с 01 декабря 2023 г. по 08 января 2024 г. включительно. Контактный телефон в г. Барановичи 8 163 46 15 16. Извещение о проведении аукциона опубликовано на официальном сайте Брестского областного исполнительного комитета 01 декабря 2023 г. <http://brst-region.gov.by> в разделе «Продажа/Аренда», на официальном сайте Государственного комитета по имуществу <http://zki.gov.by/rf/auktion> в разделе «Единая информационная база неиспользуемого государственного имущества».

УНП 290484932

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. Усе прынцыповыя пытанні вырашыць, хутчэй за ўсё, не атрымаецца, але ўсё ж варта паспрабаваць, а не сядзець склаўшы рукі. У сераду верагоднае наступленне важнай інфармацыі. Будзьце гатовы да таго, што дваццаці дзён выступіць публічна. Гэта добра, ваша індывідуальнасць можа выявіцца ярка. Але не спыняйцеся на дасягнутым, наперадзе новыя прылавныя гарызонты. У нядзелю будучы удалы паездкі і падарожжы.

ЦЯЛЕЦ. На гэтым тыдні новыя справы, праекты і прапановы падаспеюць своечасова. Вы адчуеце вечер перамен. З'явіцца магчымасць павысіць свой сацыяльны статус. У аўторак не варта прымаць важнае рашэнне ў адзіночку. У чацвер добра было б прабыць старэй крыўды і падумаць пра новыя справы. У нядзелю нечаканы візіт сяброў можа зусім выбіць вас з калены.

БЛІЗНЯТЫ. Вы праведзеце тыдзень у камфортным, камерным становішчы з прыемнымі для вас людзьмі. Вашы планы наступова пачынаюць рэалізоўвацца. Праца парадзе добрым заробкам і зручным графікам. Сваёй энергічнасцю і актыўнасцю зможаце ўмацаваць свае пазіцыі. У асабістым жыцці чакайце прыемныя змены.

РАК. Пастарайцеся на гэтым тыдні быць больш мяккім, чым звычайна, асабліва ў адносінах з блізкімі людзьмі. Аўторак — удалы дзень для пачатку новых праектаў і вырашэння медыцынскіх праблем. У вашым жыцці надыходзіць новы этап, у працы ад вас запатрабуецца поўная аддача і ўжыванне ўсіх ведаў, якімі валодаеце. Затое вас чакае кар'ерны ўзлёт. У пятніцу мара можа ўвасобіцца ў жыццё.

ЛЕЎ. Старайцеся не забываць пра свае абавязкі і не назапашваць бегучыя справы. Будзьце далікатныя, не зрываўце сваё раздражненне на блізкіх. Непажадана соваць нос у чужыя справы, лепш спачатку разбярэцеся з уласнымі праблемамі. У чацвер удала, без затрымак, вырашацца кар'ерныя пытанні. У пятніцу будзьце уважлівыя і асцярожныя з дзелавымі паперамі і пры афармленні дагавораў і здзелак. Прывітаеце выхадныя пасіўнаму адпачынку.

ДЗЕВА. Падобна, не так даўно вы прынялі важнае рашэнне, і яно ўжо аказвае спрыяльны ўплыў на жыццё. Панядзелак парадзе вас дзелавымі сустрэчай або ўдалай гутаркай. У аўторак адмоўцеся ад пустых размоў і неабавязковых спраў. У чацвер бескаррысна займацца планаваннем, дзейнічайце ў залежнасці ад абставінаў, якія склаліся. У пятніцу ў суботу варта ўтаймаваць сваю ўпартасць, каб не правакаваць канфліктаў у сям'і.

ШАЛІ. На працы, якія намаганні вы ні прыкладалі б, істотных змен пакуль не прадбачыцца. Але, нягледзячы на гэта, у вас можа з'явіцца рэальны шанец падняцца на кар'ернай лесвіцы. На гэтым тыдні можаце паспяхова вырашыць свае праблемы з жыллём. У чацвер лепш не прымаць паспешлівых рашэнняў, якія датычацца асабістага жыцця. Субота парадзе гарачым спатканнем.

СКАРПІЁН. Ваша несучасная энергія не дазволіць сядзець на месцы. Найлепш будзе ўдавацца дзейнасцю арганізатарскай. На гэтым тыдні з'явіцца магчымасць любіва абставіны павярнуць на карысць сабе. Вас чакае поспех і прыбытак. Навакольныя будучы часцей заўважаць і па заслугах ацэньваць вашы здольнасці.

Бліжэй да выхадных пачнецца цікавы і шматбагаты перыяд, які парадзе з'яўленнем новых сяброў.

СТРАЛЕЦ. На гэтым тыдні трэба звярнуць увагу на знакі, якія вам пасылае лёс. А вось папярэджае ён вас пра небяспеку або зваротаў увагу на ўдалы збег абставінаў, зможаце разгадаць толькі вы. У сераду пажадана ўстрымацца ад рэзкіх выказванняў. У пятніцу акульцеся з галавой у бегучыя справы, так вы пазбегнеце інтрыг і плётак.

КАЗЯРОГ. Гэта ваш час, час успомніць пра сябе. Надыходзіць спрыяльны перыяд на працы і ў асабістым жыцці. Аднак пастарайцеся заставацца рэалістам і не пераацэньваць свае сілы і магчымасці. У прафесійным плане чакае дадатковая нагрузка. Пажадана, каб вы цяпер былі далей ад начальства. У пятніцу ваша працавітасць дазволіць дасягнуць добрых вынікаў.

ВАДАЛІЎ. Тыдзень пройдзе ў працы і клопатах. У чацвер надыхдзе час, спрыяльны для падвядзення некаторых вынікаў, падліку і аналізу. Паспрабуеце да гэтага дня завяршыць справы, якія паддаюцца завяршэнню. У вольны ад працы час варта сур'ёзна заняцца ўладкаваннем свайго жыцця, прыбрыць усё лішняе і непажаданае, абнавіце інтэр'ер. У выхадныя вашу ўвагу зоймуць дзеці і хатнія жывёлы.

РЫБЫ. На гэтым тыдні вы апыняцеся ў цэнтры падзей і будзеце вельмі запатрабаваныя яе душа кампаніі і неардынарная асоба. Раптам зноўдзецца рашэнне хвалючага вас пытання або ўдалае выйсце са становішча, якое склалася. Смела развівайце творчую і прафесійную дзейнасць, за вынікамі справа не стане. У нядзелю пастарайцеся не захраснуць у хатніх клопатах.

СЁННЯ

Месяц
Поўня 27 лістапада.
Месяц у сузор'і Льва.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	9.06	16.51	7.45
Віцебск	9.02	16.34	7.32
Магілёў	8.56	16.41	7.45
Гомель	8.44	16.46	8.02
Гродна	9.20	17.08	7.48
Брэст	9.12	17.17	8.05

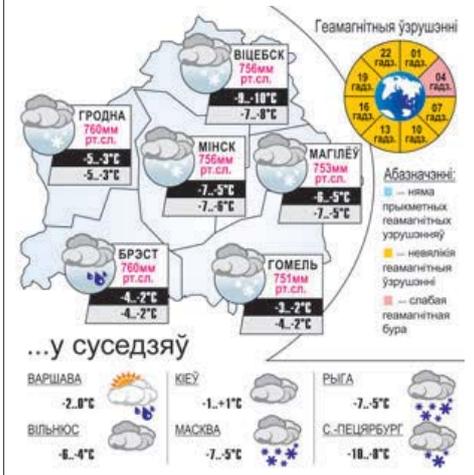
Імяніны

Пр. Аляксандра, Валянціна, Дзмітрыя, Івана, Міхаіла, Сяргея, К. Альбіны, Паўліны, Пятра, Рафала, Яна.

Фота Андрэя ФЕАКІСТАВА

ЗАЎТРА

Даты | Падзеі | Людзі

2 СНЕЖНЯ

1776 год — нарадзіўся (маёнтак Юркаўшчына, цяпер у Мсціслаўскім раёне) Аніёл Доўгёрд, беларускі філосаф, логік, доктар тэалогіі. У 1796—1807 гадах выкладаў лацінскую мову, матэматыку, фізіку, паэтыку і рыторыку ў піярскіх школах у Беларусі. У 1818—1832 — прафесар філасофіі і логікі Віленскага ўніверсітэта. Аўтар прац «Аб філасофіі», «Аб логіцы, метафізіцы і маральнай філасофіі», «Рэчаўнасць чалавечых ведаў» і іншых.

1920 год — нарадзіўся (в. Дукаўшчына Бешанковіцкага раёна) Міхаіл Амосавіч Высагорац, Герой Савецкага Саюза. У Чырвонай Арміі з 1941 года. Удзельнік баёў на Калінінградскім фронце, пад Курскам, Белградом, ва Украіне, у Польшчы, Германіі. Камандзір сапёрнага ўзвода, роты капітан Высагорац вызначыўся пры інжынернай разведцы і будаўніцтве мастоў праз Днестр, Прут, Заходні Буг, Сан і Віслу.

1938 год — нарадзіўся (в. Вясёлы Гай Пухавіцкага раёна) Аляксандр Міхайлавіч Фінскі, беларускі скульптар. Працуе ў манументальнай і станковай скульптуры. Сярод работ: «Малады мастак», «Жанчы партрэт», кампазіцыя «Калыска» ў парку імя Я. Купалы і інш. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі, спецыяльнай прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «За ўклад у міжнародныя культурныя сувязі», узнагароджаны медалём Ф. Скарыны за ўклад у беларускае мастацтва.

1805 год — паражэнне рускіх і аўстрыйскіх войскаў у Аўстэрліцкай бітве ад арміі Напалеона.

1837 год — нарадзіўся Джозэф Бэл, брытанскі хірург,

прафесар Эдынбургскага ўніверсітэта, які стаў правабразам Шэрлака Холмса ў раманах А. Конан Дойла.

1857 год — рэскрыт Аляксандра ІІ на імя віленскага генерал-губернатара В. І. Назімава, які паклаў пачатак Сялянскай рэформе 1861 года. Асноўнымі прычынамі рэформы былі: крызіс прыгонніцкай сістэмы, сялянскія хваляванні, якія асабліва ўзмацніліся падчас Крымскай вайны. Сяляне, да якіх царская ўлада звярнулася па дапамогу, заклікаючы ў апалчэнне, лічылі тым самым, што сваёй службай яны заслужылі сабе свабоду ад прыгоннай залежнасці. Надзеі не апраўдаліся.

1918 год — Саўнаркам Савецкай Расіі зацвердзіў Правілы аб што тыднёвым адпачынку і аб святочных днях.

1942 год — атрыманне Энрыка Фермі першай кантраляванай ланцужоўнай ядзернай рэакцыі.

1956 год — група рэвалюцыянераў на чале з Фідэлам Кастра, якая прыплыла з Мексікі на яхце «Гранма», высаджваецца на Кубе.

ЯНКА БРЫЛЬ:

«Калі чытаеш цікавую, таленавітую рэч, дык і жыццё мае разумны сэнс».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ У МІНСКУ: прыёмнай — 311 17 13 (тэл./факс); адрэзаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

ПРЫЁМНЫЯ РЕКЛАМНЫЯ ТЭЛ./ФАКС: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Афіцыйны партнёраў інтэрнэту адрасаваныя па падбор і дэманстрацыі фактараў. Іх меркаванне не з'яўляецца суадказаным з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пisma. Парадку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», тэмы з дазволу рэдакцыі.

УСМІХНЕМСЯ

Я мог бы з бляскам жыць на свой заробак, калі б, напрыклад, у лістападзе было б 5-6 дзён, а не 30.

— Мам, купі мне кіндэр-сюрпрыз.
— Табе 27.
— Не, аднаго хоніць.

Гаспадыня на заметку. Калі да вас раптам наляцелі гасці, а ў вас не прыбрана, пакуль гасцям дзверы не адчынілі, хутка пастаўце ядро з анучай і намачыце рукі. І вось у вас ужо не беспарадак у хаце, а прыборка ў самым разгары.

Найлепшы падарунак — грошы, таму што ніхто не скажа, што ў яго такія ўжо ёсць!

www.zviazda.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

e-mail: **info@zviazda.by**

Газета адрэкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 3820000007687 ад 30.04.2004, 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 10.275. Індэкс 63850. Зак. № 2955.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

1 снежня 2023 года.